

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ ADAYLARI İÇİN BİR E-
MENTORLUK UYGULAMASININ TASARLANMASI**

Tuğba SEPET

(Yüksek Lisans Tezi)

2020

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ ADAYLARI İÇİN BİR E-
MENTORLUK UYGULAMASININ TASARLANMASI**

**DESIGN OF AN E-MENTORING APPLICATION FOR INFORMATION
TECHNOLOGIES TEACHER CANDIDATES**

Tuğba SEPET
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi ALİ ÖZDEMİR

İstanbul - 2020

**Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
© 2020**

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Tuğba SEPET

Doğum Yılı : 1994

Doğum Yeri : İstanbul

EĞİTİM

- 2017-2020** Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı
- 2012-2016** İstanbul Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Lisans Programı
- 2008-2012** Küçükçekmece Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul
- 2000-2008** Penyelüks Hasan Gürel İlköğretim Okulu, İstanbul

İŞ DENEYİMİ

- 2019-2020** Yarı Zamanlı Öğretim Görevlisi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi
- 2017-2019** Bilişim Teknolojileri Öğretmeni, İstanbul Büyükşehir Belediyesi – İSMEK

İLETİŞİM

E-posta : tugbase07@gmail.com

ETİK BEYANI

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırladığım çalışmamda;

- Sunduğum bilgileri, dokümanları ve verileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Çalışmamda yararlandığım eserlerin tamamına atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Elde ettiğim verilerde ve sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı bildirir, aksi bir durumda aleyhimde doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

25/06/2020

(İmza)

Tuğba SEPET

ÖNSÖZ

Tez sürecime başlamadan önce tek düşüncem yapacağım çalışmanın eğitim sistemimize katkı sağlayacak bir çalışma olmasıydı. Bu doğrultuda bir bilişim teknolojileri öğretmeni olarak yaşadığım deneyimler ve olaylardan yola çıkarak tezimde okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde öğretmen adaylarının yaşadığı sorunlara çözüm olabileceğini ve dersler boyunca öğretmen adaylarını destekleyebileceğini düşündüğüm bir e-mentorluk uygulaması tasarlamaya karar verdim.

Çalışmamda bana yol gösteren, tez konumu belirlememde beni destekleyen ve beni her zaman sabırla dinleyen değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Ali Özdemir’ e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Lisans eğitimimden itibaren bana yol gösteren, her konuda beni destekleyen, yoğun çalışma tempolarına rağmen her zaman bana vakit ayıran benim için çok değerli olan hocalarım Dr. Elif Polat Hopcan ve Dr. Sinan Hopcan’a teşekkür ederim. Lisans eğitimim sırasında tanışma fırsatı bulduğum ve yüksek lisans eğitimim boyunca da desteklerini eksik etmeyen değerli hocam Prof.Dr. Özge Hacıfazlıoğlu’na teşekkür ederim.

Lisans eğitimimden itibaren bugünlere gelmemde gerek mesleki gerek kişisel anlamda gelişimimde çok değerli yerleri olan ve tez sürecimde de desteklerini eksik etmeyen İstanbul Üniversite Cerrahpaşa – BÖTE bölümündeki bütün hocalarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Araştırmama katılan ve sabırla beni dinleyen öğretmen arkadaşlarıma, hocalarıma ve öğretmen adayı arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Yakın bir zamanda kaybettiğim canım dedem İsmail Sepet’e ve bütün aileme desteklerinden dolayı teşekkür ederim. Bu süreçte yanımda olan ve desteklerini eksik etmeyen değerli dostlarıma teşekkürlerimi sunarım. Tez sürecim boyunca bana sabır gösteren, her zaman bana vakit ayıran ve fikirlerini benimle paylaşan değerli arkadaşım Esma Nur Özen’e teşekkür ederim.

Tuğba SEPET

ÖZET

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ ADAYLARI İÇİN BİR E-MENTORLUK UYGULAMASININ TASARLANMASI

Bu araştırmada okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri boyunca uygulanabilir bir e-mentorluk uygulamasının arayüzünün tasarlanması ve tasarlanan e-mentorluk uygulamasının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki ihtiyacı karşılamasının öğretmen adayları tarafından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırma tasarım ve geliştirme araştırması olup araştırmanın ilk aşamasında durum çalışması desenlerinden iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını BÖTE (Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi) akademisyenleri, uygulama öğretmenliği yapmış/yapıyor olan bilişim teknolojileri öğretmenleri (bilişim teknolojileri uygulama öğretmenleri), öğretmen olarak görev yapmış/yapıyor olan bilişim teknolojileri öğretmenleri, uzmanlar ve BÖTE 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında doküman incelemesi, araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları ve uzman değerlendirme formu; verilerinin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında ilk olarak okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçları belirlemek adına BÖTE akademisyenleri, bilişim teknolojileri uygulama öğretmenleri ve bilişim teknolojileri öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Sonrasında ilgili doküman incelenmesi doğrultusunda bir e-mentorluk uygulamasının arayüzü tasarlanmıştır. E-mentorluk uygulamasının arayüzü tasarlandıktan sonra uzmanlara gösterilerek anlatılmış ve uzmanların görüşleri doğrultusunda tasarıma son hali verilmiştir. Son olarak ise arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulaması bilişim teknolojileri öğretmen adaylarına gösterilerek anlatılmış ve değerlendirmeleri alınarak araştırma tamamlanmıştır.

Araştırmanın ilk kısmında yapılan görüşmelerde öğretmen adaylarının bu dersler boyunca başka bir bilişim teknolojileri öğretmeni ve diğer bilişim teknolojileri öğretmeni adayları ile teknoloji yoluyla etkileşimde olmalarının öğretmen adaylarını genel anlamda olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılar bu etkileşimin; mesleğe hazırlanmanın kolaylaşması, uygulama okuluna hazırlıklı gidebilme, anlık geri bildirim alabilme ve farklı

bakış açısı kazanma açısından öğretmen adaylarını olumlu yönde etkileyeceğini belirtmişlerdir.

Bilişim teknolojileri öğretmeni adayları tasarlanan e-mentorluk uygulamasının ders öncesi gerek materyal gerek ders planı hazırlamada, uygulama okulunda yaşanan sorunları çözümünde ve kendi okulları dışındaki işleyişler hakkında bilgi edinmeleri açısından okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde kendilerine destek olabileceğini belirtmişlerdir. E-mentorluk uygulamasının uygulama öğretmenleri ile yaşanan iletişim sorununa çözüm sağlaması ve ders süreci ile bilgi alışverişi sağlamasından dolayı okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki ihtiyacı karşılayabileceği öğretmen adayları tarafından ifade edilmiştir. Öğretmen adaylarına göre e-mentorluk uygulamasının diğer öğretmen adayları ve başka bir öğretmenle etkileşim imkânı sağlaması ve ders sürecinde karşılaşılan sorunlara kısa sürede çözüm sağlamasından dolayı geliştirildikten sonra okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: E-mentorluk, Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmen Adayları, Öğretmen Yetiştirme.

ABSTRACT

DESIGN OF AN E-MENTORING APPLICATION FOR INFORMATION TECHNOLOGIES TEACHER CANDIDATES

The aim of this study to design the interface of an e-mentoring application in school experience and teaching practice courses and is to evaluate this design in terms of meeting the need in these courses by the teacher candidates.

Research is design and development research, in the first stage of research a single nested case design, one of the case study patterns was used. The participants of the research are CEIT (Computer and Instructional Technology Education) academicians, information technology teachers who have / are practicing teachers (information technology practice teachers), information technology teachers who were / are working as teachers, experts and teacher candidates who are studying in CEIT 4th grade. Document review, semi-structured interview forms prepared by the researcher and expert evaluation form was used in collecting the research data; in the analysis of data, content analysis was used.

Within the scope of the research, in order to determine the contributions of school experience and teaching practice courses and the needs in these courses, interviews were made with CEIT academicians, information technology teacher who are practice teachers and information technology teachers. Afterwards, the interface of an e-mentoring application was designed in accordance with the examination of the related document. After the interface of the e-mentoring application was designed, it was explained by showing to the experts and the design was finalized in accordance with the opinions of the experts. Finally, the e-mentoring application, whose interface has been designed, was explained by showing to information technology teacher candidates and the research was completed by taking their evaluations.

In the interviews conducted in the first part of the study, it was concluded that the interaction of teacher candidates with other information technology teachers and other information technology teacher candidates through these technologies will affect the teacher candidates in a positive way. Participants of this interaction; They stated that it would positively affect pre-service teachers in terms of facilitating the preparation for the profession, being prepared for the practice school, receiving instant feedback and gaining a different perspective.

Information technology teacher stated that the designed e-mentoring practice will support them in school experience and teaching practice lessons in terms of preparing material and

lesson plan before the lesson. It will also help solving the problems experienced in the practice school and the possibility of seeing the functioning of the schools outside their own school. It has been stated by the teacher candidates that the e-mentoring application can meet the need in school experience and teaching practice lessons because it provides solutions to the communication problem experienced with the practice teachers and provides information exchange with the course process. According to teacher candidates it was concluded that e-mentoring application could be used in school experience and teaching practice courses after it was developed because it provides the opportunity to interact with other teacher candidates and another teacher and solve the problems encountered in the course process in a short time.

Key Words: E-mentoring, School Experience and Teaching Practice, Teacher Candidates, Teacher Training.

İÇİNDEKİLER

ÖZGEÇMİŞ	iii
ETİK BEYANI.....	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
KISALTMALAR VE SEMBOLLER LİSTESİ.....	xiii
TABLOLAR LİSTESİ	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ	xvi
BÖLÜM I: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	4
1.6. Araştırmanın Tanımları ve Kısaltmaları	4
BÖLÜM II: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Kavramsal Çerçeve	6
2.1.1. Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme.....	6
2.1.2. Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları	7
2.1.3. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri	10
2.1.3.1. BÖTE Programında Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri	11
2.1.4. Mentorluk	12
2.1.4.1. Mentorun ve Mentenin Nitelikleri.....	12
2.1.4.2. Mentorluk Modelleri	13
2.1.4.2.1. E-mentorluk.....	14
2.1.4.2.1.1. E-mentorluk Süreci	15
2.1.4.2.1.2. E-mentorluğun Faydaları ve Zorlukları	15
2.1.4.2.1.3. Bir E-mentorluk Topluluğu Kurmak İçin Yapılması Gerekenler.	16
2.1.4.3. Eğitimde Mentorluk	17
2.2. İlgili Araştırmalar.....	20
2.2.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri İle İlgili Araştırmalar	20
2.2.2. E-mentorluk İle İlgili Araştırmalar	24

BÖLÜM III: YÖNTEM	30
3.1. Araştırmanın Modeli	30
3.2. Araştırmanın Katılımcıları	34
3.3. Veri Toplama Araçları	36
3.4. Verilerin Toplanması	38
3.5. Verilerin Çözümlemesi	39
3.6. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği	39
3.7. Araştırmacının Rolü.....	40
BÖLÜM IV: BULGULAR.....	42
4.1. BÖTE Akademisyenlerinin Görüşleri İle İlgili Bulgular.....	42
4.1.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Öğretmen Adaylarına Katkıları	42
4.1.2. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Öğretmen Adaylarında Gözlemlenen Eksiklikler	44
4.1.3. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Verimliliğinin Artırılması	45
4.1.4. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Başka Bir Öğretmen Desteği.....	47
4.1.5. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Akranlarla ve Başka Bir Öğretmenle Teknoloji Kullanarak Etkileşimde Bulunma	48
4.2. Bilişim Teknolojileri Uygulama Öğretmenlerinin Görüşleri İle İlgili Bulgular ...	50
4.2.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Öğretmen Adaylarına Katkıları	50
4.2.2. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Öğretmen Adaylarında Gözlemlenen Eksikler.....	51
4.2.3. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Verimliliğinin Artırılması	52
4.2.4. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Başka Bir Öğretmen Desteği.....	53
4.2.5. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Akranlarla ve Başka Bir Öğretmenle Teknoloji Kullanarak Etkileşimde Bulunma	54
4.3. Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Görüşleri İle İlgili Bulgular.....	55
4.3.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Mesleki Yaşantılarına Etkileri.....	56
4.3.2. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Karşılaşılan Sorunlar	56
4.3.3. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Verimliliğinin Artırılması	57

4.3.4.	Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Başka Bir Öğretmenin Desteği.....	59
4.3.5.	Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Akranlarla ve Başka Bir Öğretmenle Teknoloji Kullanarak Etkileşimde Bulunma	60
4.4.	E-mentorluk Uygulamasının Tasarımına Yönelik Bulgular	61
4.4.1.	Arayüz Tasarım Süreci	61
4.4.2.	E-mentorluk Uygulamasının Arayüz Tasarımı.....	63
4.4.2.1.	Giriş Ekranları	63
4.4.2.2.	Mente Olarak Sisteme Giriş Yapıldığında Açılacak Olan Ekranlar.....	66
4.4.2.3.	Mentor Olarak Sisteme Giriş Yapıldığında Açılacak Olan Ekranlar	69
4.5.	BT Öğretmeni Adaylarının E-mentorluk Uygulaması İle İlgili Görüşlerine Yönelik Bulgular	71
4.5.1.	E-mentorluk Uygulamasındaki Eksik Noktalar.....	71
4.5.2.	E-mentorluk Uygulamasına Eklenmesi İstenilen Özellikler	72
4.5.3.	E-mentorluk Uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerindeki İhtiyacı Karşılması.....	73
4.5.4.	E-mentorluk Uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerindeki Destek Potansiyeli	75
4.5.5.	E-mentorluk Uygulamasının Gelecekte Kullanım Nedenleri.....	77
BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....		80
5.1.	Sonuç ve Tartışma.....	80
5.1.1.	Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Katkıları ve Bu Derslerdeki İhtiyaçlar İle İlgili Sonuçlar ve Tartışma.....	80
5.1.2.	Tasarlanan E-mentorluk Uygulaması İle İlgili Sonuçlar ve Tartışma	84
5.1.3.	Araştırma Sonuçlarının Özeti	85
5.2.	Öneriler	86
5.2.1.	YÖK ve MEB İçin Öneriler.....	86
5.2.2.	Araştırmacılar İçin Öneriler.....	87
KAYNAKÇA.....		89
EKLER.....		97

KISALTMALAR VE SEMBOLLER LİSTESİ

BÖTE: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

OD: Okul Deneyimi

ÖU: Öğretmenlik Uygulaması

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

BT: Bilişim Teknolojileri

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

BT Öğretmenleri: Bilişim Teknolojileri Öğretmenleri

BT Uygulama Öğretmenleri: Bilişim Teknolojileri Uygulama Öğretmenleri (Bu tezde uygulama öğretmenliği yapan/yapmış olan ve alanı Bilişim Teknolojileri olan öğretmenleri ifade etmek için kullanılmıştır.)

BT Öğretmeni Adayları: Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Adayları (Bu tezde BÖTE 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarını ifade etmek için kullanılmıştır)

ICT Teacher Candidates: Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Adayları

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1.2.1. Dört Yıllık Lisans Programı İçinde Yer Alan Öğretmenlik Formasyonu Dersleri	8
Tablo 2.1.4.2.1.2.1. E-mentorluğun Faydaları ve Zorlukları.....	16
Tablo 2.1.4.3.1. Mentorluk Uygulamalarını Konu Alan Çalışmaların Önemli Sonuçları...	19
Tablo 3.1.1. Araştırma Süreci.....	33
Tablo 3.2.1. BÖTE Akademisyenlerine Ait Demografik Bilgiler	35
Tablo 3.2.2. BT Uygulama Öğretmenlerine Ait Demografik Bilgiler.....	35
Tablo 3.2.3. BT Öğretmenlerine Ait Demografik Bilgiler	35
Tablo 3.2.4. Uzmanlara Ait Demografik Bilgiler.....	36
Tablo 3.2.5. BT Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler	36
Tablo 4.1.1.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Öğretmen Adaylarına Katkılarına İlişkin Görüşler	43
Tablo 4.1.2.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Öğretmen Adaylarında Gözlemlenen Eksik Noktalara İlişkin Görüşler	44
Tablo 4.1.3.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Daha Verimli Geçmesine İlişkin Görüşler	46
Tablo 4.1.4.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeninden de Destek Almanın Öğretmen Adaylarına Etkileriyle İlgili Görüşler	47
Tablo 4.1.5.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeniyle ve Akranlarıyla Teknoloji Yoluyla Etkileşimde Bulunmanın Öğretmen Adaylarına Etkilerine İlişkin Görüşler.....	49
Tablo 4.2.1.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Öğretmen Adaylarına Katkılarına İlişkin Görüşler	51
Tablo 4.2.2.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Öğretmen Adaylarında Gözlemlenen Eksik Noktalara İlişkin BT Uygulama Öğretmenlerinin Görüşleri	51
Tablo 4.2.3.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Daha Verimli Geçmesine İlişkin Görüşler	52
Tablo 4.2.4.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeninden de Destek Almanın Öğretmen Adaylarına Etkilerine İlişkin Görüşler	53
Tablo 4.2.5.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeniyle ve Akranlarıyla Teknoloji Yoluyla Etkileşimde Bulunmanın Öğretmen Adaylarına Etkilerine İlişkin Görüşler.....	55

Tablo 4.3.1.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Mesleki Yaşantılarına Etkisine İlişkin Görüşler.....	56
Tablo 4.3.2.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşler	57
Tablo 4.3.3.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Daha Verimli Geçmesi İle İlgili Görüşler	58
Tablo 4.3.4.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeninden de Destek Almanın Kendilerine Etkileriyle İlgili Görüşler	59
Tablo 4.3.5.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir Öğretmenle ve Akranlarıyla Teknoloji Yoluyla Etkileşimde Bulunmanın Kendilerine Etkileriyle İlgili Görüşler.....	60
Tablo 4.4.1.1. Uzmanların Değerlendirmeleri.....	63
Tablo 4.5.1.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasında Eksik Görülen Noktalara İlişkin Görüşler	71
Tablo 4.5.2.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasına Eklenmesini İstedikleri Özelliklere İlişkin Görüşler	72
Tablo 4.5.3.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerindeki İhtiyacı Karşılmasına İlişkin Görüşler.....	74
Tablo 4.5.4.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerindeki Destek Potansiyeline İlişkin Görüşler	76
Tablo 4.5.5.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasının Geliştirildikten Sonra Kullanım Nedenlerine İlişkin Görüşler	78

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1.1.1. 1891-1982 Arasında Öğretmen Yetiştirme Sürecindeki Düzenlemeler	6
Şekil 2.1.4.2.1.1.1. E-mentorluk Süreci.....	15
Şekil 4.4.2.1.1. Anasayfa Ekranı	64
Şekil 4.4.2.1.2. Hakkımızda Ekranı.....	64
Şekil 4.4.2.1.3. Kayıt Ol Ekranı	64
Şekil 4.4.2.1.3.1. Öğretmen Adayı Kayıt Ekranı.....	65
Şekil 4.4.2.1.3.2. Öğretmen Kayıt Ekranı	65
Şekil 4.4.2.1.4. Sisteme Giriş Ekranı.....	66
Şekil 4.4.2.2.1. Bilgilendirme Ekranı	66
Şekil 4.4.2.2.2. Menteler ve Mentorlar Ekranı	66
Şekil 4.4.2.2.3. Mentorlar Profilleri Ekranı	67
Şekil 4.4.2.2.4. Menteler Ekranı	67
Şekil 4.4.2.2.5. Mentor-Mente Eşleşme Ekranı.....	68
Şekil 4.4.2.2.6. İletişim Ekranı	68
Şekil 4.4.2.2.7. Bilgilerimi Güncelle Ekranı	68
Şekil 4.4.2.2.8. Çıkış Ekranı.....	68
Şekil 4.4.2.3.1. Bilgilendirme Ekranı	69
Şekil 4.4.2.3.2. Menteler ve Mentorlar Ekranı	69
Şekil 4.4.2.3.3. Mentorlar Ekranı	69
Şekil 4.4.2.3.4. Mentor-Mente Eşleşme Ekranı.....	70
Şekil 4.4.2.3.5. İletişim Ekranı	70
Şekil 4.4.2.3.6. Bilgilerimi Güncelle Ekranı	70
Şekil 4.4.2.3.7. Çıkış Ekranı.....	71

BÖLÜM I: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Öğretmen adaylarının iyi bir şekilde yetiştirilmesi öğretmenlik mesleği açısından önemli konulardan birisidir. Öğretmen adaylarından öğrendikleri teorik bilgi ve becerilerini uygulama sürecinde uygulamaya aktarmaları beklenmektedir. Öğretmen adaylarının edindikleri teorik bilgi ve becerilerini uygulamaya aktarmaları sürecinde “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” dersleri önemli bir rol oynamaktadır. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinde öğrendikleri bilgileri uygulamaya geçirmelerine fırsat veren bir derstir.

Öğretmen adayının öğretmenlik mesleğini doğru algılayıp benimsemesine, hizmet öncesi döneminde edindiği teorik bilgileri öğretmeni olacağı alanda tecrübeli öğretmenlerin gözetimi altında ve bizzat sınıf içinde planlı olarak uygulama alanı bulabilmesi önemli ölçüde katkı sağlayacaktır (Özkan, Albayrak ve Berber, 2005). Öğretmen adayları hizmet öncesi dönemde edindikleri genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleği ile bilgi ve becerilerini, öğretmenlik uygulaması dersi ile gerçek ortamlarda uygulama fırsatı bulurlar (Değirmençay ve Kasap, 2013, s.48). Öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinde öğrendikleri teorik bilgileri sınıf ortamında uygulamaları, edindikleri becerileri farklı sınıflarda kullanmaları ve okulun işleyiş sürecini yakından tanımalarını sağlamak öğretmenlik uygulaması derslerinin temel amacıdır (Çelik ve Gül, 2018, s.83). Zehir Topkaya ve Yalın (2005)’e göre Okul Deneyimi I ve II ile Öğretmenlik uygulaması derslerinin amacı sadece öğretmen adaylarının oryantasyonunu sağlama ya da lisans eğitimleri ile öğrendikleri becerilerle bilgileri sergileme ve uygulama imkânlarının yaratılması olmayıp bu noktalara ilave olarak öğretmen adaylarının kendi deneyimleri üzerine olduğu kadar diğer öğretmen adayları ve öğretmenler ile tüm öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin gözlemleri üzerine düşünme, çıkarsamalarda bulunma ve sonuçlara varma imkânlarını sağlamaktır.

Şahin, Keskin ve Yurdugül (2018) BÖTE bölümü öğrencilerinin kariyer tercihlerine dayalı olarak öğrenme önceliklerini “Analitik Hiyerarşi Süreci” yöntemi kullanarak belirlemeyi amaçladıkları araştırmalarında, öğretmenlik mesleğine dayalı olarak öğrencilerin öğrenme önceliklerinde “Okul Deneyimi-Öğretmenlik Uygulaması” dersinin ilk sırada olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Mentorluk kavramı alanyazında farklı şekillerde tanımlanmıştır. Genel bir ifadeyle mentorluk kavramı deneyimli bir kişinin kendisinden daha az deneyime sahip olan bir kişiye

destek olma süreci olarak tanımlanabilir. Bu süreçte deneyimi daha çok kişi mentor, deneyimi daha az bir kişi mente olarak ifade edilir. Burada mentor kavramını öğretmenlik mesleğiyle düşündüğümüzde, öğretmenlik mesleğine yeni başlayacak olan ya da yeni başlayan kişilere destek veren kişi “mentor” olarak tanımlanabilir (Akçamete, Aslan ve Dinçer, 2010, s. 1140). Teknolojinin hızla gelişmektedir. Teknolojideki bu gelişim günlük yaşamımızda etkili olduğu gibi eğitim – öğretim uygulamalarını da etkilemektedir. Teknoloji ve teknolojinin gelişmesiyle ortaya çıkan araçların tercih edilme nedenlerinden birinin de zaman ve mekân sınırlılığını ortadan kaldırması olduğunu söyleyebiliriz. Mentorluğun bir türü olan e-mentorluk; zaman ve coğrafi yerleşime bağlı olmadan bilgi, tecrübe paylaşımına olanak sağlaması ve sosyal önyargılardan bağımsız, kolay ve farklı etkileşim yöntemleri sunması sebebiyle önemlidir (Kuzu, Kahraman ve Odabaşı, 2012, s.178).

Öğretmenlik uygulamasında yaşanan problemler, öğretmen adaylarının eksik veya hatalı meslek bilgisi edinmelerine ve mesleğe olumsuz bakış açısı ve tutum geliştirmelerine sebep olabilir (Dursun ve Kuzu, 2008, s.162). Aydın ve Akgün (2014) okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine yönelik BÖTE öğretmen adaylarının görüşlerini incelemeyi amaçladıkları araştırmalarına katılan öğretmen adayları, uygulama öğretmenin öğretmen adayları ile yeterince ilgilenmediğini belirtmişler. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin verimliliğinin artırılması için öğretmen adaylarının bu derslerde karşılaştıkları sorunların en aza indirgenmesi ve bu sorunların çözümüne yönelik uygulamaların yapıyor olması gerekmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının bu derslerdeki ihtiyaçları da belirlenmelidir. Bu doğrultuda uygulama öğretim elemanlarının, uygulama öğretmenlerinin ve bu dersleri almış olan öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesi önem arz etmektedir. Türkiye’deki e-mentorluk konulu araştırmalar incelendiğinde okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde e-mentorluk kullanımına yönelik araştırmaya rastlanmamıştır. E-mentorluk ile zaman ve mekâna bağlı kalmadan öğretmen adaylarının diğer öğretmen adayları ile bilgi ve tecrübe paylaşımı gerçekleştirmeleri ve dersler sürecinde başka bir öğretmenden de destek almaları mümkün olacaktır. Bu nedenlerle bu derslerin katkıları ve bu derslerdeki ihtiyaçların belirlenip bir e-mentorluk uygulamasının tasarlanması önem taşımaktadır.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri boyunca uygulanabilir bir e-mentorluk arayüzünün tasarlanması ve tasarlanan e-mentorluk uygulamasının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki ihtiyacı karşılamasının öğretmen adayları tarafından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir:

- 1) Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkıları ve bu derslerdeki ihtiyaçlara yönelik
 - BÖTE akademisyenlerinin
 - Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin
 - Bilişim teknolojileri uygulama öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
- 2) Doküman incelemesi ve uzman görüşleri doğrultusunda e-mentorluk uygulamasının arayüz tasarımı nasıl olmalıdır?
- 3) Bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarının arayüzü tasarlanan e-mentorluk
 - uygulamasındaki eksik noktalara
 - uygulamasına eklenmesi istenilen özelliklere
 - uygulamasının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki ihtiyacı karşılamasına
 - uygulamasının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki destek potansiyeline
 - uygulamanın gelecek kullanım nedenlerine ilişkin değerlendirmeleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri öğretmen adaylarının mesleki bilgi ve becerilerini uygulayabildikleri bir ders olması açısından önemlidir. Bu derslerdeki ihtiyaçların ve derslerin katkılarının belirlenmesi derslerin sürecinin geliştirilmesi adına önem taşımaktadır. Bu araştırmadan elde edilen verilerin öğretmen adaylarının bu derslerdeki ihtiyaçlarının belirlenmesi adına fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasının geliştirildikten sonra öğretmen adayları tarafından kullanılması durumunda okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin sürecini verimli kılabilceği düşünülmektedir. E-mentorluk zaman ve mekân esnekliği sağladığından dolayı hem öğretmen adayları hem de öğretmenler bu dersler boyunca istedikleri zaman iletişim kurup etkileşimde olabileceklerdir. Ayrıca e-

mentorluk uygulaması ile öğretmen adaylarının bu derslerde yaşadıkları sorunlara daha kısa sürede çözüm bulabilecekleri ve ders süreciyle ilgili bilgi alışverişi yapabilme fırsatı bulabilecekleri düşünülmektedir. E-mentorluk uygulamasının geliştirildikten sonra kullanılması durumunda farklı üniversitelerde bu dersleri alıp farklı okullarda bu derslerdeki uygulamaları gerçekleştirilen öğretmen adayları birbirleri ile etkileşime geçebileceklerdir. Bu sayede öğretmen adayları farklı öğrenci profilleri hakkında birbirleriyle iletişim kurabilme imkânı bulabileceklerdir. Farklı öğrenci profilleri hakkında iletişimde olmaları öğretmen oldukları dönemde bu konuda ön bilgiye sahip olmalarını sağlayacaktır. Arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasının sadece öğretmen adaylarına değil aynı zamanda uygulamaya dâhil olan öğretmenlere de katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Uygulamaya dâhil olan öğretmenlerin kendi aralarında etkileşim gerçekleştirebilmeleri bu noktada önem taşımaktadır.

Türkiye’deki e-mentorluk konulu araştırmalar incelendiğinde okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde e-mentorluk kullanımına yönelik araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmanın ilgili alan yazına da katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılıklarını şu şekildedir:

1. Araştırma BÖTE bölümü akademisyenleri, öğretmen olarak görev yapmış/yapıyor olan BT öğretmenleri, uygulama öğretmenliği yapmış/yapıyor olan BT uygulama öğretmenleri ve uzmanların görüşleri ile sınırlıdır.
2. Araştırma 2019-2020 eğitim öğretim yılında okul deneyimi dersini almış öğretmenlik uygulaması dersini almakta olan BÖTE 4.sınıf öğrencilerinin görüşleri ile sınırlıdır.
3. Araştırma tasarım sürecinde alınan uzmanların görüşleri ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, uygulama öğretmenlerinin, öğretmenlerin, akademisyenlerin ve uzmanların kullanılacak olan ölçme araçlarını doğru, içten ve gönüllü bir şekilde cevapladıkları varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Tanımları ve Kısaltmaları

Mentor: Bilgi ve tecrübesini paylaşan, acemi bireylere destek olan kişidir.

Mente: Kendisinden daha tecrübeli birinin desteğine ihtiyaç duyan kişidir.

Mentorluk: Mesleğe yeni başlayan bireylere, o mesleği daha iyi yapabilmeleri için gerekli bilgi ve beceriye sahip olan, daha tecrübeli başka bireyler tarafından yol gösterme sürecidir (Özcan ve Çağlar, 2013, s.177).

E-mentorluk: Mentorluk ilişkisini desteklemek için bilgisayar temelli iletişim araçlarının kullanımı e-mentorluk olarak ifade edilmektedir (Öngöz, 2019, s.338).

Okul Deneyimi: BÖTE programında okul deneyimi dersinin içeriği okulun örgütsel yapısı, okul müdürünün görev ve sorumlulukları, öğretmenin okuldaki görev ve sorumlulukları, öğretmenin okuldaki bir günü, sınıf yönetimi, kullandığı yöntem ve teknikler, kullandığı araç ve gereçler, etkinlikler vb. olarak YÖK (2007) tarafından belirlenmiştir.

Öğretmenlik Uygulaması: BÖTE programında öğretmenlik uygulaması dersinin içeriği ise günlük plan geliştirilmesi bu planın uygulamaya konması bu uygulamanın paydaşlar tarafından değerlendirilmesi, dönüt-düzeltilme tekrar uygulama süreci, portfolyo oluşturma şeklinde belirlenmiştir (YÖK, 2007).

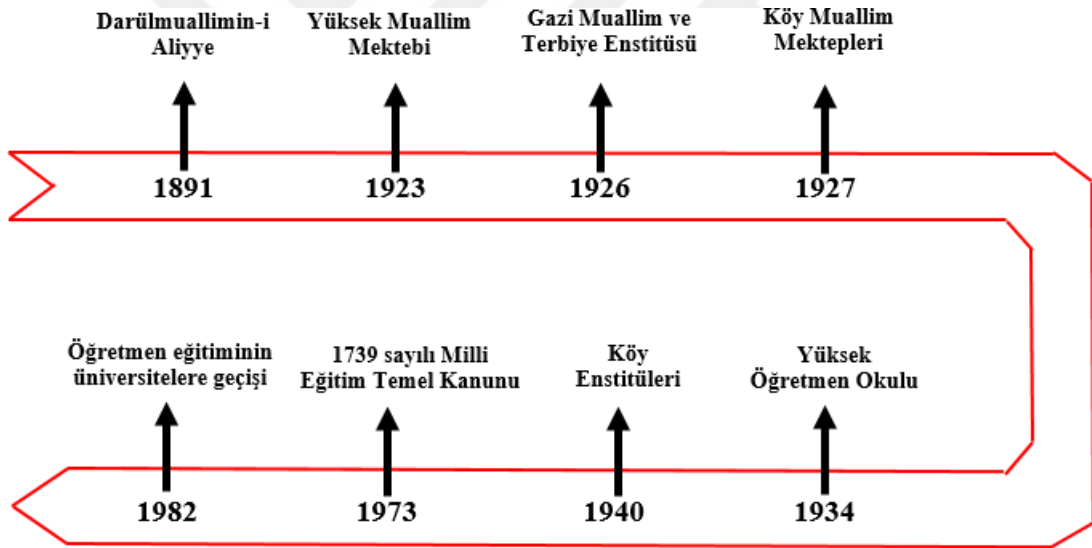
Arayüz Tasarımı: Web sayfasında ziyaretçiye verilmek istenen bilgilerin hepsinin grafiksel bir düzenleme ile tasarlanmasıdır (İpek, 2015, s.6).

BÖLÜM II: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kavramsal Çerçeve

2.1.1. Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme

Türk eğitim tarihi, öğretmen yetiştirme anlamında yaklaşık iki asırlık oldukça köklü bir tarihe ve tecrübeye sahiptir (Yeşilyurt, 2010, s.13). 1981’de çıkan 2547 sayılı “Yüksek Öğretim Kurumları Kanunu” (YÖK) ve 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile öğretmen yetiştiren okul ve kuruluşlar, bütün taşınır ve taşınmaz mallarıyla birlikte, çeşitli üniversitelere devredilmiştir ve böylece öğretmen yetiştirmede yeni bir döneme girilmiştir (Binbaşoğlu, 1995, s.22). Ülkemizde günümüzde üniversitelerin hazırladığı öğretmen yetiştirme programları, 1982’ye kadar Mili Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı okulların bünyesindeydi (YÖK, 2018b, s.9). 1891-1982 yılları arasında öğretmen yetiştirme sürecindeki düzenlemeleri Duman (2019) şu şekilde göstermiştir:

Şekil 2.1.1.1. 1891-1982 Arasında Öğretmen Yetiştirme Sürecindeki Düzenlemeler

Kaynak: Duman, S.N. (2019). *Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitiminde Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Öğretmen adaylarının iyi yetiştirilmeleri eğitim sistemi içerisinde önemli konulardan birisidir. Nitekim Aslan ve Sağlam (2018) de bu denli önemli olan bir konuya önem verilmemesinin öğretmenlerin niteliksiz olarak eğitim sistemine dâhil olmalarına sebep olacağının ve bu durumun bir bütün olarak eğitim sistemini olumsuz yönde etkileyeceğinin altını çizmiştir.

Gelişmiş ülkelerinde çoğunda öğretmen yetiştirme süreci hizmet öncesi eğitim (formation initiale), işe başlama eğitimi (induction), hizmet içi eğitim ve ileri uzmanlık eğitimi yani lisansüstü eğitim olarak dört aşama ele alınmaktadır (Güneş, 2016, s.414). 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun da "öğretmenlik mesleğine hazırlık; alan eğitimi, genel kültür ve pedagojik formasyonla sağlanır" ifadesi yer almaktadır (Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973).

2.1.2. Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları

Üniversitelere öğretmen yetiştirme işlevinin devredilmesinden günümüze kadar geçen süreçte öğretmen yetiştirme lisans programlarıyla ilgili olarak 1997, 2006 ve 2009 yıllarında düzenlemeler yapılmıştır (YÖK, 2018b, s.9). 1997 yılında yapılan düzenlemede öğretmenlik formasyonu dersleri, geçmişteki "Öğretmenlik Formasyonu Programı"nı oluşturan derslerin nitelikli öğretmen yetiştirmede yetersiz kalışından yola çıkarak yeniden geliştirilmiştir (YÖK, 1998, s.5).

Geçmişteki öğretmenlik formasyonu derslerinin daha çok eğitim bilimleri alanındaki teorik bilgilerden oluştuğu ve öğretmene mesleğinde ihtiyaç duyacağı uygulamaya yönelik bilgi, beceri ve bakış açılarını kazandırmakta yeterli olmadığı vurgulanarak yeni öğretmenlik formasyonu dersleri hazırlanmıştır (YÖK, 1998) :

Tablo 2.1.2.1. Dört Yıllık Lisans Programı İçinde Yer Alan Öğretmenlik Formasyonu Dersleri

	KREDİ	YIL / DÖNEM
1.Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3-0-3	(1/1)
2.Okul Deneyimi I	1-4-3	(1/2)
3.Gelişim ve Öğrenme	3-0-3	(2/1)
4.Öğretimde Planlanma ve Değerlendirme	3-2-4	(2/2)
5.Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme	2-2-3	(3/1)
6.Sınıf Yönetimi	2-2-3	(3/2)
7.Özel Öğretim Yöntemleri I	2-2-3	(3/2)
8.Okul Deneyimi II	1-4-3	(4/1)
9.Özel Öğretim Yöntemleri II	2-2-3	(4/1)
10.Rehberlik	3-0-3	(4/2)
11.Öğretmenlik Uygulaması	2-6-5	(4/2)
TOPLAM	24-24-36	

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı. (1998). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Erişim Adresi: <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari-mart-1998.pdf>

2006 - 2007 akademik yılından itibaren uygulamaya girecek şekilde yapılan güncellenmenin bir gerekçesi de MEB tarafından, 2003-2004 eğitim-öğretim yılından başlanarak uygulanmak üzere ilköğretim programlarında yapılan değişikliklerle ilgilidir (YÖK, 2007, s.7). 2006-2007 güncellemesi ile getirilen yeniliklerden biri de öğretmen yetiştirme programlarının genellikle %50 alan bilgisi ve becerileri, %30 öğretmenlik meslek bilgisi ve becerileri, %20 genel kültür derslerini içermesi olup öğretmenlik branşlarına göre bu oranlar ve ders saatlerinin farklılık göstermesidir (YÖK, 2007, s.8).

Öğretmenlik lisans programları 2018-2019 öğretim yılından itibaren birinci sınıflardan itibaren uygulanacak şekilde Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından güncellenmiştir. Bu

güncellemede diğer sınıflardaki öğrenciler eğitimlerini başladıkları programlarla sürdürmeye devam edecektir (YÖK, 2018b, s.20). YÖK (2018b) her alanda hazırlanan programların, değişen ihtiyaç ve talepler doğrultusunda zaman içinde yeniden hazırlanması durumunu vurgulamıştır. Ayrıca öğretmen yetiştirme lisans programlarının güncellenmesinin üzerinden on yılın üzerinde bir sürenin geçtiği ve bu süreç içerisinde var olan programlarla ilgili çeşitli araştırma ve değerlendirmelerin yapıldığı YÖK (2018b) tarafından belirtilmiştir.

Bu doğrultuda çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerden biri Öğretmenlik Meslek Bilgisi (MB) Dersleriyle ilgilidir. Bu konuda yapılan düzenlemelerden biri de Okul Deneyimi dersi ile ilgilidir. YÖK (2018b) bu dersi işlevsel ve etkili bir şekilde gerçekleştirilemediğinden kaldırmış olup bu dersin içeriği birleştirilmek suretiyle Öğretmenlik Uygulaması dersi tüm programlarda Öğretmenlik Uygulaması 1 ve Öğretmenlik Uygulaması 2 olmak üzere iki dönemde verilmek üzere düzenlemiştir. Var olan programlarda bir dönem olan “Öğretmenlik Uygulaması” dersi, öğretmen adaylarının daha uzun bir süre içinde okulda bulunması ve daha çok öğretmenlik uygulaması yapmaları amacıyla Öğretmenlik Uygulaması 1 ve Öğretmenlik Uygulaması 2 olarak iki döneme çıkartılmıştır (YÖK, 2018b, s.18).

MEB tarafınca hazırlanan Öğretmen Strateji Belgesi (2017-2023) de yer alan 1.Amaç “Yüksek nitelikli, iyi yetişmiş ve mesleğe uygun bireylerin öğretmen olarak istihdamını sağlamak” şeklindedir. Bu amaç doğrultusunda çeşitli hedefler belirlenmiştir. Bu hedeflerden biri de “Üniversite mezunları arasından öğretmenlik mesleğine en uygun olanları seçmek” şeklindedir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi ile ilgili çeşitli eylemler planlanmıştır. Bu eylemlerden 12.Eylem “Mesleğe girişte çoklu veri kaynağına dayalı değerlendirmeyi temel alan seçme sistemlerinin geliştirilmesi” dir. Bu eylem “Mesleğe girişte adayların psikomotor ve duyuşsal becerilerini de göz önüne alan, Öğretmen Yeterlikleri çerçevesinde seçme sınavları ile lisans başarısı, ürün seçki dosyası, öğretmenlik uygulaması değerlendirmesi, mülakat vb. çoklu veri kaynağına dayalı değerlendirmeyi esas alan bir istihdam sistemi oluşturmak” şeklinde açıklanmıştır (MEB, 2017, s.14-15). Bu doğrultuda öğretmenlik uygulaması dersinin değerlendirilmesinin mesleğe girişte önemli olacağı söylenebilir. 19. Millî Eğitim Şûrası’nda öğretmen niteliğinin artırılması konusu ilgili öğretmen eğitiminde hizmet öncesi eğitimin niteliği başlığı altında “Öğretmen

yetiştirmeye yönelik ğretim programlarında uygulama derslerinin oranının %50'ye yaklaştırılması" şeklinde tavsiye karar alınmıştır.

Öğretmen yeterliliklerinin belirlenmesi önemlidir. nk ğrencinin öğrenmesini ğretmen yeterliliklerinin seviyesi etkileyecek ve ğretmen ne derece yeterli ise öğrencinin öğrenmeleri ve öğrenmesinin kalıcılığı o derece artacaktır (Karacaoğlu, 2008, s.71).

2.1.3. Okul Deneyimi ve ğretmenlik Uygulaması Dersleri

Uygulama eğitimleri, ğretmen yetiştirme sürecinde ve öğretmenlerin hizmet öncesi dönemde meslekleriyle ilgili deneyim kazanmasında önemli bir yer tutmaktadır. 18.Millî Eğitim şrası'nda öğretmenin yetiştirilmesi, istihdamı ve mesleki gelişimi başlığı altında önemli kararlar alınmıştır. Bu kararlardan birisi de "ğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarındaki son sınıf ğrencilerinin, yaparak-yaşayarak deneyim kazanmaları için okullarda alan uygulama eğitimlerini, ğretim elemanları ve öğretmenlerin rehberliğinde, aday öğretmenlik uygulaması şeklinde ğretim yılı boyunca yapmaları sağlanmalıdır" (s.1) şeklindedir.

Öğretmen adaylarına hizmet öncesi dönemde verilen "Okul Deneyimi ve ğretmenlik Uygulaması" dersleri ğretmen adaylarının yetiştirilme sürecinde etkili bir role sahiptir. Nitekim ner ve Aydın (2016) da ğretmen adaylarının bu derslerde hem lisans eğitimi boyunca öğrendikleri teorik bilgilerini uygulama ortamında gözlemleme hem de bu bilgileri işe koşma fırsatı bulduklarını işaret etmiştir. MEB (1998)'in öğretmenlik uygulaması ile ilgili yönergesinde okul deneyimini okul ortamını, öğrencileri ve ğretmeni gzleyebildikleri, zaman zaman kısa süreli çalışmalar gerçekleştirebildikleri bir ders olarak tarif ederken öğretmenlik uygulamasını ise ğretmen adaylarına kendi alanlarında, sınıf içinde uygulama olanağı sağlayan, değerlendirme süreçleri içeren ders olarak tanımlamaktadır. Meslek bilgisi ve becerileri edinmek için ğretmen adayları okul ortamında bulunmalıdır (Bektaş ve Ayvaz, 2012, s.210). Öğretmenin meslek yaşantısına başladığında yaşayacağı sorunları en aza indirgemesine, ğretmen adayı olduğu dönemde öğretmenlik uygulaması yapma imkânı bulduğu her ortamı en verimli şekilde geçirmesi katkı sağlayacaktır (Süral, 2017, s.278).

2.1.3.1. BÖTE Programında Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri

Bilişim Teknolojileri öğretmeni adaylarının meslek yaşantılarında yapılandırmaya devam edecekleri kimliğin tabanını, lisans eğitimleri sürecinde geliştirdikleri mesleki kimlik yapıları oluşturmaktadır (Atal, 2019, s.438). Bu bağlamda öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersini başarılı bir şekilde tamamlamaları nitelikli ve donanımlı öğretmenler olabilmeleri için attıkları ilk adım olarak görülmektedir (Yücesoy Özkan vd., 2019, s.811). Öğretmenlik uygulaması süreci oldukça önemlidir. Öyle ki bu süreçteki olumlu deneyimler adayların gelecekteki başarılarına katkı sağlayabilecekken; olumsuz deneyimler ise meslekten kopmalara kadar sebep olabilecektir (Yeşilyurt, 2010, s.6).

1997 yılında yapılan düzenleme ile Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Programında Okul Deneyimi I dersi Birinci Yıl II. Yarıyıl, Okul Deneyimi II dersi Dördüncü Yıl VII. Yarıyıl, Öğretmenlik Uygulaması dersi ise Dördüncü Yıl VIII. Yarıyıl da yer almaktadır (YÖK, 1998).

2006 - 2007 akademik yılından itibaren uygulamaya girecek şekilde yapılan düzenleme ile Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Programında VII. Yarıyıl Okul Deneyimi dersi, VIII. Yarıyıl da ise Öğretmenlik Uygulaması dersi yer almıştır (YÖK, 2007). BÖTE programında okul deneyimi dersinin içeriği okulun örgütsel yapısı, okul müdürünün görev ve sorumlulukları, öğretmenin okuldaki görev ve sorumlulukları, öğretmenin okuldaki bir günü, sınıf yönetimi, kullandığı yöntem ve teknikler, kullandığı araç ve gereçler, etkinlikler vb. olarak YÖK (2007) tarafından belirlenmiştir. Yine bu programda öğretmenlik uygulaması dersinin içeriği ise günlük plan geliştirilmesi bu planın uygulamaya konması bu uygulamanın paydaşlar tarafından değerlendirilmesi, dönüt-düzeltilme tekrar uygulama süreci, portfolyo oluşturma şeklinde belirlenmiştir (YÖK, 2007, s.108).

2018-2019 öğretim yılından itibaren birinci sınıflardan başlanarak uygulanacak şekilde yapılan güncelleme ile ise Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Lisans Programında Öğretmenlik Meslek Bilgisi (MB) derslerinin oranı %32; Genel Kültür (GK) derslerinin oranı %16; ve Alan Eğitimi (AE) derslerinin oranı %52 olarak belirtilmiştir (YÖK, 2018a). Yine bu programda Öğretmenlik Uygulaması 1 dersi VII. Yarıyıl; Öğretmenlik Uygulaması 2 dersi ise VIII. Yarıyıl da yer almaktadır (YÖK, 2018a). Güncellenen BÖTE programında öğretmenlik uygulaması 1 dersinde ilgili alanda öğretim yöntem teknikleriyle ilgili gözlemler yapma, ürün geliştirme, sınıf yönetimi, ölçme ve

değerlendirme yapma yer alıyorken; öğretmenlik uygulaması 2 dersinde, bağımsız olarak bir dersi planlayabilme, mikro öğretim uygulamaları gerçekleştirme gibi içerik tanımlaması söz konusudur (YÖK, 2018a).

2.1.4. Mentorluk

Mentor edinmek, bireyler için önemli bir kariyer gelişim tecrübesidir (Eby, McManus, Simon, ve Russell, 2000, s.1). Mentor kavramı köken olarak Yunan mitolojisine dayanmaktadır. Mitolojide Odysseus, oğlu Telemachus'un eğitiminin mesuliyetini yakın arkadaşı Mentor'a vermiştir (Aydın, 2016, s.225). Çınar (2007)'e göre mentoring (akıl hocalığı), kişisel ve profesyonel gelişime yardımcı olmak amacıyla tecrübelerini, uzmanlıklarını ve düşüncelerini paylaşan iki insan arasındaki bir anlaşmadır.

Mentor aracılığıyla desteklenen, bir kişinin desteğine ihtiyaç duyan kişiyi ifade etmek için mentee terimi kullanılmaktadır. Mentee terimiyle birlikte en yaygın olarak kullanılan terimlerden biri de "Protégé" dir. Protégé terimiyle beraber öğrenci (student), asistan (understudy), çırak (apprentice), vesayet altındaki kişi (pupil) ve ortak (partner) vb. gibi terimlerde kullanılmaktadır (Balcı, 2012, s.5). Mentee terimi kaynakların bazılarında mente ve menti olarak da geçmektedir. Türkçe karşılığı olarak "mente" kavramı kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şerefhanoglu, 2014, s.420). Bu çalışmada "mente" kavramı kullanılmıştır.

2.1.4.1.Mentorun ve Mentenin Nitelikleri

Aydın (2016) mentor da bulunması gereken nitelikleri şu şekilde belirtmiştir:

- İşe karşı olumlu tutumlar ve doğru iş alışkanlıkları
- Yüksek iş performansı
- Mentorluk rolünü oynayabilmek için yeterli iş tecrübesi
- Başkalarına karşı yardımda gönüllülük ve iş arkadaşlarına saygı
- İnsanları eğitebilecek sabır
- Başkalarının duygularına karşı duyarlılık
- Eğitim ve gelişmenin zaman alıcı bir etkinlik olduğunu bilme olgunluğu

Lee etkili bir mentorluk ilişkisi oluşturmak için öğrencinin üzerine düşen görevleri şöyle belirtmiştir (aktaran Kocabaş ve Yirci, 2011, s.64):

- Etkili bir mentorluk ilişkisi için hazır olmak

- Hedeflerini belirlemek
- Açık, samimi bir iletişim kurmak
- Planlı olmak
- Paylaşımçı olmak
- Öğrenmeye istek duymak
- Yeni öğrenmeler için risk almak
- İyimserlik ve etkili problem çözme arasında denge kurmak.

2.1.4.2. Mentorluk Modelleri

Literatür incelendiğinde mentorluk modellerinin farklı kaynaklarda çeşitli başlıklar altında toplandığını görmek mümkündür. Karadağ (2015) mentorluk modellerini Biçimsel (Formal), Biçimsel Olmayan (İnformel), Birebir Mentorluk, Grup Mentorluğu ve E-mentorluk başlıkları altında incelemiştir.

Formal Mentorluk: Mentorluk desteği alan kişinin (mentenin) mesleki ilerlemesine yardımcı olmak amacıyla örgütsel seviyede bir öğrenme ortamının sağlanmasını gerektiren mentorluk modelidir (Özdemir, 2012, s.14). Formal mentorlukta mentor ve mente belli kurallar dâhilinde eşleştirilir. Eşleştirme süreci belirlenmiş bir zaman diliminde, örgüt içinde ve örgütsel amaçları gerçekleştirmek üzere ayarlanır ve eşleştirme süreci bir program yöneticisi aracılığıyla gerçekleştirilir (Naillioğlu Kaymak, 2017, s.76).

İnformal Mentorluk: Bu mentorluk ilişkisi karşılıklı, beğenilme, tercih edilme, cazip gelme yoluyla tamamıyla kendi kendine ortaya çıkan bir süreç olarak kabul edilir (İbrahimoğlu, 2008, s.33).

Birebir Mentorluk: Bu mentorluk türü yaşlı bir kişinin (mentor) bilgi ve deneyimini genç bir kişiye (mente) aktarması olarak ifade edilebilir (Kahraman, 2012, s.13).

Grup Mentorluğu: İlgili literatür incelendiğinde grup mentorluğuyla ilgili; bir mentorun birden fazla menteye destek olması ya da bir mentenin birden fazla mentordan destek alması şeklinde farklı tanımlara rastlamak mümkündür. Kahraman (2012)'e göre grup mentorluğu, bir mentorun birden çok mente ile eş zamanlı etkileşimde bulunma sürecidir. Karadağ (2015) grup mentorluğunu, farklı kişisel bilgi, tecrübe ve uzmanlıklara sahip olan mentorların tek bir menteyi desteklediği mentorluk modeli olarak ifade etmiştir.

E-mentorluk: Mentorluğun bir türü olan e-mentorluk; zaman ve coğrafi yerleşime bağlı olmadan bilgi, tecrübe paylaşımına imkân vermesi ve sosyal önyargılardan bağımsız, kolay ve farklı etkileşim yöntemleri sunmasından dolayı önemlidir (Kuzu vd., 2012, s.178). E-mentorluk bir sonraki ana başlık altında detaylı olarak incelenmiştir.

2.1.4.2.1. E-mentorluk

Teknoloji ve internet hızla gelişmektedir. Teknolojinin ve internetin hızla gelişmesi yaşamımızın her alanına yansımaktadır. Bu gelişmelerle birlikte sürekli ilerleyen ve değişen bilim ve teknolojinin hızına yetişebilmek adına farklı ortamlarda bulunan ve mentorluk hizmeti almak isteyen kişilere uygulanmak üzere e-mentorluk hizmeti ortaya çıkmıştır (Aydın, 2015, s.51). Mentorluk ilişkisini desteklemek amacıyla bilgisayar temelli iletişim araçlarının kullanımı e-mentorluk olarak ifade edilmektedir (Öngöz, 2019, s.338). Çevrimiçi mentorluk, sanal mentorluk ve telementorluk mentorluğun bir türü olan e-mentorluk ile eş anlamlı kullanılabilmektedir (Arkün Kocadere ve Kızılkaya Cumaoglu, 2015, s.502).

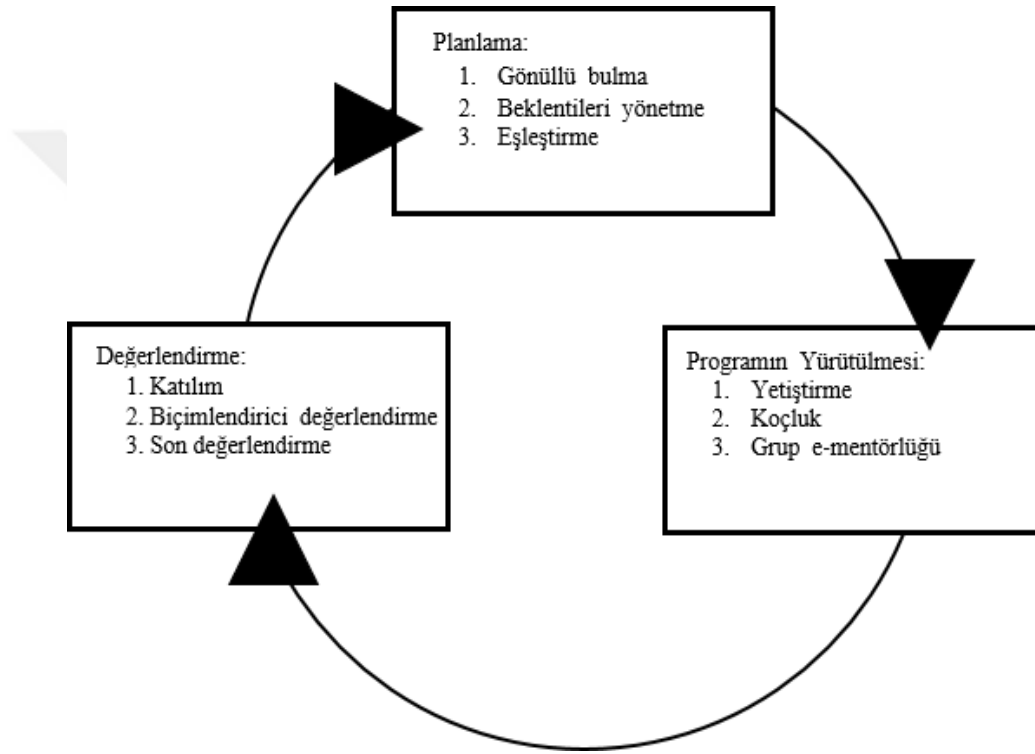
Öngöz (2019)'a göre e-mentorluk uygulamalarında koordinatör, mentor ve mente olmak üzere üç temel görev bulunmakta olup mentorun rehberlik eden, mentenin ise mentordan destek alan kişi olması durumu klasik mentorluk anlayışından çok da farklılık göstermemektedir. Buradaki farklılığın mentor ve mente arasında sağlanan etkileşimde dijital teknolojilerden yararlanılıyor olması olduğu ifade edilmiştir. Bu süreçte koordinatörün görevi ise programın işleyişini düzenli ve devamlı hale getirmek olduğu ifade edilmiştir. E-mentorluk süreci için farklı yaklaşımlar olmakla birlikte genel olarak kullanılan platformda mentor, mente ve eşler için ortak etkileşim alanları bulunmalıdır (Kuzu vd., 2012, s.179):

İlk alan “Ortak Alan”dır. Bu alan koordinatör tarafından düzenlenir ve bu alanda mentor ve menteler genel olarak bilgilendirilir ve ortak mesajlar paylaşılır. İkinci alan “Mentor Alanı”dır. Bu alana yalnızca mentorlar ve koordinatörler erişir; mentorların e-mentorluk sürecinde nelere dikkat edeceği ve bu süreçle ilgili belgelerin paylaşımı bu alanda gerçekleşir. Ayrıca mentorların kendi aralarında etkileşimi de bu alanda olur. Üçüncü alan “Mente Alanı”dır. Bu alan yalnızca mente ve koordinatörlerin erişimi için tasarlanır ve bu alanda menteler için hazırlanmış belgeler bulunur. Ayrıca bu alanda mentelerin kendi arasında etkileşimi de mümkündür. Bu aşama sonrasında her eşleştirilen mentor ve mente için yeni bir alan oluşturulur. Bu alan da yalnızca eşleştirilen ilgili mentor ve mente ile

koordinatörün erişimi ile sınırlanır. Koordinatör, mentor ve mente arasındaki eşleştirmeyi gerçekleştirdikten sonra sürece karışmaz. Fakat süreci takip eder mentor ve mente arasında gereken etkileşim beklenen süre içerisinde gerçekleşmezse hatırlatmada bulunabilir.

2.1.4.2.1.1. E-mentorluk Süreci

Single ve Single (2005), e-mentorluk sürecinin 3 aşamada yapılandırılmasını önermektedir. Bu aşamalar planlama, programın yürütülmesi ve değerlendirme şeklinde sıralanabilir. Aşamalar Şekil 2.1.4.2.1.1.1. gösterilmiştir.

Şekil 2.1.4.2.1.1.1. E-mentorluk Süreci

Kaynak: (Single ve Single 2005'ten aktaran Kuzu, Kahraman ve Odabaşı, 2012, s.180)

2.1.4.2.1.2. E-mentorluğun Faydaları ve Zorlukları

Mentorluğun birinin akademik başarısına, kariyer isteklerine ve kişisel gelişimine yararları yaygın olarak kabul edilmektedir (Bierema ve Merriam, 2002, s.211). Tisdell ve Shekhawat (2019)'a göre etkili mentorluk menteler, mentorlar ve onların örgütleri için olumlu sonuçlar verir. Bierema ve Hill (2005) yaptıkları araştırma ile e-mentorluk literatüründe, e-mentorluk uygulamalarının faydaları ile zorluklarından bahseden çalışmaları Tablo 2.1.4.2.1.2.1'deki gibi özetlemiştir.

Tablo 2.1.4.2.1.2.1. E-mentorluğun Faydaları ve Zorlukları

Faydaları	Zorlukları
Her zaman / her yerde mentorluk (Guy, 2002; Kirk & Olinger, 2003)	Teknoloji (maliyet, erişim) (Fodeman,2002; Guy, 2002; Hansman, 2002c)
En yüksek performansı sağlayan sürekli mesleki gelişim (Boyd & Jackson, 2004; Hansman, 2002d; Sevilla & Wells, 1999)	Çevrimiçi iletişim becerileri (Guy, 2002)
Beceri geliştirme (yazma, takım çalışması, iletişim) (R. Brown & Dexter, 2002; Fodeman, 2002; Haas, Tully,Blair, 2002)	Gizlilik (Hansman, 2002c; Kirk & Olinger, 2003)
Kültürler arası bağlantılar	Eğitim (B. L. Brown, 2001; O'Neill & Harris, 2004; Smink, 1999)
(Hansman,2002b; Johnson-Bailey & Cervero, 2002)	
Herkes için sürekli öğrenme (Hansman, 2002c; Johnson-Bailey & Cervero, 2002)	Eşleşme (Hansman, 2002b; Hansman, 2002c; Johnson-Bailey & Cervero,2002)
Öğrenme toplulukları (Duff, 2000; Muller, 2000; Riel & Fulton, 2001)	İlişkinin sürdürülmesi (B. L. Brown, 2001; Hansman, 2002c)

Kaynak: Bierema, L. L., & Hill, J. R. (2005). Virtual mentoring and HRD. *Advances in Developing Human Resources*, 7(4), 556-568.

2.1.4.2.1.3. Bir E-mentorluk Topluluğu Kurmak İçin Yapılması Gerekenler

Burgstahler (2006) bir e-mentorluk topluluğu kurmak için yapılması gerekenleri şu şekilde ifade etmiştir:

- E-mentorluk topluluğu için hedefleri belirlemek

- Kullanılacak teknolojiye karar vermek
- Bir e-mentorluk yöneticisi seçmek ve diğer personel ve gönüllü atamaları yapmak.
- Mentorların rollerini belirlemek, mentorlara oryantasyon yapmak, kılavuzlar geliştirmek ve mentorları eğitmek
- Mentorları sağlama ve mentor başvurularını görüntülemek için prosedürleri standardize etmek
- Hizmetalanları sağlamak için prosedür geliştirmek
- Ebeveynlere rehberlik sağlamak
- Topluluk üyelerine yeni mentorların ve hizmetalanların tanıtıldığı bir sistem oluşturmak
- Mentorlar için sürekli denetim ve destek sağlamak
- Çevrimiçi tartışmaları izlemek ve yönetmek
- Kişisel gelişimi destekleyen stratejiler kullanmak
- Topluluk geliştikçe çalışmalarını izlemek; prosedürleri ve formları buna göre ayarlamak.

2.1.4.3.Eğitimde Mentorluk

Ticaret, sağlık ve eğitim alanlarında bireylerin mesleki gelişimi için mentorluk bir araç olarak görülmektedir (Alemdağ, 2015, s.14). Burada eğitimde mentorluk ise öğretmenliğe hazırlık, uyum ve öğretmenlik sürecinde destek sağlanması şeklinde ifade edilebilir (Akay, 2016, s.25). Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde öğretmen adayının tecrübeli bir öğretmenin gözetimi altında uygulamalarını gerçekleştirdiğini ifade edilebilir. Burada tecrübeli öğretmenin, öğretmen adayına mentor olarak atandığı söylenebilir (Erol ve Özdemir, 2018, s.875).

Aydın (2016)'a göre mentorluk sistemi aslında Türk Eğitim Sisteminde bilhassa Köy Enstitüleri döneminde ve daha sonraları “Gezici Başöğretmenlik” yolu ile bir ölçüde uygulanmış olup bu bireyler deneyimli öğretmenlerden seçilmiş ve özellikle yeni öğretmenlere çok kıymetli eğitimsel katkılar yapmışlardır.

Ülkemizdeki mentorluk uygulamaları arasında, eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarının aldıkları ‘Okul Deneyimi Dersleri’ ve ‘Uygulama Öğretmenliği’ kavramları kabul edilebilir (Yirci, 2009, s.57). Ülkemizde mentorluk uygulaması olarak adlandırılabilir iki uygulama vardır (Akçamete vd., 2010, s.1142-1143):

1) Öğretmenlik bölümlerinin son sınıflarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının uygulama yaptıkları okullarda uygulama öğretmenleri tarafından gözlemlenmesi,

2) Mesleğine yeni başlayan stajyer öğretmenin daha deneyimli bir öğretmen tarafından gözlemlenmesi.

Çelik (2019) araştırmasında öğretmenlerin kuşaklararası bilgi paylaşımı ve kuşaklararası öğrenmeye ilişkin algıları ile bu değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada öğretmenlerin kuşaklararası bilgi paylaşımına ilişkin algı düzeylerinin yüksek olduğu ve kuşaklararası öğrenmeye ilişkin algı düzeylerinin de çok yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler kendilerini eksik hissettikleri konularda kendilerinden daha tecrübeli çalışma arkadaşlarına danışmakta ve tecrübeli öğretmenler de tecrübelerini öğretmenlere aktarmaktadır.

Şahinoğlu ve Sağlam Arslan (2019) tarafından yapılan araştırmada öğretmen eğitiminde ve eğitimde farklı (yükseköğretim, okul idarecisi yetiştirme, öğrenci eğitimi vb. gibi) alanlarda kullanılan mentorluk konulu ulusal nitelikteki araştırmaları incelemeyi amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda 2000-2018 yılları arasında bu konuda gerçekleştirilmiş olan lisansüstü tez ve makale çalışmalarını incelemişlerdir. Araştırma sonucunda mentorluk uygulamalarını konu alan araştırmaların önemli sonuçlarını Tablo 2.1.4.3.1’de gösterilen şekilde özetlemişlerdir:

Tablo 2.1.4.3.1. Mentorluk Uygulamalarını Konu Alan Çalışmaların Önemli Sonuçları

Sonuç	Çalışma	Frekans
Mentorluk uygulamalarının öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişimine katkı sağladığı ve öğretmenlerin mentorluk desteğine ihtiyaç duyduğu saptanmıştır.	Akay (2016); Alemdağ (2015); Arslan vd., (2016); Dağ & Sarı (2017); Elbay (2015); İlhan (2013), Gökoğlu & Çakıroğlu (2017), Kahraman (2012); Karadağ (2015); Kartal vd., (2017); Pala (2017)	11
Eğitim yöneticilerinin mesleki, kişisel ve uyum sürecinin gelişiminde mentorluk uygulamalarının etkili olduğu ve mentorluk desteğine ihtiyaç duydukları saptanmıştır.	Akay & Gürgür (2018); Aydın (2015); Baş (2016); Bozkurt (2016); Gökkaya (2013); Özalp (2016); Özdemir & Özcan (2013); Sezgin vd., (2014); Yirci (2009); Yıldırım & Şerefhanoglu (2014)	10
Yeni atanan öğretmenler ile danışmanları arasında uygulanan mentorluk uygulamalarının geliştirilerek hem danışman öğretmen hem de atanan öğretmenlerin gelişimine katkı sağlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.	Büngül (2015); Cihan (2016); Erol & Özdemir (2018); Kaymak (2017); Yirci vd., (2018)	5
Mentorluk uygulamalarının yeni öğretmenler, mentorler ya da okul için faydalı olduğu saptanmıştır.	Akçamete vd., (2010); Bakioğlu & Hacıfazlıoğlu (2000); Demirhan (2018); Tetik (2011)	4
Üniversitelerde akademik personelin kuruma uyumunda ve akademik personelin öğrencilere danışmanlık yapma sürecinde mentorluk desteğine ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılmıştır.	Güven (2014); Gümüş ve Gök (2016); Kılınç & Alparslan (2014)	3
Mentor öğretmen yetiştirmede nasıl bir desteğe ihtiyaç olduğu saptanmıştır.	Altay (2015); Yazıcı ve Tekerci (2017)	2
Yeni bir mentorluk modeline ihtiyaç olduğu saptanmıştır.	Aslan & Öcal (2012); Çakır (2015)	2

Kaynak: Şahinoğlu, A. ve Sağlam Arslan, A. (2019). Eğitimde mentörlük uygulamaları.

Online Fen Eğitimi Dergisi, 4(2), 183-195.

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri ve e-mentorluk ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri tez kapsamında birlikte ele alındığı için bu başlıktaki ilgili araştırmalar yazılırken hem sadece okul deneyimi hem sadece öğretmenlik uygulaması hem de bu iki dersin birlikte incelendiği araştırmalara yer verilmiştir.

2.2.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri İle İlgili Araştırmalar

Dursun ve Kuzu (2008) tarafından yapılan araştırmanın amacı öğretmenlik uygulaması derslerinde yaşanan problemlerin öğretmen adayları ve uygulama öğretim elemanlarının tarafından değerlendirilerek problemlere ait çözüm önerilerini ortaya çıkarmaktır. Araştırmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi BÖTE bölümünde yürütülen öğretmenlik uygulaması dersini alan öğretmen adayları ve bu dersi yürüten öğretim elemanlarıdır. Araştırmanın verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme soruları, verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde karşılaştığı sorunlardan birisi de uygulama öğretmenlerinin öğrencilere yeterince danışmanlık yapmadığı şeklindedir. Öğretim elemanları, öğretmenlik uygulaması dersinde karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin olarak öğretmen adayı, uygulama öğretmeni ve öğretim elemanının devamlı iletişim halinde olmasını ifade etmişlerdir.

Yeşilyurt (2010) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlik uygulaması öğretim programının standart temelli ve ihtiyaca cevap verici modeller göz önünde bulundurularak değerlendirmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda tekil ve ilişkisel tarama modeli, nitel boyutunda ise iç içe geçmiş çoklu durum deseni kullanılmıştır. Araştırmada basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini; uygulama öğretmen adayları, uygulama öğretim elemanları, uygulama öğretmenleri, uygulama okulu yöneticileri, uygulama okulu koordinatörleri, bölüm uygulama koordinatörleri ve milli eğitim müdürlüğü yöneticilerinin, milli eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörlerinin, fakülte yöneticilerinin ve fakülte uygulama koordinatörlerinin tamamı oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen ölçekler ve yarı yapılandırılmış görüşme formları, verilerin analizinde ise SPSS 16 ve NVivo 8 analiz programları kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre uygulama öğretmenleri, öğretmen

adaylarıyla ilgili olarak derse karşı daha istekli olmalarını ve öğrenciyle etkili iletişim kurmaları gerektiğini; uygulama öğretim elemanlarıyla ilgili olarak ise öğretmenlik uygulaması sürecinde kendileriyle daha fazla işbirliği yapmalarını, fikir alışverişinde bulunmalarını ve okulu daha fazla ziyaret etmeleri gerektiğini önermişler. Yine araştırmanın bulgularına göre uygulama öğretmenleri, öğretmenlik uygulaması dersinin farklı okullarda ve farklı öğretmenler rehberliğinde verilmesini önermişler. Bu sayede öğretmen adaylarının mesleklerinin ortam ve şartlarını tanımlarına katkı sağlayacağını ve daha fazla deneyim kazanacaklarını vurgulamışlardır.

Akpınar, Çolak ve Yiğit (2012) tarafından yapılan araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sahip oldukları öğretmen yeterlikleri ile ilgili uygulama öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya 13 sosyal bilgiler öğretmeni katılmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan araştırmada verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler ise betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyallerini kullanma ve ölçme-değerlendirmeye dönük etkinlikler hazırlama konularında büyük ölçüde yeterli oldukları halde; yöntem-teknik seçimi, alan bilgisi, sınıf yönetimi ve iletişim becerileri konularında yetersiz oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının yetersizliklerinin nedeni olarak ise tecrübesizlikleri, isteksizlikleri ve uygulama okulunda geçirdikleri sürenin sınırlılığı ifade edilmiştir.

Arslantaş ve Yıldız (2013) tarafından yapılan araştırmanın amacı uygulama öğretim elemanları ve uygulama öğretmenlerinin düşüncelerine göre Türkçe Öğretmenliği lisans programında yer alan öğretmenlik uygulaması dersinin değerlendirilmesidir. Araştırma genel tarama modelindedir. Verilerin toplanmasında yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularından biri de öğretmenlik uygulaması faaliyetlerinin daha başarılı geçmesi ile ilgili ilgilidir. Bu konu uygulama öğretim elemanları, uygulama öğretmenlerine uygulamalar öncesinde seminerler verilmesini; uygulama öğretmenleri ise öğretmen adaylarının farklı sosyo-ekonomik özellikteki okullarda ve farklı sınıf seviyelerinde uygulamalar yapması şeklinde önerilerde bulunmuşlardır.

Aslan (2015) araştırmasının amacı Stufflebeam'ın Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün Değerlendirme Modeli esas alınarak eğitim fakültelerinde verilen öğretmenlik uygulaması dersinin değerlendirilmesi ve öğretim programının hazırlanmasıdır. Araştırma karma araştırma yöntemine göre desenlenmiş olup ardışık açıklayıcı karma desene uygun olarak

yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Türkiye’deki eğitim fakültelerinde öğrenim gören ve öğretmenlik uygulamasına devam eden öğretmen adayları, öğretmenlik uygulamasını yürüten uygulama öğretim elemanları ve uygulama öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında öğretmenlik uygulaması dersi değerlendirme anketi, yarı yapılandırılmış görüşme formu ve odak grup görüşmesi formu kullanılmıştır. Veriler SPSS 18 ve NVivo 7 programlarından faydalanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada öğretim elemanlarına göre öğretmen adaylarının öğretim yöntem ve tekniklerini etkili kullanma, ölçme ve değerlendirme, materyal geliştirme, derse aktif katılımı sağlama, pekiştireç verme ve öğrencilere yönerge verme gibi becerilerinin yeterince gelişmediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmenlik uygulaması dersi paydaşları, öğretmenlik uygulamasının yapılması gereken okulları; farklı, iyi, kötü, ortalama koşullara sahip okullar, nitelikli öğretmene sahip okullar ve fakülte uygulama okulları olarak belirtmişlerdir. Burada uygulamaların farklı koşullara sahip olan okullarda yapılması gerektiği görüşünün ön plana çıktığı görülmüştür. Farklı okullarda uygulama yapılmasının gerekliliği ile ilgili katılımcılar fiziki alt yapı, okulun bulunduğu bölge ve başka çevresel ve sosyal faktörler durumları belirtmişlerdir.

Başal, Bağçeli Kahraman, Özen Uyar, Tabak ve Turan (2017) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlik uygulaması dersine dair Okulöncesi Eğitimi alanında öğrenim gören öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri, öğretim elemanları ve uygulama okulu yöneticilerinin düşüncelerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeline uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalına devam eden ve Öğretmenlik Uygulaması I dersini almış, Öğretmenlik Uygulaması II dersini ise alıyor durumda olan öğretmen adayları, bu öğretmen adaylarına rehberlik eden uygulama öğretim elemanları, öğretmen adaylarının uygulama anaokullarında görevli uygulama öğretmenleri ve okul yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında görüş formları, verilerin analizinde ise betimsel analizden faydalanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarından beklentilerinden bazıları; mesleki gelişimlerini sağlamaları, araştırmacı olmaları ve öğrenmeye açık olmaları şeklindedir. Araştırmanın bulgularına göre uygulama öğretmenlerinin uygulama sürecinde öğretmen adaylarında en fazla karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri incelendiğinde; sınıf yönetimi stratejilerini bilmemeleri, çocukların seviyesine inememeleri ve çocuklarla iletişim kuramamaları bu sorunlardan bazılarıdır. Araştırmanın bulgularında uygulamanın

zenginleşmesine yönelik uygulama öğretmenlerinin görüşleri incelendiğinde; uygulamalar farklı okullarda, farklı öğretmenlerle yapılmalı, mikro eğitim yapılmalı ve öğretmen adaylarına uygulama fırsat verilmeli bu görüşlerden bazılarıdır.

Yılmaz ve Namlı (2017) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında öğretmen adaylarının uygulama öğretmenlerinin yeterliğine dair görüşleri ve uygulama öğretmenlerinin ise öğretmen adaylarının performanslarına dair düşüncelerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada iç içe geçmiş çoklu durum deseni kullanılmıştır. Araştırma Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları ile ortaokul ve liselerde görev yapan uygulama öğretmenleri ile ortaya konulmuştur. Verilerin toplanmasında görüşme tekniği, verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında uygulama öğretmenlerine göre öğretmen adaylarının öğretim yöntem ve teknikleri, sınıf yönetimi ve dersin planlanması ve uygulanmasında problem yaşadıklarını belirtilmiştir.

Gümüş, Çulha Özbaş, Gülersoy, Duman, Türker, Avcı ve Dikicigil (2018) tarafından yapılan araştırma sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması dersine dair düşünce ve önerilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmada fenomenolojik araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Buca İlçesi'nde 2016-2017 Bahar Döneminde Sosyal Bilgiler öğrencilerinin uygulamasını yürüten öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu, verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre uygulama öğretmenlerinin bir kısmı öğretmen adaylarının her tür öğrenci ve öğretmen davranışını gözlemlemesi için farklı öğretmenlerle farklı yaş ve sınıf gruplarında uygulama yapmasını önemsemektedirler.

Saka (2019) tarafından yapılan araştırmada fen bilgisi öğretmenlerinin, okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri ile ilgili görüşlerini belirlemek ve mesleklerini gerçekleştirirken bu derslerde kazandıkları bilgi ve tecrübeleri ne derece yansıtabildiklerini ortaya koymayı amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırma devlet üniversitesinden mezun olup, Türkiye'nin farklı illerine bağlı devlet okullarında kadrolu olarak görev yapan gönüllü Fen Bilgisi Öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre okul deneyimi ve öğretmenlik

uygulaması derslerinde uygulama öğretmenlerinin rehberlik yapma konusunda çoğunlukla yetersiz oldukları belirtilmiştir. Araştırmada okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin mesleğe katkısı olduğunu belirten öğretmenler, özellikle öğrenciyi tanımalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmanın bulgularına göre öğretmenler, okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine yönelik olarak farklı okullarda staj yapılmasını önermişlerdir.

İncelenen ilgili araştırmalardan elde edilen verileri şu şekilde özetleyebiliriz:

- Öğretmen adaylarının uygulamaları farklı okullarda yapabilmesi (Yeşilyurt, 2010; Arslantaş ve Yıldız, 2013; Aslan, 2015; Başal vd., 2017; Gümüş vd., 2018; Saka, 2019)
- Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi konusunda yetersiz oldukları (Akpınar vd., 2012; Başal vd., 2017; Yılmaz ve Namlı, 2017)
- Uygulama öğretmenlerinin yeterince rehberlik yapmaması (Saka, 2019; Dursun ve Kuzu, 2008)

2.2.2. E-mentorluk ile İlgili Araştırmalar

Tolbert (2008) araştırmasında çevrimiçi mentorluğun öğretmen adaylarının matematik ve fen öğretimindeki güvenleri üzerine etkisini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmaya kontrol grubu (geleneksel mentorluk alan) 58 öğrenci, deney grubu (çevrimiçi mentorluk alan) 50 öğrenci olmak üzere toplam 108 öğrenci katılmıştır. Araştırmada ölçme aracı olarak Fen Öğretimi Yeterlilik İnanç Ölçeği ve Matematik Öğretimi Yeterlilik İnanç Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçekler her gruba iki kez, sömestirin başında bir kez ve tekrar sömestirin sonunda uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre çevrimiçi mentorluk alan öğretmen adaylarının hem matematik hem fende, çevrimiçi mentorluk almayan öğretmen adaylarına göre istatistiksel olarak daha yüksek öğretme güvenine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Kahraman (2012) bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının e-mentorluk uygulaması ile mesleki ilerlemelerinin desteklenmesini betimlediği araştırmasını Anadolu Üniversitesi BÖTE bölümünde gerçekleştirmiştir. Araştırmanın katılımcıları bu bölümünün lisans, lisansüstü öğrencileri ve mezunları ile akademisyenlerinden amaçlı örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırmada durum çalışması kullanılmış ve bütüncül tek durum olarak

desenlenmiştir. Araştırma sürecinde araştırmacı günlüğü, başvuru formu, platformdaki kayıtlar, geçerlilik komitesi ses kayıtları, yarı yapılandırılmış ses görüşme kayıtları, odak grup görüşmesi ses kayıtları ve yansıtma raporları veri kaynağı olarak kullanılmış ve veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. E-mentorluk programı; hazırlık, eşleştirme, etkileşim süreci ve sonlandırma olmak üzere dört temel aşamada düzenlenmiştir. Araştırmada e-mentorluk programının akademisyenler, öğrenciler ve mezunlar arasında bilgi ve tecrübe paylaşımını kolaylaştırdığı, sosyal ağlarını da geliştirildiği görülmüştür. Yine e-mentorluk uygulamasının örgün eğitimin yanında katılımcıların mesleki ilerlemelerini pozitif olarak etkilediği görülmüştür.

Özdemir (2012) araştırmasında il eğitim denetmen ve yardımcılarının mesleki gelişimlerini devam ettirmelerinde e-mentorluğun sürece olan katkılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada nitel ve nicel verilerin birlikte kullandığı karma yöntem benimsenmiş olup verilerin toplanmasında deneysel model kullanılmıştır. Deneysel olarak düzenlenen araştırmada tek grup öntest sontest deneme modeli kullanılmıştır. Çalışma grubu 2011-2012 eğitim-öğretim yılında çeşitli illerde görevli il eğitim denetmen ve yardımcılardan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında çevrimiçi öğrenme etkinlikleri; Öğrenme Yönetim Sistemi (ÖYS) formatında hazırlanan ve sadece sisteme kayıt olan bireylere hizmet veren www.e-mentor.com sitesi üzerinden yürütülmüştür. Araştırmada e-mentor rolüyle akademisyen ve deneyimli il eğitim denetmenleri atanmıştır. Mente rolüyle çalışma grubundaki diğer il eğitim denetmen ve yardımcıları, yönetici rolüyle ise araştırmacı atanmıştır. Araştırmanın nicel verilerinin toplanmasında e-mentorluk sürecine katılan il eğitim denetmen ve yardımcılarının başarılarını ölçmek amacıyla başarı testi ve tutumlarını ölçmek amacıyla çeşitli ölçekler; nitel verilerin toplanmasında ise görüşme formları kullanılmıştır. SPSS 17 programı nicel verilerin, QSR NVivo 9.2 programı ise nitel verilerin analizinde kullanılmıştır. Araştırmada e-mentorluk uygulamasının güncel bilgi birikimi, mesleki saygınlık ile yüksek iş doyumu başlıklarında il eğitim denetmenlerine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca e-mentorluk uygulamasının mentelerin BİT (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) kullanım becerilerini geliştirdiği ve mesleki gelişimlerini destekleyerek örgütsel motivasyonlarını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çetin (2013) tarafından yapılan araştırmanın amacı temelde 2 yönlüdür. İlk amaç İngilizce öğretmenlerinin biçimlendirici değerlendirme uygulamaları ile ilgili mesleki gelişimlerini göz önünde tutarak ihtiyaçlarını belirlemektir. İkinci kısmı ise öğretmenlerin

mesleki gelişimi için tamamlayıcı bir araç olarak işbirlikli bir e-mentorluk platformunun etkililiğinin araştırılmasıdır. Araştırmaya MEB okullarında görevli 8 İngilizce öğretmeni katılmıştır. Araştırma eylem araştırması yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı mentor olarak görev almıştır. Araştırma sonucunda konumsal anlamda dezavantajlı yerlerde çalışan öğretmenlerin mesleki gelişimi için e-mentorluğun uygulanabileceğine ulaşılmıştır.

Alemdağ (2015) araştırmasında bilişim teknolojileri öğretmenlerine çevrimiçi destek sağlayacak bir e-mentorluk uygulamasının tasarlanması, e-mentorluk uygulamasındaki etkileşimlerin araştırılması ve katılımcı memnuniyeti ile uygulamanın algılanan katkılarının belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada eylem araştırması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu mesleklerinin ilk yıllarında olan yeni öğretmenler ve en az beş yıllık öğretmenlik deneyimi olan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada veriler kişisel bilgi formu, çevrimiçi ortamda paylaşılan mesajlar ve görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda mentor ve mentelerin e-mentorluk uygulamasından memnun kaldıkları görülmüştür. Ayrıca e-mentorluk uygulamasının mentor ve mentelere mesleki gelişim açısından farklı bilişsel ve duyuşsal katkılar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Arkün Kocadere ve Kızılkaya Cumaoglu (2015) araştırmalarında BÖTE bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencileri ve İngiliz Dili Eğitimi (İDÖ) Bölümü 1. sınıf öğrencilerinin katılımıyla bir e-mentorluk uygulaması gerçekleştirmişlerdir. Araştırmaya gönüllü olarak BÖTE bölümü öğrencileri mentor, İngiliz Dili Eğitimi bölümü öğrencileri mente olarak katılmıştır. İngiliz Dili Eğitimi bölümü öğrencileri uygulamayı Bilgisayar II dersleri kapsamında gerçekleştirirken, BÖTE bölümü öğrencileri bir ders kapsamında değil, dışardan katılmışlardır. Çevrimiçi ortam olarak Facebook ve Coursesite ortamları kullanılmıştır. E-mentorluk süreci 1 hafta planlama, 4 hafta uygulama ve 1 hafta değerlendirme olmak üzere toplam 6 hafta sürmüştür. Planlama sürecinde menteler koordinatörleri yönetiminde üçerli gruplara (toplam 13 grup) ayrılmış, kullanılacak çevrimiçi ortama karar verilmiş ve beklentileri yönetmek adına mentor ve mentelere süreçle ilgili eğitim verilmiştir. Uygulama sürecinde menteler ders süreçlerine devam ederken diğer yandan mentorlarıyla çevrimiçi ortamda buluşmuşlardır. Değerlendirme sürecinde ise menteler ve mentorlara çeşitli sorular sorularak e-mentorluk süreci değerlendirilmiştir. Bu sürecin katkılarıyla ilgili olarak menteler, yeni eğitsel amaçlı yazılımlardan haberdar olduklarını, yapamayacaklarına

inandıkları teknoloji destekli öğretim materyali geliştirme konusunda cesaretlendirildiklerini ve bir ders planının teknoloji yoluyla nasıl uygulamaya konulacağı konularında bilgi sahibi olduklarını belirtmişler. Mentorlar ise kendilerine iletişim becerilerini geliştirme, bir süreci uzaktan yönetme becerisi, örnek olaylar üzerinden giderek alanla ilgili bilgilerini artırma ve çevrimiçi öğrenme ortamını verimli kullanma konularında katkıda bulunduğunu ifade etmişler. Süreçle ilgili hem mentorların hem de mentelerin dönüt alamamak ya da geç almak ve Coursesite kullanımıyla ilgili sorun yaşadıkları ortaya çıkmıştır.

Anoop, Patil, Godambe, Vast (2019) “Implementation of E-Mentoring System” isimli çalışmalarında web sitesinde çeşitli modüllerin uygulanması başlığı altında şu modülleri belirtmişler: Yönetici Modülü (Administrator Module), Kayıt Modülü (Registration Module), Mentor Modülü (Mentors Module), Mente Modülü (Mentee Module), Raporlar Modülü (Reports Module), Güncellemeler ve toplantı zamanlayıcı Modülü (Updates and meeting scheduler Module), Sorgu Modülü (Query Module), Devir Teslim modülü (Handover module), Not Sistemi Modülü (Grading System Module), Ağırlık Modülü (Weightage Module), İlerleme modülü (Progress module), Geçici Başvuru Modülü (Temporary Reference Module), Danışma Modülü (Counseling Module), Mentor politikası ve rehberlik Modülü (Mentor policy and guidance Module). Bu modüllerden bazılarını şu şekilde açıklayabiliriz:

- ✓ Registration Module (Kayıt Modülü): Mentor ve Mentee'nin ikisi de e-mentorluk sistemine erişmek için kayıt olmak zorundadır.
- ✓ Mentors Module (Mentor Modülü): Mentor, mentee ile iletişim kurmak ve bilgilere erişmek için e-mentorluk sistemine kayıt olmalıdır.
- ✓ Query Module (Sorgu Modülü) : Mentee sorgu gönderebilir.

Güler (2019) tarafından yapılan araştırmanın amacı az deneyimli ortaokul matematik öğretmenlerine alanı öğretme bilgilerini geliştirmeye yönelik olarak e-mentorluk modelinin tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir. Araştırmanın yöntemi olarak tasarım araştırması yöntemi benimsenmiştir. Araştırmaya MEB'e bağlı okullarda görev yapmakta olan ve beş yıldan az deneyimi olan 12 ortaokul matematik öğretmeni katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak gözlem formu, mülakatlar, alan notları ve ön test-son test olarak yürütülen video sınavı kullanılmıştır. Araştırma uygulanan e-mentorluk

modelinin, öğretmenleri pedagojik alan bilgisinin bütün bileşenlerinde geliştirdiği ortaya koymuştur.

Öngöz (2019) tarafından yapılan araştırmada BÖTE alanında bir e-mentorluk programı gerçekleştirilmiştir. Araştırmada durum çalışması yöntemi kullanılmış olup araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. E-mentor rolüyle katılacak olan lisansüstü öğrencilerinin belirlenmesi ölçüt olarak; BÖTE anabilim dalında yüksek lisans veya doktora yapıyor olmaları, lisans eğitimleri sırasında Çoklu Ortam Tasarımı ve Üretimi dersini başarıyla tamamlamış olmaları, lisansüstü seviyedeki Çoklu Ortam Öğrenmede Etkileşimli İçerik Tasarımı dersini alıyor olmak ve araştırmaya gönüllü katılım sağlamaktır. Lisans öğrencilerinin belirlenmesinde ölçüt BÖTE bölümü lisans programında üçüncü sınıf öğrencisi olmak, Çoklu Ortam Tasarımı ve Üretimi dersini ilk kez alıyor olmak ve araştırmaya gönüllü katılmak şeklindedir. Belirlenen ölçütlere uyan 44 lisans öğrencisi mente, 8 lisansüstü öğrencisi ise mentor olarak araştırmaya katılmıştır. Grup mentorluğunun kullanıldığı e-mentorluk programında mentorlar bir çoklu ortam geliştirme projesi boyunca mentelere mentorluk yapmıştır. E-mentorluk sürecinde yapılan çalışmalar gerçekleştirilirken Single ve Single (2005) tarafından ortaya koyulan üç aşamalı süreç dikkat alınmıştır. Bu doğrultuda çalışma 2 hafta programın planlanması (sürecinin planlanması, mentor ve mentelerin bilgilendirilmesi ve eşleştirme), 13 hafta programın yürütülmesi, 2 hafta programın değerlendirilmesi şeklinde 17 haftada tamamlanmıştır. Araştırmada veritoplama aracı olarak e-mentorluk programı süresince; mentor raporları, mente grup raporları, ortak alanlara ait sistem kayıtları ve program tamamlandıktan sonra; mentor yazılı görüşleri, mente yazılı görüşleri (bireysel) ve geliştirilen kamu spotları kullanılmıştır. Veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre e-mentorluk programının mentelere; işbirliği içinde çalışabilme, proje sürecini deneyimleyerek öğrenme ve teknik beceriler geliştirme konularında katkı sağlamıştır. E-mentorluk programına katılan mentorların tamamı e-mentorluk programının iletişim becerilerini geliştirmek konusunda kendilerine katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

Yeşilfidan (2019) araştırmasında web tabanlı uzaktan eğitimde ders veren öğretim elemanlarının yaşadığı problemlere dair, alternatif bir çözüm önerisi olarak e-mentorluk uygulamasının katkılarının belirlenmesi, muhtemel problemler ve çözüm önerilerinin araştırılmasını amaçlamıştır. Nitel araştırma yöntemi ile durum çalışmaları modeli kullanılarak araştırma ve analiz yapılmıştır. Araştırmaya Marmara Üniversitesi UZEM’de

ders vermekte olan ğretim elemanları ve onlara destek veren UZEM uzman personeli ile mentorluk alanında araştırmalar yapmış olan uzman katılmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmış ve sorulara verilen yanıtlar analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre e-mentorluk uygulamasının iletişimi kolaylaştırması, kullanışlılığı, tasarımı ve mentor ile mente için bir arşiv oluşturması bakımından olumlu karşılandığı ortaya çıkmıştır. Araştırmada uygulamaya katılanlar e-mentorluk uygulamasının devamlı hale getirilmesi gerektiğini belirtmiştirler.

İncelenen ilgili araştırmalardan elde edilen verilere göre genel anlamda e-mentorluk sürecinin, sürecin katılımcılarını olumlu yönde etkilediğı söylenebilir.

BÖLÜM III: YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri boyunca uygulanabilir bir e-mentorluk uygulamasının arayüzünün tasarlanması ve tasarlanan e-mentorluk uygulamasının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki ihtiyacı karşılamasının öğretmen adayları tarafından değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Bu araştırma tasarım ve geliştirme araştırmasıdır. Tasarım ve geliştirme araştırması gerçek hayatta rastlanan sorunlara yönelik somut, uygulanabilir çözümler, ürünler araştırmaya yönelik bir yöntem olarak ifade edilmiştir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2019, s.235). Tasarım ve geliştirme araştırmasının odaklandığı nokta bilimsel sonuç ve önerilere göre yeni çözüm ve ürünlerin geliştirilmesi ve bu geliştirme sürecinde yeni bilgilerin bulunmasıdır (Büyüköztürk vd., 2019, s.19). Tasarım ve geliştirme araştırmaları Tip1- Ürünler ve araçlarının geliştirilmesi ile ilgili araştırmalar, Tip2- Tasarım ve geliştirme modellerinin geliştirilmesi ile ilgili araştırmalar olmak üzere iki kategori altında toplanmaktadır (Richey ve Klein, 2008, 2014'ten aktaran Büyüköztürk vd., 2019, s.233). “Bu araştırma kategorilerinden birincisine örnek olarak öğrenme-öğretme süreçlerinde kullanılacak öğretim materyallerinin, eğitsel yazılımların, web sitelerinin, öğrenme sistemlerinin geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi gösterebilir” (Büyüköztürk vd., 2019, s.233-234). Bu çalışmada bir ürünün geliştirilmesi ve değerlendirilmesi amaçlandığından dolayı Tip1 kategorisine girmektedir.

E-mentorluk arayüzünün tasarımında ilgili doküman incelemesi ve uzman görüşlerinden faydalanılmıştır. Bu araştırmanın ilk aşamasında okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçları belirlemek adına durum çalışması desenlerinden içe içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Durum çalışmaları nicel ve nitel yaklaşımla yapılabilir ve bu iki yaklaşımında amacı belli bir duruma ait sonuçlar meydana çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.83). Durum çalışması yürütmenin amacının da önemli olduğu vurgulanmış olup bir nitel durum çalışması eşsiz bir durumu meydana çıkarmak için tasarlanabileceği belirtilmiştir (Creswell, 2013, s.98). Durum çalışmalarında dört tür desenden söz edilebilir (Yin, 1984'ten aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.326):

- 1) Bütüncül tek durum deseni
- 2) İç içe geçmiş tek durum deseni

- 3) Bütüncül çoklu durum deseni
- 4) İç içe geçmiş çoklu durum deseni

Araştırmanın ilk aşamasında kullanılan iç içe geçmiş tek durum desenine göre tek bir durum içinde çoğu kez birden fazla alt tabaka ya da birim olabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.327). Araştırmanın ilk aşamasında BÖTE akademisyenleri, BT uygulama öğretmenleri ve BT öğretmenlerinin görüşlerinin derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkıları ve bu derslerdeki ihtiyaçların belirlenmesine yönelik olarak BÖTE akademisyenleri, BT uygulama öğretmenleri ve bu dersleri almış olan BT öğretmenlerinin görüşleri incelenmiştir.

Araştırmanın ilk aşamasında iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmasının nedeni tek bir durum içinde birden fazla analiz biriminin olmasıdır. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkıları ve bu derslerdeki ihtiyaçların belirlenmesi adına birden fazla kaynaktan (BÖTE akademisyenleri, BT uygulama öğretmenleri ve bu dersleri almış olan BT öğretmenleri) veri toplanmıştır.

- **Araştırma Süreci**

Araştırma kapsamında ilk olarak okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçları belirlemek adına BÖTE akademisyenleri, bilişim teknolojileri uygulama öğretmenleri ve bilişim teknolojileri öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Sonrasında ilgili doküman incelenmesi doğrultusunda bir e-mentorluk uygulamasının arayüzü tasarlanmıştır. E-mentorluk uygulamasının arayüzü tasarlandıktan sonra uzmanlara gösterilerek anlatılmış ve uzmanların görüşleri doğrultusunda tasarıma son hali verilmiştir. Son olarak ise arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulaması bilişim teknolojileri öğretmen adaylarına gösterilerek anlatılmış ve değerlendirmeleri alınarak araştırma tamamlanmıştır.

Tasarım ve geliştirme araştırmalarının aşamaları için farklı modeller olmakla beraber yaygın kullanılan ve iyi bilineni orijinal İngilizce adı olan ADDIE modelidir (Büyüköztürk vd., 2019). ADDIE modelinin aşamalarını şu şekilde özetleyebiliriz (Büyüköztürk vd., 2019, s.237).

- **Analiz Aşaması:** Bu aşamada tasarım ve geliştirme yapmak amacıyla gerekli problem durumu ve bu durumun özelliği, karakteristiği var olan araştırmalar göz

önünde bulundurularak, paydaş ve veri kaynaklarından durumla alakalı veri toplanarak ortaya konulur ve betimlenir.

- **Tasarım Aşaması:** Özellikleri analiz aşamasında belirlenen problemin çözümüne yönelik olarak nasıl bir ürün geliştirileceği, üründe bulunması gereken özellikler, bu ürünün nasıl kullanılacağı ve neye benzemesi gerektiği yine alan yazın göz önünde bulundurularak, paydaş ve uzman görüşü alınarak belirlenir.
- **Geliştirme Aşaması:** Tasarım aşamasında belirlenen tasarım hazırlanır ve uygulanabilir bir ürün olarak ortaya konulur. Ancak ortaya çıkarılan ürünün tasarıma ve analize uygunluğu da alan yazındaki yöntemler, bilgi ve uzman düşünceleri göz önünde bulundurularak ölçülür ve değerlendirilir.
- **Uygulama Aşaması:** Oluşturulan ürün, kullanılmasının amaçlandığı gerçek bağlamda kullanılır ve bu süreçte bilimsel veri toplama araçları aracılığıyla ürünün etkisi ve verimliliğine dair veriler toplanır.
- **Değerlendirme Aşaması:** Toplanan veriler göz önünde bulundurularak baştan sona yürütülen araştırmanın getirdiği katkı ve genel etkisi, oluşturulan ürünün güçlü ve geliştirilmesi gereken tarafları ortaya çıkarılır.

Tablo 3.1.1. Araştırma Süreci

Aşamalar	Araştırma Süreci
Analiz Aşaması	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçları belirlemek adına BÖTE akademisyenleri, bilişim teknolojileri uygulama öğretmenleri ve bilişim teknolojileri öğretmenleri ile görüşmelerin yapılması
Tasarım ve Geliştirme Aşaması	İlgili doküman incelemesi ile bir e-mentorluk uygulamasının arayüzünün tasarlanması Arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulaması ile ilgili uzman görüşleri alınarak tasarıma son hali verilmesi
Uygulama ve Değerlendirme Aşaması	Arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulaması bilişim teknolojileri öğretmen adaylarına gösterilerek anlatılması Arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulaması ile ilgili bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarının değerlendirmelerinin alınması

Bu araştırmada e-mentorluk uygulamasının arayüzü tasarlanmıştır. Arayüz tasarımı web sayfasında ziyaretçiye verilmek istenen bilgilerin hepsinin grafiksel bir düzenleme ile tasarlanmasıdır (İpek, 2015, s.6). Araştırmanın bulgular kısmında html programlama dili ve bir program aracılığıyla hazırlanan e-mentorluk tasarımının arayüzünün ekranlarına yer verilmiştir. Bu araştırmada sadece arayüz tasarımı yapıldığı için uygulama ve değerlendirme aşamasında e-mentorluk uygulamasının arayüz tasarımı ve bu tasarımın okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde kullanılması durumundaki etkilerine yer verilmiştir.

Araştırmanın ilk aşaması (analiz aşaması) yüz yüze ve telefon görüşmeleri ile yürütülmüştür. Ancak dünyanın birçok yerinde ve ülkemizde etkili olan pandemiden dolayı yüz yüze yapılması planlanan e-mentorluk arayüzü tasarlandıktan sonraki süreç çeşitli teknolojik araçlar (bu tezde verilerin toplanması kısmında açıklanmıştır) kullanılarak Tablo 3.1.1’ de belirtildiği şekilde yürütülmüştür. Normal şartlar altında yürütülecek süreç şu şekilde planlanmıştır:

- ✓ Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçları belirlemek adına BÖTE akademisyenleri, bilişim teknolojileri uygulama öğretmenleri ve bilişim teknolojileri öğretmenleri ile görüşmelerin yapılması.

- ✓ İlgili doküman incelemesi ile bir e-mentorluk uygulamasının arayüzünün tasarlanması. Sonrasında araştırmacının uzmanlarla yüz yüze olacak şekilde uygun bir ortamda bulunması. Bu ortamda uzmanların e-mentorluk uygulamasının arayüzünü incelemeleri ve hazırlanan veri toplama aracı ile görüşlerinin alınarak tasarıma son hali verilmesi.
- ✓ Araştırmacının öğretmen adayları ile yüz yüze olacak şekilde uygun bir ortamda bulunması. Bu ortamda öğretmen adaylarının uzman görüşleri alınarak son hali verilmiş olan e-mentorluk uygulamasının arayüzünü incelemeleri ve hazırlanan veri toplama aracı ile değerlendirmelerinin alınması.

3.2. Araştırmanın Katılımcıları

Araştırmanın katılımcılarını BÖTE akademisyenleri, BT uygulama öğretmenleri, BT öğretmenleri, BÖTE 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları ve 1 eğitim teknolojileri ile 1 eğitim bilimleri uzmanı oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yönteminin amacı önceden belirlenen ölçütleri karşılayan tüm durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.140).

Araştırmanın ilk olarak bir devlet üniversitesinde görevli olan 4 BÖTE akademisyeni, uygulama öğretmenliği yapmış/yapıyor olan 2 BT uygulama öğretmeni ve öğretmen olarak görev yapmış/yapıyor olan 4 BT öğretmeni ile görüşülmüştür. Araştırmada e-mentorluk tasarım sürecince 1 eğitim teknolojileri uzmanı ve 1 eğitim bilimleri uzmanı ile görüşülmüştür. Araştırmanın son kısmında ise bir devlet üniversitesinde 2019-2020 öğretim yılında 4.sınıfta öğrenim gören okul deneyimi dersini almış, öğretmenlik uygulaması dersini almakta olan 8 BT öğretmeni adayı ile görüşülmüştür.

Araştırmada BÖTE akademisyenlerinin OD ve ÖU derslerinde uygulama öğretim elemanı olarak görev yapmış olması, BT uygulama öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinde uygulama öğretmeni olarak görev yapmış olması ve BT öğretmenlerinin ise en az 1 en çok 14 yıl öğretmen olarak çalışmış olması ölçüt olarak alınmıştır. Araştırmada BÖTE 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları belirlenmesindeki ölçüt ise öğretmen adaylarının okul deneyimi dersini almış, öğretmenlik uygulaması dersini alıyor olmasıdır. Araştırmada eğitim teknolojileri ve eğitim bilimleri uzmanlarının belirlenmesindeki ölçüt ise en az yüksek lisans mezun olmalarıdır.

Katılımcıların tanımlanmasında kodlar kullanılmıştır. Bu kapsamda BÖTE akademisyenleri “A”, BT uygulama öğretmenleri “UÖ”, BT öğretmenleri “Ö” ve BT öğretmeni adayları “ÖA” , uzmanlar “KU” şeklinde kodlanmıştır. Katılımcılara ait demografik bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 3.2.1. BÖTE Akademisyenlerine Ait Demografik Bilgiler

Kod	Cinsiyet	Unvan	Mesleki Kıdem Yılı	Çalıştığı Üniversite	Uygulama Öğretim Elemanlığı Yapmış Olma Durumu
A1	Kadın	Doç.Dr	10	Devlet	Evet
A2	Erkek	Dr.Öğr.Üyesi	12	Devlet	Evet
A3	Kadın	Araş.Gör.Dr	10	Devlet	Evet
A4	Kadın	Araş.Gör.Dr	10	Devlet	Evet

Tablo 3.2.2. BT Uygulama Öğretmenlerine Ait Demografik Bilgiler

Kod	Cinsiyet	Mesleki Kıdem Yılı	Çalıştığı Okul
UÖ1	Kadın	14	Özel
UÖ2	Kadın	15	Devlet

Tablo 3.2.3. BT Öğretmenlerine Ait Demografik Bilgiler

Kod	Cinsiyet	Mesleki Kıdem Yılı
Ö1	Kadın	3
Ö2	Kadın	2
Ö3	Kadın	4
Ö4	Erkek	5

Tablo 3.2.4. Uzmanlara Ait Demografik Bilgiler

Kod	Cinsiyet	Hizmet Yılı	Eğitim Durumu	Alanı
KU1	Kadın	6-10 Yıl	Doktora	Eğitim Teknolojisi
KU2	Kadın	16-20 Yıl	Doktora	Eğitim Yönetimi

Tablo 3.2.5. BT Öğretmeni Adaylarına Ait Demografik Bilgiler

Kod	Cinsiyet
ÖA1	Kadın
ÖA2	Erkek
ÖA3	Kadın
ÖA4	Kadın
ÖA5	Erkek
ÖA6	Erkek
ÖA7	Erkek
ÖA8	Kadın

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanmasında doküman incelemesi ve görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın verileri, ilgili alan yazın dokümanlarının incelenmesi, yarı yapılandırılmış görüşme formları ve uzman değerlendirme formundan yararlanılarak toplanmıştır.

- **Görüşme Formları**

BÖTE akademisyenleri, BT uygulama öğretmenleri, BT öğretmenleri ve BT öğretmeni adaylarından verilerin toplanmasında görüşme formları kullanılmıştır. Hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda ayrıntılı olarak gidebilmeyi yarı yapılandırılmış

görüşmeler birleştirir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010, s.163).

BÖTE akademisyenleri ve BT uygulama öğretmenleri için EK-1’de yer alan görüşme formu, BT öğretmenleri için EK-2’de yer alan görüşme formu ve BT öğretmeni adayları için EK-3’te belirtilen görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formlarında 5 tane açık uçlu soru yer almaktadır. Görüşme formları hazırlanırken öncelikle ilgili literatür incelenip örnek sorular oluşturulmuştur. Son olarak ise uzman görüşlerine sunulacak sorulara son hali verilmiştir. BT öğretmeni adayları için oluşturulan görüşme formu (EK-3) çevrimiçi ortama aktarılmıştır.

- **Doküman İncelemesi**

E-mentorluk arayüzü tasarım sürecinde doküman incelemesinden yararlanılmıştır. Doküman incelemesi ile Kuzu, Kahraman ve Odabaşı (2012) tarafından hazırlanan doküman incelenmiştir. Bu dokümanda “E-Mentörlük Sürecinin Tasarlanması” (s.179) başlığı altında bahsedilen alanlar göz önünde bulundurularak e-mentorluk uygulaması tasarlanmıştır. Doküman incelemesinde araştırmada konu edinilen yazılı belgelerin analizi yapılır ve doküman olarak yazılı kaynakların yanı sıra fotoğraf, film ve video gibi görsel malzemeler de nitel araştırmada kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

- **Uzman Değerlendirme Formu**

E-mentorluk arayüz tasarım sürecinde EK-4’te yer alan uzman değerlendirme formundan yararlanılmıştır. Bu kapsamda öncelikli olarak doküman incelemesi ile e-mentorluk arayüzü tasarlanmış ve daha sonra uzman değerlendirme formu ile uzmanların görüşleri alınmıştır. Uzman değerlendirme formu 27 tane soru ve 27 tanede bu soruların açıklamaları olmak üzere toplam 54 sorudan oluşmaktadır. Her bir soru için yeterli, kısmen yeterli, yetersiz ve fikrim yok/uzmanlık alanım değil şeklinde seçenekler eklenmiştir. Uzman değerlendirme formu arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasına uygun olarak hazırlanmıştır. Uzman değerlendirme formu hazırlanırken eğitim teknolojisi alanı uzmanının görüşlerine başvurulmuştur. Uzman değerlendirme formu çevrimiçi ortama aktarılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada ilk olarak BÖTE akademisyenleri, BT uygulama öğretmenleri ve BT öğretmenleri ile yüz yüze ve telefon aracılığıyla görüşmeler yapılmıştır. Telefon aracılığıyla yapılan görüşmelerde önce katılımcılara araştırmayla ilgili bilgi verilmiş ve araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllü katılımcılardan uygun saatleri ile ilgili bilgi alınmıştır. Görüşme öncesinde ses kaydı alınmasıyla ilgili katılımcıların izinleri alınmıştır. Yüz yüze yapılan görüşmelerde önce katılımcılara araştırmayla ilgili bilgi verilmiş ve araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllü katılımcılardan randevu talep edilmiştir. Görüşmeler katılımcılara uygun yer ve zamanda yapılmıştır. Görüşme öncesinde ses kaydı alınmasıyla ilgili katılımcıların izinleri alınmıştır. Yüz yüze ve telefon görüşmeleri ile elde edilen ses kaydı verileri yazılı doküman haline getirilmiştir. Bu görüşmeler yaklaşık 30 dakika sürmüştür.

E-mentorluk arayüz tasarım sürecinde öncelikle olarak uzmanlara çeşitli iletişim teknolojileri aracılığıyla araştırmanın açıklandığı bir mesaj metni gönderilmiştir. Araştırmaya katılmayı kabul eden uzmanlara araştırmacı tarafından hazırlanan, e-mentorluk uygulamasının arayüz tasarımı ile tasarım sürecini anlatan ve yaklaşık 20 dakikadan oluşan bir video kaydı hazırlanarak iletilmiştir. Video kaydı hazırlanırken bilgisayarda ekran videosunun kaydedilmesine olanak sağlayan bir programdan yararlanılmıştır. Çevrimiçi ortama aktarılan uzman değerlendirme formu ile uzmanların görüşleri alınarak tasarıma son hali verilmiştir.

E-mentorluk arayüz tasarımı tamamlandıktan sonra e-mentorluk uygulamasının arayüzü ile ilgili değerlendirmeleri alınmak üzere BT öğretmeni adaylarıyla bir çevrimiçi toplantı programı aracılığıyla görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler yapılmadan önce çeşitli iletişim teknolojileri kullanılarak katılımcılara araştırmayla ilgili bilgi verilmiş ve araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllü katılımcılardan randevu talep edilerek uygun zamanlar belirlenmiştir. Uygun zamanları aynı olan katılımcılarla aynı anda, uygun zamanları farklı olan katılımcılarla tek tek olmak üzere bir çevrimiçi toplantı programı aracılığıyla eş zamanlı görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerde ekran paylaşımı yapılarak e-mentorluk uygulamasının arayüzü öğretmen adaylarına anlatılmıştır. Bu görüşmeler yaklaşık 30 dakika sürmüştür. Öğretmen adaylarının görüşleri alınmadan önce çevrimiçi ortama aktarılan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular eş zamanlı toplantı sonunda öğretmen

adaylarına açıklanmıştır. Çevrimiçi ortama aktarılan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile yazılı olarak öğretmen adaylarının görüşleri alınmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Çalışmadan elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde metinsel ifadelerin oluşturduğu bir kümenin içindeki belli sözcük ya da kavramların yer alma durumuna bakılır (Büyüköztürk vd., 2010, s.269).

Araştırmada öncelikli olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yüz yüze ve telefon görüşmelerinden ses kaydı ile elde edilen veriler bilgisayar ortamında yazıya aktarılmıştır. Çevrimiçi ortama aktarılan yarı yapılandırılmış görüşme formuna verilen cevaplar ise bilgisayar ortamına indirilerek analiz edilmek üzere düzenlenmiştir. Veriler analiz edilmeden önce çıktı (bilgisayar ortamından yazıcı aracılığıyla kâğıda aktarılması) olarak alınmıştır. Çıktı olarak alınan verilerin tümü birkaç kez okunmuştur. Veriler okunurken ortaya çıkan olası kodlar çıktıların üzerine not alınmıştır. Veriler bu şekilde 5-6 kez tekrar okunmuştur. Sonrasında belirlenen kodlar ayrı şekilde not alınmıştır. Kodlar gruplandırılarak temalara ulaşılmıştır. Bu araştırmadaki verilerin analiz edilme sürecini şu şekilde özetleyebiliriz:

- Verilerin düzenlenmesi
- Verilerin çıktı olarak alınması
- Çıktı olarak alınan verilerin okunması ve olası kodların not edilmesi
- Kodların belirlenmesi
- Kodların gruplandırılarak temalara oluşması

3.6.Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda geçerliliği ve güvenirliliği sağlamak çeşitli stratejiler kullanılmaktadır. Bu araştırmada inandırıcılığın başarılabilmesi amacıyla yöntem olarak katılımcı teyidinden faydalanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2013)'e göre elde edilen verilerin ve bu verilere ilişkin araştırmacının ulaştığı sonuçların ve yorumların veri kaynakları (katılımcılar) ile teyit edilmesinde yarar vardır. Araştırmacı, araştırmanın ilk kısmında elde ettiği verilerden çıkardığı anlamları ve bu konudaki kendi yorumlarını bireysel olarak katılımcılarla görüşerek paylaşmış ve bunların geçerliliği ile ilgili değerlendirmeler yapmalarını istemiştir.

Geçerlik ve güvenilirlik durum çalışmalarında sıklıkla gündeme gelen bir eleştiridir. Ancak bu durumun üstesinden gelmek için alınacak önlemler de mevcuttur ve bu önlemlerden biri de araştırmacı ulaştığı sonuçların ne kadar uygun olduğu konusunda, aynı alanda çalışan diğer araştırmacıların düşüncelerine başvurabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmacı ulaştığı sonuçların ne kadar isabetli olduğu ile ilgili öğretmenler ve e-mentorluk konusunda çalışmış bir araştırmacının görüşlerine başvurmuştur.

Nitel araştırmalarda güvenilirliği artırmanın çeşitli yolları vardır. Bu yollardan biri de araştırmanın bütün aşamalarının ve araştırmada takip edilen sürecin ayrıntılı olarak açıklanmasıdır (Büyüköztürk vd., 2010, s.265). Bu araştırma kapsamında ilk olarak okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçları belirlemek adına BÖTE akademisyenleri, bilişim teknolojileri uygulama öğretmenleri ve bilişim teknolojileri öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Sonrasında ilgili doküman incelenmesi doğrultusunda bir e-mentorluk uygulamasının arayüzü tasarlanmıştır. E-mentorluk uygulamasının arayüzü tasarlandıktan sonra uzmanlara gösterilerek anlatılmış ve uzmanların görüşleri doğrultusunda tasarıma son hali verilmiştir. Son olarak ise arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulaması bilişim teknolojileri öğretmen adaylarına gösterilerek anlatılmış ve değerlendirmeleri alınarak araştırma tamamlanmıştır. Ayrıca araştırmanın süreçleri (yöntemi, katılımcıları, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analiz edilmesi) ilgili bölümlerde detaylı olarak açıklanmıştır.

Nitel araştırmalarda araştırmacı detaylı alan notlarını çok kaliteli bir ses kayıt cihazıyla kaydedip bunları yazıya geçirmişse güvenilirlik artırılabilir (Creswell, 2013, s.253). Araştırmanın ilk kısmında telefonla ve yüz yüze yapılan görüşmelerde bir ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Katılımcıların izinleri ile ses kayıt cihazı aracılığıyla alınan kayıtlar bilgisayar ortamında yazıya aktarılmıştır.

3.7. Araştırmacının Rolü

Bu araştırmayı yürüten araştırmacı BÖTE mezunu olup okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerini almıştır. Araştırmacı BÖTE programındaki okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleriyle ilgili bilgi sahibidir. Dolayısıyla araştırmacı bu derslerin süreçlerini, derslerde karşılaşılan durumları birebir deneyimlemiştir. Araştırmacı alanıyla ilgili olarak yaklaşık 3 yıllık deneyime sahip bilişim teknolojileri öğretmenidir. Araştırmacı

okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki edindiği bilgilerin mesleki hayatına yansımalarını deneyimleme fırsatı bulmuştur.

E-mentorluk uygulamasının arayüzü araştırmacı tarafından ilgili doküman incelemesi doğrultusunda tasarlanmıştır. Sonrasında araştırmacı tasarladığı e-mentorluk uygulamasının arayüz tasarımı ile tasarım sürecini anlatan ve yaklaşık 20 dakikadan oluşan bir video kaydı hazırlamıştır. Araştırmacı bu video kaydını bilgisayardan ekran kaydı alarak kendi sesiyle hazırlamış ve ilgili kayıtları düzenleyerek uzmanlara iletmıştır. Video kaydını hazırlanırken bilgisayarda ekran videosunun kaydedilmesine olanak sağlayan bir programdan yararlanmıştır. Araştırmacı lisans eğitimi sırasında web tasarım dersini almıştır. Dolayısıyla arayüz tasarım sürecine hâkimdir. Nitel araştırmalar yürütülürken, araştırmacının veri kaynakları ile ilgili olması, yakından incelemesi, gözlemler yapması, ilgili dokümanları incelemesi, araştırılan konu hakkında bir anlayış geliştirilmesi önemli bir yer tutar (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.49).

Araştırmacı BT öğretmen adaylarıyla bir çevrimiçi toplantı programı aracılığıyla eş zamanlı görüşmeler yapmıştır. Araştırmacı eş zamanlı görüşmeler öncesinde çeşitli iletişim teknolojileri ile öğretmen adaylarına araştırmayla ilgili bilgi vermiş ve gönüllü olarak katılmayı kabul eden öğretmen adayları ile randevu saatlerini belirlemiştir. Aynı randevu saatini veren öğretmen adayları ile aynı anda, uygun zamanları farklı olan öğretmen adayları ile tek tek olmak üzere görüşmeler yapmıştır. Bu görüşmelerde uzman görüşlerinden sonra son halini verdiği e-mentorluk uygulamasının arayüzünü öğretmen adaylarına anlatmıştır. Bu görüşmelerin sonunda öğretmen adaylarına çevrimiçi ortama aktarılan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular açıklamıştır.

Araştırmacı öğretmen adayları için hazırladığı görüşme formunu (Ek-3) ve uzmanlar için hazırladığı uzman değerlendirme formunu (Ek-4) çevrimiçi ortama aktarmıştır. Çevrimiçi ortamda elde ettiği verileri bilgisayar ortamına indirerek düzenlemiştir.

BÖLÜM IV: BULGULAR

Araştırmanın bulguları araştırmanın amaçları doğrultusunda oluşturulmuştur. Bu kapsamda okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçların belirlenmesi, e-mentorluk arayüz tasarımı ve e-mentorluk arayüzüne ilişkin değerlendirmelere bulgularda yer verilmiştir.

Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bulgular şu başlıklar altında incelenmiştir:

- BÖTE Akademisyenlerinin Görüşleri İle İlgili Bulgular
- Bilişim Teknolojileri Uygulama Öğretmenlerinin Görüşleri İle İlgili Bulgular
- Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Görüşleri İle İlgili Bulgular

E-mentorluk arayüz tasarımına yönelik bulgular şu başlıklar altında incelenmiştir:

- Arayüz Tasarım Süreci
- E-mentorluk Uygulamasının Arayüz Tasarımı

Son olarak da arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulaması ile ilgili bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarının değerlendirmelerine yönelik bulgulara yer verilmiştir.

4.1. BÖTE Akademisyenlerinin Görüşleri İle İlgili Bulgular

Bu başlık altında BÖTE akademisyenlerinin okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçların belirlenmesine yönelik görüşleri incelenmiştir. Burada BÖTE akademisyenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarına katkıları ve bu derslerdeki öğretmen adaylarının ihtiyaçları incelenmiştir. BÖTE akademisyenlerine EK-1’de belirtilen sorular sorulmuştur. Görüşme formundan elde edilen veriler doğrultusunda veriler aşağıda verilen şekilde oluşturulmuştur.

4.1.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Öğretmen Adaylarına Katkıları

OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarına katkılarına ilişkin BÖTE akademisyenlerinin görüşleri Tablo 4.1.1.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1.1.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Öğretmen Adaylarına Katkılarına İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Okul ortamını görmeleri	4
	Mesleki gelişime katkı	2
	Teoriyi pratiğe dönüştürme imkânı	4
	Öğrenciyle iletişimi görme imkânı	2

Görüşmeye katılan BÖTE akademisyenlerinin OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarına katkılarına ilişkin görüşleri mesleki olmak üzere 1 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; okul ortamını görmeleri (4/4), teoriyi pratiğe dönüştürme imkânı (4/4), mesleki gelişime katkı (2/4), öğrenciyle iletişimi görme imkânı (2/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarına katkıları konusunda BÖTE akademisyenlerden alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Yani aslında öğretmenlikte 4 yıl boyunca aldıkları bütün dersleri uygulayıp aynı zamanda kendi mesleklerine de hazırlanacakları bir ders, bir uygulama sahası ve gerçekten onlar için anahtar konumda bir ders olarak görüyorum bu dersleri. Sahada uygulama yapma öğretmenlik mesleğinin kendilerinden ne beklendiğini, öğretmenlik mesleğinde kendilerinden ne beklendiğini görmeleri aynı zamanda dediğim gibi aldıkları dersleri nasıl uygulanacağını görmeleri... Örneğin sınıf yönetimi dersi alıyor ama gerçek bir sınıf ortamında bunu nasıl deneyimleyebilecekleri veya teorik olarak gördükleri örneğin bir materyal geliştirme dersine uygulamada nasıl çalışır, neler olur bunları görme adına bir önemli bir saha dersi olarak görüyorum ben bunu. İyi bir pratik oluyor kendileri için.”(A4)

“Bence mesleğe atılma adına ilk etapta yapmaları gereken şey ve asıl bizden aldıkları teorik bilgiyi gidip pratiğe döküp uyguladıkları ve öğretmenlik anlamında bütün deneyimi kazandıkları yer. O açıdan ciddi bir önemi var. Onun dışında hani biz ne kadar burada bir ortam sağlasak da eğitim ve öğretimin nasıl sürdüğü ile alakalı birebir girip orada öğretmen gibi davranıp çocuklarla iletişime girmesi çok daha

farklı bir boyut, o açıdan ciddi bir katkısı var. Mesleki olarak tamamen gelişmelerine ve o atmosferi tatmalarına fırsat sağlıyor.”(A3)

4.1.2. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Öğretmen Adaylarında Gözlemlenen Eksiklikler

OD ve ÖU derslerinde öğretmen adaylarında gözlemlenen eksik noktalara ilişkin BÖTE akademisyenlerinin görüşleri Tablo 4.1.2.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1.2.1.Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Öğretmen Adaylarında Gözlemlenen Eksik Noktalara İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Ders planı hazırlama	1
	Ders anlatma	1
	Öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma	2
	Sınıf yönetimi	2
	Öğrenciyle iletişim	2
Kişisel	Motivasyon eksiklikleri	1

Görüşmeye katılan BÖTE akademisyenlerinin OD ve ÖU derslerinde öğretmen adaylarında gözlemledikleri eksik noktalara ilişkin görüşleri mesleki ve kişisel olmak üzere 2 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma (2/4), sınıf yönetimi (2/4), öğrenciyle iletişim (2/4), ders planı hazırlama (1/4), ders anlatma (1/4); kişisel tema altında ise motivasyon eksiklikleri (1/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarında gözlemlenen eksikler konusunda BÖTE akademisyenlerden alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Ya öncelikle şöyle oluyor öğrencilerimizde genellikle işte bir yere bir yerde sabit olarak ders anlatma jest ve mimiklerini, el kol hareketlerini kullanamama yani sadece sözel dili kullanma beden dilini kullanamama. Bazen öğretim ilke ve yöntemlerini tam uygulayamama yanlış kullanma. İşte ses tonundaki düşüklükler olabiliyor. Sınıfa

yeterince hâkim olamıyorlar. En büyük gördüğümüz eksikliklerden bir tanesi bu. Öğrenciye nasıl soru soracaklarını yani cevap alamadıkları zaman öğrenciden soru cevap yöntemini mesela kullanmada bile çok ciddi eksiklikleri oluyor. Kendi alanımız için özellikle yani göster yaptır yöntemin de bile eksiklikleri olabiliyor arkadaşların. Yani öğretim ilke ve yöntemlerini kullanmada özellikle sınıf yönetimi de.”(A4)

“.. özellikle böyle hani öğretmenliği düşünmeyen öğrencilerimiz çünkü bizde öyle de bir durum var. Öğretmenliği düşünmeyen çocuk ciddi bir şeyde olmuyor o durumda. Hani ben bu işi yapacağım bu yüzden en iyisini yapmalıyım şeklinde olmuyorlar ve bence onlar çok daha eksik kalıyorlar.”(A3)

OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarında bir eksiklik gözlemlenmediğini belirten (f=1) BÖTE akademisyeni sadece yabancı uyruklu öğrencilerin bir kısmında dil probleminden dolayı ders anlatmada zorlandıklarını ifade etmiştir. Bu konudaki görüşleri ise şu şekildedir:

“BÖTE öğrencileri için benim ciddi bir eksiklik gördüğüm yok. Bir kere konuya hemen hemen herkes vakıf. Sadece yabancı uyruklu öğrenciler de biraz sorun oluyor. Dil problemi var çünkü onların. Bir kısmının aslında hepsinin değil bir kısmında var. Onlar tabii ki ders anlatmada zorlanıyorlar.”(A2)

4.1.3. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Verimliliğinin Artırılması

OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesine ilişkin BÖTE akademisyenlerinin görüşleri Tablo 4.1.3.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1.3.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Daha Verimli Geçmesine İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Uygulama Okulu	Uygulama okullarında robotik sınıfı olmalı	1
	Uygulama okullarında kodlamayla ilgili çalışmalar yapılıyor olmalı	1
	Uygulama öğretmenin bilgilendirilmesi	1
	Uygulama okullarında nitelikli bilişim teknolojileri öğretmeni olmalı	1
Süreç	Öğretmen adaylarına uygulamaya gitmeden önce farklı örnekleri görebilecekleri sistemler sunulabilir	1
	Öğretmen adaylarını motive edecek sistemler oluşturulabilir	1
	Uygulama öğretmeni, öğretmen adayı ve uygulama öğretim elemanı arasındaki iletişim en iyi şekilde sağlanmalı	1
	Teknoloji destekli bir platform kurulmalı	1

Görüşmeye katılan BÖTE akademisyenlerinin OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi adına yapılması gerekenlere ilişkin görüşleri uygulama okulu ve süreç olmak üzere 2 tema altında incelenmiştir. Uygulama okulu teması altında; uygulama okullarında robotik sınıfı olmalı (1/4), uygulama okullarında kodlamayla ilgili çalışmalar yapılıyor olmalı (1/4), uygulama öğretmenin bilgilendirilmesi (1/4) ve uygulama okullarında nitelikli bilişim teknolojileri öğretmeni olmalı (1/4) vurgulanmıştır. Süreç teması altında ise öğretmen adaylarına uygulamaya gitmeden önce farklı örnekleri görebilecekleri sistemler sunulabilir (1/4), teknoloji destekli platform kurulmalı (1/4), öğretmen adaylarını motive edecek sistemler oluşturulabilir (1/4), uygulama öğretmeni ve öğretmen adayı ve uygulama öğretim elemanı arasındaki iletişim en iyi şekilde sağlanmalı (1/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi konusunda BÖTE akademisyenlerden alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Daha verimli geçmesi için öncelikle dediğim gibi bu üç sacayağı arasındaki yani öğretim elemanı, öğretmen okuldaki stajyer öğretmen ve öğretmen adayı arasındaki iletişim gerçekten en iyi şekilde sağlanmalı.”(A4)

“Daha böyle öğretmen adaylarını motive edecek sistemler oluşturulabilir. Onlara böyle uygulamaya gitmeden önce farklı örnekleri görebilecekleri sistemler sunulabilir.”(A1)

4.1.4. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Başka Bir Öğretmen Desteği

OD ve ÖU derslerinde başka bir BT öğretmeninden de destek almanın öğretmen adaylarına etkileriyle ilgili BÖTE akademisyenlerinin görüşleri Tablo 4.1.4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1.4.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeninden de Destek Almanın Öğretmen Adaylarına Etkileriyle İlgili Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Farklı öğretim yaklaşımlarını hakkında bilgi edinme	1
	Mesleki gelişim sağlama	1
	Tecrübe kazandırma	1
	Farklı okul iklimleri hakkında bilgi edinme	1
Kişisel	Motivasyonunu artırma	1
	Meslek hayatına farklı açılardan bakabilme becerisi kazandırma	1

Görüşmeye katılan BÖTE akademisyenlerinin OD ve ÖU derslerinde başka bir BT öğretmeninden de destek almalarının öğretmen adaylarına etkilerine ilişkin görüşleri mesleki ve kişisel olmak üzere 2 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; farklı öğretim yaklaşımları hakkında bilgi edinme (1/4), mesleki gelişim sağlama (1/4), tecrübe kazandırma (1/4) ve farklı okul iklimleri hakkında bilgi edinme (1/4) vurgulanmıştır. Yine kişisel tema altında; motivasyonunu artırma (1/4) ve meslek hayatına farklı açılardan bakabilme becerisi kazandırma (1/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinde başka bir bilişim teknolojileri öğretmeninden destek alma konusunda BÖTE akademisyenlerden alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Dediğim gibi tek bir okulla sınırlandırmak öğretmenlik uygulamasını özellikle bilişim teknolojileri dersi içinde söyleyebiliriz diğer tüm dersler içinde aslında söyleyebiliriz. Çünkü öğrenci profili değişebiliyor. İşte öğretim ortamı değişiyor. Ne kadar farklı durumla yüzleşırlerse aslında kendilerini geliştirmeleri o kadar iyi olur. Tek bir öğretmeni gözlemlediklerinde sadece onun yaklaşımını görüyorlar. Her öğretmenin öğretim yaklaşımı da farklı. Bu yüzden destek alabilecekleri öğretmen sayısının artırılması da aslında güzel olur.”(A1)

“Bu şöyle bir şey katar. Şimdi tek bir gözlükten tek bir lensten bakacağına çocuk farklı lenslerden meslek hayatına bakabilme becerisini kazandırır diye düşünüyorum. Hem de farklı okullar farklı iklimler demek gerçekten. Biz öğretmen adayları ile öğrencilerimizle ya da öğretmen olan öğrencilerimizle konuştuğumuz zaman inanın hani Doğudaki aynı şehirdeki iki farklı okulda çalışanlar ya da Batıdaki ya da İstanbul'daki hepsinin anlattığı iklimler farklı, hepsini anlattı öğrencilerin özellikleri farklı.”(A4)

4.1.5. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Akranlarla ve Başka Bir Öğretmenle Teknoloji Kullanarak Etkileşimde Bulunma

OD ve ÖU derslerinde başka bir BT öğretmeniyle ve akranlarıyla (diğer BT öğretmeni adayları) teknoloji yoluyla etkileşimde bulunmanın öğretmen adaylarına etkilerine ilişkin BÖTE akademisyenlerinin görüşleri Tablo 4.1.5.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1.5.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeniyle ve Akranlarıyla Teknoloji Yoluyla Etkileşimde Bulunmanın Öğretmen Adaylarına Etkilerine İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Mesleki gelişime katkı	2
	Mesleklerine hazırlanmalarının kolaylaşması	1
	Akran öğrenme fırsatı sağlaması	1
Teknoloji	Mekândan bağımsızlık	1
	Zamandan kazanma	1
	Maliyet	1
Kişisel	Duyuşsal açıdan güdülenmelerinin artmasına olanak sağlama	1

Görüşmeye katılan BÖTE akademisyenlerinin OD ve ÖÜ derslerinde başka bir BT öğretmeniyle ve akranlarıyla teknoloji yoluyla etkileşimde bulunmanın öğretmen adaylarına etkilerine ilişkin görüşleri mesleki, teknoloji ve kişisel olmak üzere 3 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; mesleki gelişime katkı (2/4), akran öğrenme fırsatı sağlaması (1/4) ve mesleklerine hazırlanmalarının kolaylaşması (1/4) vurgulanmıştır. Yine teknoloji teması altında; mekândan bağımsızlık (1/4), zamandan kazanma (1/4), maliyet (1/4), kişisel tema altında ise duyuşsal açıdan güdülenmelerinin artmasına olanak sağlama (1/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖÜ derslerinde başka bir öğretmenle ve akranlarıyla teknoloji yoluyla etkileşimde bulunma konusunda BÖTE akademisyenlerden alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Tabi ki artık teknolojiyle dediğimiz gibi uzaklar yakın oldu. Doğu’nun en ücra köşesinde görev yapan bir öğretmenle bile her an iletişime geçilip konuşmak tartışmak mümkün. Önemli olan öyle bir platformda bir araya gelebilmelerini sağlamak aslında. Teknolojiyle bu platformları oluşturmak çok zor değil. Ama belli amaçların oluşturulup amaca yönelik platformların oluşturulması önemli. Çünkü bu bir süreç bir sonraki sene gelen öğretmen adayı aynı sorunları yaşayabiliyor bir önceki dönem yaşayan kişilerle. O yüzden böyle bir devam eden sistemin oluşması aslında sürecinde

böyle daha kolay ilerlemesini sağlama açısından da iyi olur. Öğretmen adaylarının birbirleriyle etkileşimi özellikle akran öğrenme açısından önemli. Birbirlerinin uygulamalarını belki değerlendirebilecekleri bir sistem olabilir. Çünkü ilk defa bir öğreticilik deneyimi yaşıyorlar gerçek ortamda. Ona yönelik birbirlerinden fikir almaları her birinin uygulamasını uygulamayı planladığı işte durumları orada paylaşması onun üzerine fikirler oluşması güzel olur. Çünkü örnek durum sayısı artar. Ne kadar fazla örnekle aslında muhatap olunursa deneyim açısından o kadar iyi.”(A1)

“Çok ciddi bir böyle teknoloji üzerinden bir etkileşim şuan da yoktur. Ama olsa mesela mikro öğretimi bir telekonferansta yapılabilse ya da ne bileyim böyle o öğretmenler paylaşımlarda bulunsu. İşte onların videoları vs. izlense normalde öğretmenlik yapan birinin aktaracağı tecrübeleri vs. çok daha güzel bir iletişim ve etkileşim olabilir. Mesleki olarak da onlara katkı sağlayacaktır.”(A3)

“... iletişim sonuçta hani ücretsiz olduğu için hiçbir maliyeti yok istediği zaman da dediğim gibi birbirlerine yazılabilecekler arada bir şey olmayacak dediğim gibi bir utanma sıkılma olmayacak o şekilde.”(A4)

4.2. Bilişim Teknolojileri Uygulama Öğretmenlerinin Görüşleri İle İlgili Bulgular

Bu başlık altında bilişim teknolojileri uygulama öğretmenlerinin okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçların belirlenmesine yönelik görüşleri incelenmiştir. Burada bilişim teknolojileri uygulama öğretmenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarına katkıları ve bu derslerdeki öğretmen adaylarının ihtiyaçları incelenmiştir. Bilişim teknolojileri uygulama öğretmenlerine EK-1’de belirtilen sorular sorulmuştur. Görüşme formundan elde edilen veriler doğrultusunda veriler aşağıda verilen şekilde oluşturulmuştur.

4.2.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Öğretmen Adaylarına Katkıları

OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarına katkılarına ilişkin BT uygulama öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.2.1.1’de verilmiştir.

Tablo 4.2.1.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Öğretmen Adaylarına Katkılarına İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Sınıf ortamını görmeleri	1
	Deneyimli öğretmenleri gözleme imkânı	1
	Kendilerini öğretmen gibi hissetmeleri	1

Görüşmeye katılan BT uygulama öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarına katkılarına ilişkin görüşleri mesleki olmak üzere 1 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; sınıf ortamını görmeleri (1/2), deneyimli öğretmenleri gözleme imkânı (1/2) ve kendilerini öğretmen gibi hissetmeleri (1/2) vurgulanmıştır. Bu konuda (f=1) BT uygulama öğretmenin görüşü şu şekildedir:

“Yani öğrenci olarak değil de artık kendilerini öğretmen olarak hissetmeleri açısından oldukça faydalı olduğunu düşünüyorum elbette.” (UÖ2)

4.2.2. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Öğretmen Adaylarında Gözlemlenen Eksikler

OD ve ÖU derslerinde öğretmen adaylarında gözlemlenen eksik noktalara ilişkin BT uygulama öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.2.2.1’de verilmiştir.

Tablo 4.2.2.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Öğretmen Adaylarında Gözlemlenen Eksik Noktalara İlişkin BT Uygulama Öğretmenlerinin Görüşleri

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Uygulama öğretmenine geri bildirim vermeme	1
	Sınıf yönetimi	1
	Öğrenciyle iletişim	1

Görüşmeye katılan BT uygulama öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinde öğretmen adaylarında gözlemledikleri eksik noktalara ilişkin görüşleri mesleki olmak üzere 1 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; uygulama öğretmenine geri bildirim vermeme (1/2), sınıf yönetimi (1/2) ve öğrenciyle iletişim (1/2) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarında gözlemlenen eksikler konusunda (f=1) BT uygulama öğretmenin görüşü şu şekildedir:

“Ben mesela şunu ilk gözlemlemiştim dersime konuk olan öğretmen adayları sadece gözlemcilerdi. Ben mesela onlardan bireysel olarak her birisi ile görüşerek geri bildirim almaya çalışıyordum. Aslında öğretmen adaylarının da o dersin sonunda muhakkak ki dışarıdan bir gözlemci olarak öğretmene vereceği geri bildirimler olacağını düşünüyorum. Zaten her dersimize gelirken gözlemledikleri bir konu var. Bu konu başlığını da belki dersin öğretmeni ile konuşup hatta varsa gözlemlediği bir şey bu geliştirilmesi gereken bir noktada olabilir bunu iletebilirler.”(UÖ1)

4.2.3. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Verimliliğinin Artırılması

OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesine ilişkin BT uygulama öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.2.3.1’de verilmiştir.

Tablo 4.2.3.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Daha Verimli Geçmesine İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Öğretmen Adayı	Öğretmen adayının kendini geliştirmeye istekli olması	1
Süreç	Uygulama öğretim elemanları ve uygulama öğretmenleri dönem başında toplantı yapmalı	1
	Sürecin nasıl gittiğine ve nasıl geliştirilmesi gerektiğine dair uygulama öğretmenlerinden ara ara yazılı ya da online değerlendirmeler alınabilir	1

Görüşmeye katılan BT uygulama öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi adına yapılması gerekenlere ilişkin görüşleri öğretmen adayları ve süreç olmak üzere 2 tema altında incelenmiştir. Öğretmen adayları teması altında; öğretmen adayının kendini geliştirmeye istekli olması (1/2) vurgulanmıştır. Yine süreç teması altında ise uygulama

öğretim elemanları ve uygulama öğretmenleri dönem başında toplantı yapmalı (1/2) ve sürecin nasıl gittiğine ve nasıl geliştirilmesi gerektiğine dair uygulama öğretmenlerinden ara ara yazılı yada online değerlendirmeler alınabilir (1/2) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi konusunda BT uygulama öğretmenlerinden alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Bence mesela bu dersler yapılmadan önce üniversitedeki hocayla yani danışman hocayla bu dersin hocasıyla okullardaki geline danışman hocalar aslında bir araya gelip her yılın başında bir toplantı yapılabilir. Sonuçta bizden de beklenen aslında bir şeyler var ama bunlar güncel olarak dile getirilmiyor. Bizde belki orada eksik bıraktığımız noktalar var. Yani üniversitedeki hocalarımız öğrencilerden bir şey bekliyor ama biz neler beklediğine vakıf değiliz. Belki bizde bunlardan haberdar olsak ona göre öğretmenlerimize fayda sağlamak için bizde deneyimlerimizi paylaşıyoruz.”(UÖ1)

“Yani öğrencilerin biraz istekli olması gerekiyor işte sürekli kendilerini ortaya atıp anlatmak istemeleri gerekiyor yani biraz öğrenci bazında aslında.”(UÖ2)

4.2.4. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Başka Bir Öğretmen Desteği

OD ve ÖU derslerinde başka bir BT öğretmeninden de destek almanın öğretmen adaylarına etkilerine ilişkin BT uygulama öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.2.4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.2.4.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeninden de Destek Almanın Öğretmen Adaylarına Etkilerine İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Farklı sınıf seviyelerini görme imkânı	1
	Mesleki gelişime katkı	2

Görüşmeye katılan BT uygulama öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinde başka bir bilişim teknolojileri öğretmeninden destek almanın öğretmen adaylarına etkilerine ilişkin görüşleri mesleki olmak üzere 1 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; farklı sınıf seviyelerini görme imkânı (1/2) ve mesleki gelişime katkı (2/2) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinde başka bir bilişim teknolojileri öğretmeninden destek alma konusunda (f=1) BT uygulama öğretmenin görüşü şu şekildedir:

“Bence faydalı olacaktır. Hem farklı seviyeleri görme şansı olur. Çünkü aynı öğretmenin dersine gelen kişi o öğretmenin girdiği sınıf seviyeleri ile ancak muhatap olabilir.” (UÖ1)

4.2.5. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Akranlarla ve Başka Bir Öğretmenle Teknoloji Kullanarak Etkileşimde Bulunma

OD ve ÖU derslerinde başka bir BT öğretmeniyle ve akranlarıyla (diğer BT öğretmeni adayları) teknoloji yoluyla etkileşimde bulunmanın öğretmen adaylarına etkilerine ilişkin BT uygulama öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.2.5.1’de verilmiştir.

Tablo 4.2.5.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeniyle ve Akranlarıyla Teknoloji Yoluyla Etkileşimde Bulunmanın Öğretmen Adaylarına Etkilerine İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Daha fazla gözlem alanı	1
	Mekândan bağımsızlık	1
	Zamandan kazanma	1
Teknoloji	Anlık geri bildirim alma	1
	Süreci çok hızlı takip etme	1

Görüşmeye katılan BT uygulama öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinde başka bir öğretmenle ve akranlarıyla teknoloji yoluyla etkileşimde bulunmanın öğretmen adaylarına etkilerine ilişkin görüşleri mesleki ve teknoloji olmak üzere 2 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; daha fazla gözlem alanı (1/2) vurgulanmıştır. Yine teknoloji teması altında; mekândan bağımsızlık (1/2), zamandan kazanma (1/2), anlık geri bildirim alma (1/2) ve süreci çok hızlı takip etme (1/2) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinde başka bir öğretmenle ve akranlarıyla teknoloji yoluyla etkileşimde bulunma konusunda (f=1) BT uygulama öğretmenin görüşü şu şekildedir:

“Yani bu anlık geri bildirim almak ve süreci çok hızlı takip etmeleri açısından çok faydalı olacaktır.” (UÖ1)

4.3. Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Görüşleri İle İlgili Bulgular

Bu başlık altında bilişim teknolojileri öğretmenlerinin okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçların belirlenmesine yönelik görüşleri incelenmiştir. Burada BT öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinin kendilerine katkıları ve öğretmen adayı oldukları dönemdeki ihtiyaçlarına yönelik görüşleri incelenmiştir. Bilişim teknolojileri öğretmenlerine EK-2’de belirtilen sorular sorulmuştur. Görüşme formundan elde edilen veriler doğrultusunda veriler aşağıda verilen şekilde oluşturulmuştur.

4.3.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Mesleki Yaşantılarına Etkileri

OD ve ÖU derslerinin mesleki yaşantılarına etkisine ilişkin BT öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.3.1.1’de verilmiştir.

Tablo 4.3.1.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Mesleki Yaşantılarına Etkisine İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Öğrenciyle iletişimi görme imkânı	1
	Ders sırasında karşılaşılabilen problemleri görebilme	1
	Mesleki gelişim sağlama	1

Görüşmeye katılan BT öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinin kendilerine etkilerine ilişkin görüşleri mesleki olmak üzere 1 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; öğrenciyle iletişimi görme imkânı (1/4), mesleki gelişim sağlama (1/4) ve ders sırasında karşılaşılabilen problemleri görebilme (1/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinin mesleki yaşantılarına etkileri konusunda (f=1) BT öğretmenin görüşü şu şekildedir:

“Oldu tabii ki de. Orada yaşadığımız çocuklarla ilgili iletişim olsun ders esnasında karşılaştığımız problemler olsun hepsi deneyimdi benim için ve bunları iş hayatıma başladığım zamanda iyi ki de yapmışım dediğim şeylerden birisiydi.” (Ö1)

Mesleki yaşantısını etkilemediğini belirten (f=1) BT öğretmeni bu durumun uygulama öğretmenin ilgilene memesi ve öğretmen adayının bu süreçte KPSS sınavına hazırlanması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmiştir.

4.3.2. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Karşılaşılan Sorunlar

OD ve ÖU derslerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin BT öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.3.2.1’de verilmiştir.

Tablo 4.3.2.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Uygulama Okulu	Sınıfların kalabalık olması	1
	Bilgisayar sayısının yetersiz olması	1
	Uygulama öğretmenin yeterince destek sağlamaması	1
Süreç	Evrak işleri	1

Görüşmeye katılan BT öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinde karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri uygulama okulu ve süreç olmak üzere 2 tema altında incelenmiştir. Uygulama okulu teması altında; sınıfların kalabalık olması (1/4), bilgisayar sayısının yetersiz olması (1/4) ve uygulama öğretmenin yeterince destek sağlamaması (1/4) , süreç teması altında evrak işleri (1/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinin karşılaşılan sorunlar konusunda BT öğretmenlerinden alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Düşünüyorum şu anda.. Aslında genel olarak karşılaştığım bir sıkıntı olmadı. Sadece bu form doldurma sürecinde çok fazla okuldan da istenen vs. evraklar olduğu için aslında bir tek bunlarla evrak işleriyle çok fazla zorlandığımı hatırlıyorum.”(Ö3)

“...öğretmenimizle alakalı ders planı sürecinde bize yardımcı olmadı ders planı hazırlarken kendim anlatacağım derslerde ders planı hazırlarken bana daha fazla yardımcı olmasını beklerdim.”(Ö2)

4.3.3. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Verimliliğinin Artırılması

OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi ile ilgili BT öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.3.3.1’de verilmiştir.

Tablo 4.3.3.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Daha Verimli Geçmesi İle İlgili Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri	Uygulama okulu iyi bir laboratuvara sahip olmalı	1
	Derslerin süresi uzatılmalı	1
	Kurum kültürüyle ilgili okul deneyimi dersinde öğretmen adayına bilgi verilmeli	1
	Hem uygulama öğretmeni hem de uygulama öğretim elemanı bu konularda deneyimli olmalı	1
	Öğretmen adayına geri bildirim verilmeli	1
	Denetimler arttırılmalı	1
	Bir dersin bütün süreçleri öğretmen adayına verilmeli	1
	Öğretmen adayı okuldaki tüm işleyiş hakkında bilgi sahibi olmalı	1

Görüşmeye katılan BT öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi için yapılması gerekenlere ilişkin görüşleri uygulama okulu ve OD ve ÖU dersleri olmak üzere 2 tema altında incelenmiştir. Uygulama okulu teması altında; uygulama okulu iyi bir laboratuvara sahip olmalı (1/4) vurgulanmıştır. Yine okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri teması altında; derslerin süresi uzatılmalı (1/4), kurum kültürüyle ilgili okul deneyimi dersinde öğretmen adayına bilgi verilmeli (1/4), hem uygulama öğretmeni hem de uygulama öğretim elemanı bu konularda deneyimli olmalı (1/4), öğretmen adayına geri bildirim verilmeli (1/4), denetimler arttırılmalı (1/4), öğretmen adayı okuldaki tüm işleyiş hakkında bilgi sahibi olmalı (1/4) ve bir dersin bütün süreçleri öğretmen adayına verilmeli (1/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi konusunda BT öğretmenlerinden alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“...o ders tamamen o öğretmene verilmeli diye düşünüyorum. Yani sınav hazırlamasından tutun e-okula girilmesine kadar Milli Eğitim onu öğretmen olarak atamış ve orada tamamen bütün durumlarını kabul ediyor olmalı. Çünkü o zaman gerçekten bu işin tamamıyla yapıldığını düşünüyorum.”(Ö2)

“Bence öğretmeninizi yani gerçekten çalıştığınız hocaların çok iyi olması gerekiyor hem çalıştığınız okulda ki öğretmenin hem de kendi üniversitenizdeki öğretmenlerin çok bu konularda deneyimli olması size yol gösterici olması çok önemli.”(Ö1)

4.3.4. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Başka Bir Öğretmenin Desteği

OD ve ÖU derslerinde başka bir BT öğretmeninden de destek almanın öğretmen adayı oldukları dönemde kendilerine etkileriyle ilgili BT öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.3.4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.3.4.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir BT Öğretmeninden de Destek Almanın Kendilerine Etkileriyle İlgili Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Bakış açısını geliştirme	1
	Mesleki gelişim	1
	Farklı yöntemleri keşfetme imkânı	1

Görüşmeye katılan BT öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinde başka bir BT öğretmeninden de destek almanın öğretmen adayı oldukları dönemde kendilerine etkilerine ilişkin görüşleri mesleki olmak üzere 1 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; mesleki gelişim (1/4), bakış açısını geliştirme (1/4) ve farklı yöntemleri keşfetme imkânı (1/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinde başka bir bilişim teknolojileri öğretmeninden destek alma konusunda (f=1) BT öğretmenin görüşü şu şekildedir:

“Bence çok güzel olurdu. Bence hatta çok çok güzel bir fikir bu. Çünkü her öğretmenin tarzı farklıdır. Evet plan yani planlanan şey aynı olsa da gerçekten herkesin yöntemi farklılaşabiliyor. Yani kimisi gerçekten size hani hikayeleştirerek anlatarak derse size

katkı sağlıyor kimisi çok değişik araçlar kullanarak platformlar biliyor ya da bununla size derse katabiliyor. Yani bu yöntemlerin farklılaştığını görmek bence bakış açımızı inanılmaz geliştirecektir ki hala benim yani hala benim deneyim kazanmama rağmen bu kadar sene hala farklı öğretmen arkadaşlarımdan yararlandığım hani platformlar olabiliyor. Yani farklı yöntemleri keşfetmemizi sağlıyor bence bu çok önemli bir şey.”(Ö3)

4.3.5. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Boyunca Akranlarla ve Başka Bir Öğretmenle Teknoloji Kullanarak Etkileşimde Bulunma

OD ve ÖU derslerinde başka bir BT öğretmeniyle ve akranlarıyla (diğer BT öğretmeni adayları) teknoloji yoluyla etkileşimde bulunmanın öğretmen adayı oldukları dönemde kendilerine etkileriyle ilgili BT öğretmenlerinin görüşleri Tablo 4.3.5.1’de verilmiştir.

Tablo 4.3.5.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinde Başka Bir Öğretmenle ve Akranlarıyla Teknoloji Yoluyla Etkileşimde Bulunmanın Kendilerine Etkileriyle İlgili Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Ders süreci	Uygulama okuluna hazırlıklı gitme	1
	Farklı bakış açısı kazandırma	1
Mesleki	Deneyim paylaşımı	2
	Fırsat eşitliği imkânı	1

Görüşmeye katılan BT öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinde başka bir öğretmenle ve akranlarıyla teknoloji yoluyla etkileşimde bulunmanın öğretmen adayı oldukları dönemde kendilerine etkilerine ilişkin görüşleri ders süreci ve mesleki olmak üzere 2 tema altında incelenmiştir. Ders süreci teması altında; uygulama okuluna hazırlıklı gitme (1/4) vurgulanmıştır. Yine mesleki tema altında; deneyim paylaşımı (2/4), farklı bakış açısı kazandırma (1/4) ve fırsat eşitliği imkânı (1/4) vurgulanmıştır. OD ve ÖU derslerinde başka bir öğretmenle ve akranlarıyla teknoloji yoluyla etkileşimde bulunma konusunda BT öğretmenlerinden alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Kendi yakınımdaykiler hariç yine hani il dışından aynı bölümü okuyan kişilerle teknolojiyi kullanarak ben iletişim kurdum özellikle staj dönemimde. Tecrübe paylaşımı her zaman iyidir. Onların tecrübesini kendime çekmek hani benim için daha iyi oldu bunu da uygulamıştım. Her zaman olumlu katıyor. Bu kişiye de bağılı olduğunu düşünüyorum eğer durumları olumlu olarak görüp kendini geliştirmeye çalışırsan bu seni her zaman geliştirir.”(Ö2)

“...buda bir de daha faydalı oluyor yarın okula daha hazırlıklı gidiyorsun ve diğerk arkadaşından bir fikir almış oluyorsun ve daha farklı bakış açısıyla gidiyorsun okula.”(Ö1)

4.4. E-mentorluk Uygulamasının Tasarımına Yönelik Bulgular

Bu başlık altında e-mentorluk uygulamasının arayüz tasarım sürecine ve e-mentorluk uygulamasının arayüz tasarımına yer verilmiştir.

4.4.1. Arayüz Tasarım Süreci

E-mentorluk uygulamasının arayüzü tasarlanmadan önce OD ve ÖU derslerinin katkılarını ve bu derslerdeki ihtiyaçların belirlenmesi amacıyla BÖTE akademisyenleri, BT uygulama öğretmenleri ve BT öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Arayüz tasarımlarında en önemli noktalardan biri kullanıcıyı tanımak olup tasarım kullanıcı ya da müşterinin ihtiyaçları ile uyumlu olmalıdır (Sağlam, 2019, s.80). Derslerdeki ihtiyaçları ve katkıları belirlemek adına katılımcılarla yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara 4.1, 4.2. ve 4.3 numaralı başlıklarda detaylı olarak ulaşabilirsiniz. BÖTE akademisyenleri ve BT uygulama öğretmenleri ile yapılan görüşmeler sonucunda öğretmen adaylarının akranlarıyla (diğerk BT öğretmeni adayları) ve başka bir BT öğretmeniyle teknoloji yoluyla iletişim ve etkileşimde bulunmalarının genel olarak öğretmen adaylarını olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. BÖTE akademisyenlerinden biri böyle bir etkileşimin akran öğrenmesi açısından önemli olduğunu vurgulayıp, öğretmen adaylarının birbirleriyle fikir alışverişi yapmalarının, uygulamayı planladıkları durumları bir sistemde paylaşmalarının ve bu paylaşımlarının üzerine fikirler oluşmasının onlara deneyim açısından katkı sağlayacağını belirtmiştir. Çünkü bu şekilde örnek durum sayısının artacağını vurgulamıştır. BT uygulama öğretmenlerine göre öğretmen adayları böyle bir etkileşimde anlık geri bildirim alabilecekler ve süreci çok hızlı takip edebileceklerdir. BT öğretmenleri ise öğretmen adayı oldukları dönemde bu şekilde bir etkileşimde bulunmalarının genel anlamda

kendilerini olumlu yönde etkileyeceğini ifade etmişler. BT öğretmenleri OD ve ÖÜ derslerinde uygulama öğretmenlerinden yeterince destek alamadıklarını da ifade etmişler.

E-mentorluk uygulamasının arayüzü tasarlanırken ilgili doküman incelemesinden faydalanılmıştır. Bu kapsamda Kuzu, Kahraman ve Odabaşı (2012) tarafından belirtilen alanlar göz önünde bulundurulmuştur. Kuzu, Kahraman ve Odabaşı (2012) tarafından hazırlanan dokümanda “E-Mentörlük Sürecinin Tasarlanması” (s.179) başlığı altında bahsedilen alanlar göz önünde bulundurularak e-mentorluk uygulaması tasarlanmıştır:

- Ortak Alan: Koordinatör tarafından düzenlenir ve bu alanda mentor ve menteler bilgilendirilip ortak mesajlar paylaşılır.
- Mentor Alanı: Sadece mentorlar ve koordinatörler erişir. Mentorların kendi aralarında etkileşimi bu alanda olur. Mentorların süreçle ilgili dikkat etmesi gerekenler ve süreçle ilgili belgelerin paylaşımı bu alanda yapılır.
- Mente Alanı: Sadece mente ve koordinatörler erişir. Mentelerin kendi aralarında etkileşimi bu alanda olur. Menteler için hazırlanmış belgeler bu alanda yer alır.
- Bu aşamalardan sonra her eşleştirilen mentor ve mente için yeni bir alan oluşturulur. Bu alan yalnızca eşleştirilen ilgili mentor ve mente ile koordinatörün erişimi ile sınırlanır. Koordinatör, eşleştirmeyi gerçekleştirdikten sonra sürece karışmaz. Fakat süreci takip eder, mentor ve mente arasında gereken etkileşim beklenen takvim içerisinde gerçekleşmezse hatırlatmada bulunabilir.

Bu araştırmada kapsamında e-mentorluk uygulamasının sadece arayüzü tasarlanmıştır. E-mentorluk arayüzü öncelikle kâğıt üzerinde tasarlanmıştır. Daha sonra html programlama dili ve bir program kullanılarak “E-mentorluk Uygulamasının Arayüz Tasarımı” başlığı altında açıklanan ekranlar oluşturulmuştur. Tasarım sürecinde 1 eğitim teknolojileri uzmanı ve 1 eğitim bilimleri uzmanının görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşlerinin alınmasında EK-4’te belirtilen uzman değerlendirme formu kullanılmıştır. Uzmanların görüşlerine göre arayüzün görsel tasarımı ve Anasayfa, Kayıt Ol, Menteler ve Mentorlar, Bilgilendirme, Bilgilerimi Güncelle sekmelerinde yer alan işlevleri düzenlenmiştir. Uzmanların değerlendirmeleri Tablo 4.4.1.1’de yer almaktadır.

Tablo 4.4.1.1. Uzmanların Değerlendirmeleri

Sorular	Yeterli	Kısmen Yeterli	Yetersiz	Fikrim Yok/Uzmanlık Alanım Değil
1	KU2	KU1		
3	KU2	KU1		
5	KU1, KU2			
7	KU1, KU2			
9	KU2	KU1		
11	KU2	KU1		
13	KU1,KU2			
15	KU1,KU2			
17	KU2	KU1		
19	KU2	KU1		
21	KU2	KU1		
23	KU2	KU1		
25	KU2	KU1		
27	KU1,KU2			
29	KU1,KU2			
31	KU2	KU1		
33	KU1,KU2			
35	KU1,KU2			
37	KU1,KU2			
39	KU1,KU2			
41	KU2	KU1		
43	KU2	KU1		
45	KU2	KU1		
47	KU2	KU1		
49	KU2	KU1		
51	KU2	KU1		
53	KU1,KU2			

4.4.2. E-mentorluk Uygulamasının Arayüz Tasarımı

Uzman görüşleri doğrultusunda BT öğretmeni adaylarının görüşleri alınmak üzere tasarıma son hali verilmiştir. Html programlama dili ve bir program aracılığıyla hazırlanan e-mentorluk tasarımının arayüzü aşağıda verilmiştir.

4.4.2.1. Giriş Ekranları

Anasayfa: Kullanıcı uygulamaya ilk girdiğinde bu ekranla karşılaşır. Burada genel anlamda kavramlar ve süreçle ilgili genel bilgiler yer almaktadır.

E-MENTORLUK

Mentorluk

E-Mentorluk

Bilgilendirme

Şekil 4.4.2.1.1. Anasayfa Ekranı

Hakkımızda: Burada sistemin kullanımıyla ilgili genel bilgiler yer almaktadır.

Bu e-mentorluk uygulamasının tasarlanmasındaki amaç Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümü 4.sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması dersleri boyunca destek olabilecek bir uygulama geliştirmektir.

Sisteme dahil olmak için Kayıt Ol butonuna basıp ilgili alanları doldurduktan sonra Sisteme Giriş yapabilmemiz için size bir kullanıcı adı ve şifre tanımlanacak ve mail adresinize gönderilecektir.

Şekil 4.4.2.1.2. Hakkımızda Ekranı

Kayıt Ol: Kullanıcı sistemdeki rolünü seçip gerekli alanları doldurduktan sonra sisteme kayıt olur.

Aşağıda verilen listeden sistemdeki rolünüzü seçerek ilgili yerleri eksiksiz doldurup sisteme kayıt olabilirsiniz.

Şekil 4.4.2.1.3. Kayıt Ol Ekranı

Öğretmen Adayı –Kayıt Ol: Öğretmen adayı bu ekrandan kayıt olabilir. Kocabaş ve Yirci (2011)’ e göre başarılı bir mentorluk programında mentor ve öğrenci arasındaki işbirliği ve uyum önemli rol oynamaktadır. Bu doğrultuda mentor – öğrenci eşleştirmesi yapılırken öğrencilerin nasıl bir mentor istedikleri ile ilgili düşünceleri alınabilir (Kocabaş ve Yirci, 2011, s.66).

[Anasayfa](#) [Hakkımızda](#) [Kayıt Ol](#) [Sisteme Giriş](#)

Aşağıda verilen listeden sistemdeki rolünüzü seçerek ilgili yerleri eksiksiz doldurup sisteme kayıt olabilirsiniz.

Adınız-Soyadınız:

Okuduğunuz Üniversite:

Bölümünüz:

Sınıfınız:

E-Mail Adresiniz:

Telefon Numaranız:

Mesleki Hedefleriniz:

Mentor hocanızdan öğrenmek istedikleriniz:

Bu sisteme dahil olma sebebiniz:

☐ Yukarıdaki bilgiler tamamen bana ait olup doğrudur. Sisteme gönüllü olarak katılmak istiyorum.

Şekil 4.4.2.1.3.1. Öğretmen Adayı Kayıt Ekranı

Öğretmen – Kayıt Ol: Öğretmen bu ekrandan kayıt olabilir.

[Anasayfa](#) [Hakkımızda](#) [Kayıt Ol](#) [Sisteme Giriş](#)

Aşağıda verilen listeden sistemdeki rolünüzü seçerek ilgili yerleri eksiksiz doldurup sisteme kayıt olabilirsiniz.

Adınız-Soyadınız:

Çalıştığınız Kurum:

Mesleki Kıdem Yılımız:

Çalıştığınız Kurumdaki Göreviniz:

E-Mail Adresiniz:

Telefon Numaranız:

Mente olarak isimlendirilen öğretmen adaylarından bekledikleriniz nelerdir:

Alanınızla ilgili bilgi sahibi olduğunuz konular:

Bu sisteme dahil olma sebebiniz:

☐ Yukarıdaki bilgiler tamamen bana ait olup doğrudur. Sisteme gönüllü olarak katılmak istiyorum.

Şekil 4.4.2.1.3.2. Öğretmen Kayıt Ekranı

Sisteme Giriş: Kullanıcılar kendilerine gönderilen kullanıcı adı ve şifre ile sisteme giriş yapabilirler.

Anasayfa Hakkımızda Kayıt Ol **Sisteme Giriş**

Kayıt olduktan sonra size gönderilen kullanıcı adı ve şifre ile sisteme giriş yapabilirsiniz.

Göreviniz:

Kullanıcı Adı:

Şifre:

Şekil 4.4.2.1.4. Sisteme Giriş Ekranı

4.4.2.2. Mente Olarak Sisteme Giriş Yapıldığında Açılacak Olan Ekranlar

Bilgilendirme: Mente (Öğretmen Adayı) sisteme giriş yaptığında bu ekranla karşılaşır. Burada ekranda belirtildiği gibi genel bilgilendirme yazısı yer alır.

Bilgilendirme Menteler ve Mentorlar Mentor Profilleri Menteler Mentor-Mente Eşleşme İletişim Bilgilerimi Güncelle Çıkış

Hoşgeldiniz

Bir mentor atanmadysa **Mentor Profilleri** sekmesinden mentorunuz olmasını istediğiniz mentor hocanızın bilgilerini okuyarak istediğiniz mentor hocanızın bilgilerinin altında yer alan **Eşleşme Talep Et** butonuna tıklayınız.

Şekil 4.4.2.2.1. Bilgilendirme Ekranı

Menteler ve Mentorlar: Bu alan mentor ve menteler bilgilendirilir, ortak mesajlar paylaşılır. Bu alan koordinatör tarafından düzenlenir. Yine bu alanda mevcut mesajlara (Duyurular) ve geçmiş mesajlara (Geçmiş Duyurular) ulaşılabilir. Bu alan ilgili dokümanda (Kuzu, Kahraman ve Odabaşı, 2012) belirtilen “Ortak Alan” göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Bilgilendirme **Menteler ve Mentorlar** Mentor Profilleri Menteler Mentor-Mente Eşleşme İletişim Bilgilerimi Güncelle Çıkış

Mesaj Gönder

Mesaj Gönder

Dosya Yükle

Duyurular

Geçmiş Duyurular

Mesaj Gönder

Şekil 4.4.2.2.2. Menteler ve Mentorlar Ekranı

Mentor Profilleri: Burada menteler eşleşmek istediği mentor hocanın bilgilerini okuyarak alt kısmında yer alan Eşleşme Talep butonuna tıklar.

Bilgilendirme	Menteler ve Mentorlar	Mentor Profilleri	Menteler	Mentor-Mente Eşleşme	İletişim	Bilgilerimi Güncelle	Çıkış
Ad-Soyad:		Ad-Soyad:					
Kurum:	_____	Kurum:	_____				
Kıdem Yılı:	_____	Kıdem Yılı:	_____				
Görev:	_____	Görev:	_____				
E-mail adresi:	_____	E-mail adresi:	_____				
Bilgi Sahibi Olduğu Alanlar:	_____	Bilgi Sahibi Olduğu Alanlar:	_____				
Eşleşme Talep Et	_____	Eşleşme Talep Et	_____				

Şekil 4.4.2.2.3. Mentorlar Profilleri Ekranı

Menteler: Bu alana sadece mente ve koordinatörler erişmektedir. Menteler için hazırlanmış belgeler (Paylaşılan Dosyalar) burada yer alır. Menteler kendi aralarında dosya yükle ve mesaj gönder gibi işlevlerle etkileşim sağlayabilir. Bu alan ilgili dokümanda belirtilen “Mente Alanı” göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Bilgilendirme	Menteler ve Mentorlar	Mentor Profilleri	Menteler	Mentor-Mente Eşleşme	İletişim	Bilgilerimi Güncelle	Çıkış
Mesaj Gönder			Paylaşılan Dosyalar				
Seçiniz...							
Mesaj Gönder							
Dosya Yükle							

Şekil 4.4.2.2.4. Menteler Ekranı

Mentor-Mente Eşleşme: Mentor – mente eşleşmesi yapılmayan öğretmen adayı (mente) ve öğretmen (mentor) için bu alan boştur. Eşleştirme yapıldıktan sonra aktif olur. Bu alana sadece eşleşen mentor ve mente ile koordinatör erişmektedir. Koordinatör, eşleştirmeyi gerçekleştirdikten sonra sürece karışmaz, süreci takip eder. Mentor ve mente arasında gereken etkileşim beklenen süre içerisinde gerçekleşmezse hatırlatmada bulunabilir. Burada mente “Konu Seç” açılır menüsünden bilgi almak istediği konuyu seçebilir. Açılır menüdeki konular oluşturulurken (ders planı hazırlama, sınıf yönetimi, vs.) bu araştırmada elde edilen verilerinden yararlanılmıştır (OD ve ÖU Dersleri Bulgular, bkz. Tablo 4.1.2.1. ve Tablo 4.2.2.1.). Ayrıca açılır menüde “diğer” sekmesi de yer almaktadır. Konu seçildikten sonra bununla ilgili hangi işlem (mesaj gönder, dosya paylaş) yapılacaksa seçilebilir. Bu alan ilgili dokümanda belirtilen “her eşleştirilen mentor ve mente için yeni bir alan” göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Mentor-Mente eşleşmesi yapılmadıysa bu ekran boştur. Mentor-mente eşleştirmesinden sonra aktif olur.

Alana sadece eşleşen mentor ve mente giriş yapabilir.

Konu Seç:

Yapılacak İşlem:

Konu:

Şekil 4.4.2.2.5. Mentor-Mente Eşleşme Ekranı

İletişim: Burada mente sistemle ilgili görüşlerini iletilebilir (Sistemdeki sorun gibi).

Bilgilendirme Menteler ve Mentorlar Mentor Profilleri Menteler Mentor-Mente Eşleşme İletişim Bilgilerimi Güncelle Çıkış

Mesaj Gönder

Şekil 4.4.2.2.6. İletişim Ekranı

Bilgilerimi Güncelle: Mente bu alanda bilgilerini güncelleyebilmektedir.

Bilgilendirme Menteler ve Mentorlar Mentor Profilleri Menteler Mentor-Mente Eşleşme İletişim Bilgilerimi Güncelle Çıkış

Adınız-Soyadınız:

Okuduğunuz Üniversite:

Bölümünüz:

Sınıfınız:

E-Mail Adresiniz:

Telefon Numaranız:

Mesleki Hedefleriniz:

Mentor hocanızdan öğrenmek istedikleriniz:

Bu sisteme dahil olma sebebiniz:

Şekil 4.4.2.2.7. Bilgilerimi Güncelle Ekranı

Çıkış Ekranı: Buraya tıklandığında çıkış yapıp anasayfa dönülmektedir.

Şekil 4.4.2.2.8. Çıkış Ekranı

4.4.2.3. Mentor Olarak Sisteme Giriş Yapıldığında Açılacak Olan Ekranlar

Bilgilendirme: Mentor (Öğretmen) sisteme giriş yaptığında bu ekranla karşılaşır. Burada ekranda belirtildiği gibi genel bilgilendirme yazısı yer alır.

Hoşgeldiniz.

Size mente atandıktan sonra **Mentor-Mente Eşleşme** alanından mentor öğrenci yada öğrencilerinizle iletişime geçebilirsiniz.

Şekil 4.4.2.3.1. Bilgilendirme Ekranı

Menteler ve Mentorlar: Bu alan öğretmen adayları kısmında belirtilen alanla aynı alandır. Bu alan ilgili dokümanda ifade edilen “Ortak Alan” göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Şekil 4.4.2.3.2. Menteler ve Mentorlar Ekranı

Mentorlar: Bu alana sadece mentorlar ve koordinatörler erişmektedir. Mentorların sürece dair dikkat etmesi gerekenler ve süreçle ilgili belgelerin paylaşımı (Paylaşılan Dosyalar) burada yer alır. Mentorlar kendi aralarında dosya yükle ve mesaj gönder gibi işlevlerle etkileşim sağlayabilir. Bu alan ilgili dokümanda ifade edilen “Mentor Alanı” göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Şekil 4.4.2.3.3. Mentorlar Ekranı

Mentor-Mente Eşleşme: Bu alan öğretmen adayları kısmında belirtilen alanla aynı alandır. Bu alan ilgili dokümanda ifade edilen “her eşleştirilen mentor ve mente için yeni bir alan” göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Bilgilendirme Menteler ve Mentorlar Mentorlar **Mentor-Mente Eşleşme** İletişim Bilgilerimi Güncelle Çıkış

Mentor-Mente eşleşmesi yapılmadıysa bu ekran boştur. Mentor-mente eşleştiğinden sonra aktif olur.

Alana sadece eşleşen mentor ve mente giriş yapabilir.

Çonu Seç:

Yapılacak İşlem:

Çonu:

Şekil 4.4.2.3.4. Mentor-Mente Eşleşme Ekranı

İletişim: Bu alan öğretmen adayları kısmında belirtilen alanla aynı alandır.

Bilgilendirme Menteler ve Mentorlar Mentor Profilleri Menteler Mentor-Mente Eşleşme **İletişim** Bilgilerimi Güncelle Çıkış

Mesaj Gönder

Şekil 4.4.2.3.5. İletişim Ekranı

Bilgilerimi Güncelle: Mentor bu alanda bilgilerini güncelleyebilmektedir.

Bilgilendirme Menteler ve Mentorlar Mentorlar Mentor-Mente Eşleşme İletişim **Bilgilerimi Güncelle** Çıkış

Adınız-Soyadınız:

Çalıştığınız Kurum:

Mesleki Kıdem Yılıınız:

Çalıştığınız Kurumdaki Göreviniz:

E-Mail Adresiniz:

Telefon Numaranız:

Mente olarak isimlendirilen öğretmen adaylarından bekledikleriniz nelerdir:

Alanınızla ilgili bilgi sahibi olduğunuz konular:

Bu sisteme dahil olma sebebiniz:

Şekil 4.4.2.3.6. Bilgilerimi Güncelle Ekranı

Çıkış Ekranı: Buraya tıklandığında çıkış yapıp anasayfa dönülmektedir.

Şekil 4.4.2.3.7. Çıkış Ekranı

4.5.BT Öğretmeni Adaylarının E-mentorluk Uygulaması İle İlgili Görüşlerine Yönelik Bulgular

Bu başlık altında bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarının arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasına yönelik değerlendirmelerine yer verilmiştir. Bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarına EK-3'te belirtilen sorular sorulmuştur. Görüşme formundan elde edilen veriler doğrultusunda veriler aşağıda verilen şekilde oluşturulmuştur.

4.5.1. E-mentorluk Uygulamasındaki Eksik Noktalar

Arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasında eksik görülen noktalara ilişkin BT öğretmeni adaylarının görüşleri Tablo 4.5.1.1'de verilmiştir.

Tablo 4.5.1.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasında Eksik Görülen Noktalara İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Tasarım	Renkler	1
	Görsel tasarım	1
	Sayfa tasarımı	1
İşlevler	Mentor - Mente Eşleşme alanındaki konu başlığı kısmı geliştirilmeli	1
Kapsam	Sadece BÖTE öğrencileri için değil diğer bölüm öğrencileri içinde yapılmalı	1

Görüşmeye katılan BT öğretmeni adaylarının tasarlanan e-mentorluk uygulamasındaki eksik noktalara ilişkin görüşleri tasarım, kapsam ve işlevler olmak üzere 3 tema altında incelenmiştir. Tasarım teması altında; renkler (1/8), görsel tasarım (1/8) ve sayfa tasarımı (1/8), işlevler teması altında ise mentor - mente eşleşme alanındaki konu başlığı kısmı geliştirilmeli (1/8) vurgulanmıştır. Kapsam teması altında ise sadece BÖTE öğrencileri için

değil diğer bölüm öğrencileri içinde yapılmalı (1/8) vurgulanmıştır. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasındaki eksik noktalara ilişkin BT öğretmeni adaylarından alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Soru sormak için konu başlıkları sınırlıydı. Örneğin "sınıf yönetimi" olan yer. Açılır menü yerine textbox kullanmak daha uygun olduğunu düşünüyorum.”(ÖA6)

“Tasarım kısmı iyileştirilebilir. Arka plana daha sıcak bir renk kullanılabilir.”(ÖA3)

“Görsel tasarımda değişikliğe gidilebilir.”(ÖA5)

“Uygulama sadece BÖTE bölümü öğrencileri için değil diğer bölüm öğrencileri içinde yapılmasının daha iyi olabileceğini düşünüyorum. Bunun haricinde uygulamanın amacını ve işleyiş mantığını takdir ediyor ve başarılı buluyorum.”(ÖA4)

Tasarlanan e-mentorluk uygulaması ile ilgili (f=3) BT öğretmeni adayı tasarımıyla ilgili eksik bir nokta olmadığını belirtmiştir.

4.5.2. E-mentorluk Uygulamasına Eklenmesi İstenilen Özellikler

Arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasına eklenmesini istedikleri özelliklere ilişkin BT öğretmeni adaylarının görüşleri Tablo 4.5.2.1’de verilmiştir.

Tablo 4.5.2.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasına Eklenmesini İstedikleri Özelliklere İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
İşlevler	Mentelerin ihtiyaç duyabileceği web site adresleri	1
	Kayıt olan her kişiye özgü profil bilgileri	1
	Dosya paylaşımı yapılırken, dosya ile ilgili olarak "açıklama", "not" veya "mesaj" ekleme özelliği	1
	Emojilerinde kullanılabildiği online mesajlaşma sistemi	1

Görüşmeye katılan BT öğretmeni adaylarının tasarlanan e-mentorluk uygulamasına eklenmesini istedikleri özelliklere ilişkin görüşleri işlevler olmak üzere 1 tema altında incelenmiştir. İşlevler teması altında; mentelerin ihtiyaç duyabileceği web site adresleri (1/8), kayıt olan her kişiye özgü profil bilgileri (1/8), dosya paylaşımı yapılırken, dosya ile ilgili olarak "açıklama", "not" veya "mesaj" ekleme özelliği (1/8) ve emojilerinde kullanılabildiği online mesajlaşma sistemi (1/8) vurgulanmıştır. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasına eklenmesi istenilen özelliklere ilişkin BT öğretmenleri adaylarından alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Mente'lerin genellikle ihtiyaç duyabileceği web siteleri adresleri eklenebilir. MEB, EBA vb. içerik temin edebilecekleri siteler.” (ÖA2)

“Kayıt olan her kişiye özgü profil bilgileri olabilir. Bu bilgilere kayıtlı kişinin izinine bağlı olarak erişilebilir.” (ÖA3)

“Mentorla dosya paylaşımı yaparken, dosya ile ilgili olarak "açıklama", "not" veya "mesaj" ekleme özelliğininde olması gerektiğini düşünüyorum.” (ÖA4)

4.5.3. E-mentorluk Uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerindeki İhtiyacı Karşılması

Arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasının OD ve ÖU derslerindeki ihtiyacı karşılamasına ilişkin BT öğretmeni adaylarının görüşleri Tablo 4.5.3.1’de verilmiştir.

Tablo 4.5.3.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerindeki İhtiyacı Karşılmasına İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Bilgi Alışverişi	Farklı mentorlarla bilgi alışverişi	1
	Uygulama okulunda yaşanan sorunlarla ilgili bilgi alışverişi	1
	Derslerin süreci ile ilgili bilgi alışverişi	1
İletişim İmkânı	Uygulama öğretmenleri ile yaşanan iletişim sorununa çözüm sağlaması	2
	Öğretmen adayının soru sorma ihtiyacı	2
Kapsam	Kullanım amacının alana yönelik olması	1

Görüşmeye katılan BT öğretmeni adaylarının tasarlanan e-mentorluk uygulamasının OD ve ÖU derslerindeki ihtiyacı karşılmasına ilişkin görüşleri bilgi alışverişi, iletişim imkânı ve kapsam olmak üzere 3 tema altında incelenmiştir. Bilgi alışverişi teması altında; farklı mentorlarla bilgi alışverişi (1/8), uygulama okulunda yaşanan sorunlarla ilgili bilgi alışverişi (1/8) ve derslerin süreci ile ilgili bilgi alışverişi (1/8) vurgulanmıştır. Yine iletişim imkânı teması altında; uygulama öğretmenleri ile yaşanan iletişim sorununa çözüm sağlaması (2/8) ve öğretmen adayının soru sorma ihtiyacı (2/8) ve kapsam teması altında ise kullanım amacının alana yönelik olması (1/8) vurgulanmıştır. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasının OD ve ÖU derslerindeki ihtiyacı karşılmasına ilişkin bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarından alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması sürecinde gerek bilgi alışverişi gerekse de oluşan soru işaretleri için gerekli bir uygulama olmuş.”(ÖA7)

“İhtiyaç olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu uygulamanın kullanım amacı sadece belirlenen alana göre olacağından, çok yönlü kullanım amacına sahip olan uygulamalara kıyasla, yapılan bilgi alışverişinde verimlilik ve odaklanma daha iyi olacaktır.”(ÖA5)

“Kesinlikle gerekli. Bazen staj hocalarıyla iletişimi çok iyi olamayanlar olabiliyor. İsteddiği gibi soru soramıyorlar veya net bir cevap alamıyorlar. Bu sistem sayesinde eşleştığımız mentordan mesela ders planı hazırlama konusunda bilgi alabiliriz.”(ÖA8)

“Evet. Çünkü her okulda sorumlu öğretmenler ilgili olmayabiliyor. Bu sistem sayesinde menteler takıldıkları yerlerde başka mentorlerle iletişim kurabilme şansını yakalıyor.”(ÖA1)

Tasarlanan e-mentorluk uygulaması ile ilgili (f=1) BT öğretmeni adayı ihtiyaç olmadığını belirtmiştir. Bu konudaki görüşü ise şu şekildedir:

“Sadece bizim kullanımımız içinse eğer e-okul sistemine entegre edilmesi daha iyi olabilir. Kullanım alanı dar olduğu için ihtiyaç olduğunu düşünmüyorum.”(ÖA3)

4.5.4. E-mentorluk Uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerindeki Destek Potansiyeli

Arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasının OD ve ÖU derslerindeki destek potansiyeline ilişkin BT adaylarının görüşleri Tablo 4.5.4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.5.4.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerindeki Destek Potansiyeline İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
Mesleki	Mesleki gelişime katkı	1
	Ders planı hazırlama	1
	Ders öncesi materyal hazırlama	1
	Öğretmenlerin deneyimleri hakkında bilgi edinme	1
	Kendi okulları dışındaki işleyişler hakkında bilgi edinme	1
	Dersler kapsamında öğrenilenlerin niteliğini artırma	1
Süreç	Okulda yaşanan sorunların çözümü	2
	Süreci verimli kılma	1

Görüşmeye katılan BT öğretmeni adaylarının tasarlanan e-mentorluk uygulamasının OD ve ÖU derslerindeki destek potansiyeline ilişkin görüşleri mesleki ve süreç olmak üzere 2 tema altında incelenmiştir. Mesleki tema altında; mesleki gelişime katkı (1/8), ders planı hazırlama (1/8), ders öncesi materyal hazırlama (1/8), öğretmenlerin deneyimleri hakkında bilgi edinme (1/8), kendi okulları dışındaki işleyişler hakkında bilgi edinme (1/8) ve dersler kapsamında öğrenilenlerin niteliğini artırma (1/8) vurgulanmıştır. Yine süreç teması altında; okulda yaşanan sorunların çözümü (2/8) ve süreci verimli kılma (1/8) vurgulanmıştır. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasının OD ve ÖU derslerindeki destek potansiyeline ilişkin bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarından alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Destek olacağını düşünüyorum. Ders planı ve ders öncesi materyal hazırlamada veya okulda yaşanan bir sıkıntıda destek alabilir ve bu sıkıntıları çözebilirim.” (ÖA4)

“Öğrencilerin kendi okulları dışındaki işleyişleri görmesi ve bu konu hakkında daha bilgili düzeye gelmeleri için destek olacak bir uygulama olmuş.” (ÖA7)

“Gerek diğer mentelerle gerekse mentorler ile iletişim olanakları sağlanması, bu dersler kapsamında öğreneceklerimizin niteliğini arttıracaktır.”(ÖA2)

“Farklı mentorlerle ve mentelerle iletişim halinde olmak bu süreci daha verimli kılacaktır. Hem de meslekte gelişme açısından da önemli yararı olacaktır diye düşünüyorum.”(ÖA1)

Tasarlanan e-mentorluk uygulaması ile ilgili (f=1) bilişim teknolojileri öğretmeni adayı sistemi kullanmanın zorunlu kılınır ve kullanılırsa destek olacağını belirtmiştir. Bu konudaki görüşü ise şu şekildedir:

“Sistemi kullanmak zorunlu kılınmadığı takdirde herkesin kullanabileceğini düşünmemekteyim. Ama zorunlu kılınırsa ve kullanılırsa destek olacağını düşünüyorum. Destek olacağı alan ile ilgilide mentor olan kişinin ilgisine bağlı olduğunu düşünüyorum.”(ÖA3)

4.5.5. E-mentorluk Uygulamasının Gelecekte Kullanım Nedenleri

Arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasının geliştirdikten sonra kullanım nedenlerine ilişkin BT öğretmeni adaylarının görüşleri Tablo 4.5.5.1’de verilmiştir.

Tablo 4.5.5.1. Arayüzü Tasarlanan E-mentorluk Uygulamasının Geliştirildikten Sonra Kullanım Nedenlerine İlişkin Görüşler

Temalar	Kodlar	f
İletişim - Etkileşim	Diğer öğretmen adaylarıyla bilgi alışverişi sağlama	1
	Öğretmen adayları ve öğretmenler arasında etkileşim imkânı sağlama	1
Kapsam	Sadece öğretmen ve öğretmen adaylarını kapsamaması	1
	Bu amaç için kullanılan başka uygulama olmaması	1
Destek	Dersler sürecinde karşılaşılan sorunlara kısa sürede çözüm sağlama	1
	Dersler sürecinde destek sağlama	1
	Öğretmenlerin bilgi birikiminden faydalanma fırsatı	1

Görüşmeye katılan BT öğretmeni adaylarının tasarlanan e-mentorluk uygulamasının geliştirdikten sonra kullanım nedenlerine ilişkin görüşleri iletişim – etkileşim, kapsam ve destek olmak üzere 3 tema altında incelenmiştir. İletişim - etkileşim teması altında; diğer öğretmen adaylarıyla bilgi alışverişi sağlama (1/8) ve öğretmen adayları ve öğretmenler arasında etkileşim imkânı sağlama (1/8) , kapsam teması altında; sadece öğretmen ve öğretmen adaylarını kapsamaması (1/8) ve bu amaç için kullanılan başka uygulama olmaması (1/8) vurgulanmıştır. Yine destek teması altında ise dersler sürecinde karşılaşılan sorunlara kısa sürede çözüm sağlama (1/8), dersler sürecinde destek sağlama (1/8) ve öğretmenlerin bilgi birikiminden faydalanma fırsatı (1/8) vurgulanmıştır. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasının geliştirdikten sonra kullanım nedenlerine ilişkin bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarından alınan görüşlerden dikkat çekici bazı ayrıntılar şu şekildedir:

“Evet kullanmak isterim. Çünkü sadece mente ve mentorlardan oluştuğu için öğretmen ve öğretmen adaylarını kapsıyor. Bu sayede meslektaşlarımla bir arada bilgi alışverişi de yapabileceğim bir sistem.”(ÖA1)

“Dersler süresince karşılaşılabileceğim sorunlara daha kısa sürede çözüm bulabilmemi sağlayacaktır.”(ÖA2)

“Kullanmak isterim. Çünkü bu amaç için kullandığım başka bir uygulamam yok.”(ÖA5)

“Uygulama geçirilmesi durumunda hem öğrenciyken hem de öğretmenken kullanmak isteyeceğim bir uygulama. Hem öğretmenlerin bilgi birikiminden daha fazla faydalanmak hem de kendi bilgi birikimi daha çok kişiyle paylaşmak amacına uygun olduğunu düşündüğüm için kullanırım.”(ÖA7)

“Evet isterim, çünkü öğretmen adayları ile bilgisayar öğretmenleri arasında etkileşim sağlanabilir.”(ÖA8)

Tasarlanan e-mentorluk uygulaması ile ilgili (f=1) BT öğretmeni adayı var olan sistemlere entegre edilmesi ve kullanım alanının genişletilmesi halinde kullanılabileceğini belirtmiştir. Bu konudaki görüşü ise şu şekildedir:

“Ben var olan sistemlere entegre edilmesi veya uygulamanın kullanım alanının genişletilmesi taraftarıyım. Ancak bu şekilde kullanılabileceğini düşünüyorum.”(ÖA3)

BÖLÜM V: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

5.1.1. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerinin Katkıları ve Bu Derslerdeki İhtiyaçlar İle İlgili Sonuçlar ve Tartışma

BÖTE akademisyenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarına mesleki gelişimlerine katkı, teoriyi pratiğe dönüştürme imkânı, öğrenciyle iletişimi görme imkânı ve okul ortamını görmeleri konusunda katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle bu derslerde öğretmen adaylarının okul ortamını görmeleri ve lisans öğrenimlerinde edindikleri teorik bilgileri uygulamaya dönüştürme fırsatı bulmaları konusunda BÖTE akademisyenlerinin hepsinin hemfikir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. BT uygulama öğretmenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU derslerinin öğretmen adaylarına sınıf ortamını görmelerini, deneyimli öğretmenleri gözlemleme imkânı bulmaları ve kendilerini öğretmen gibi hissetmeleri konusunda katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

BÖTE akademisyenlerinden biri OD ve ÖU derslerinde öğretmen adaylarında bir eksiklik gözlemlemediğini sadece yabancı uyruklu öğrencilerin bir kısmında biraz dil probleminden dolayı ders anlatmada zorlandıklarını belirtmiştir. BÖTE akademisyenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU derslerinde öğretmen adaylarının ders planı hazırlama, ders anlatma, öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma, sınıf yönetimi, öğrenciyle iletişim ve motivasyon konusunda eksik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca benzer olarak Aslan (2015) tarafından yapılan çalışmada öğretim elemanlarına göre, öğretmen adaylarının öğretim yöntem ve tekniklerini etkili kullanma becerilerinin yeterince gelişmediği sonucuna ulaşılmıştır. BT uygulama öğretmenlerinin görüşlerine göre öğretmen adaylarının OD ve ÖU derslerinde uygulama öğretmenlerine geri bildirim verme, sınıf yönetimi ve öğrenciyle iletişim konusunda eksik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca benzer olarak Akpınar vd. (2012) tarafından yapılan çalışmada uygulama öğretmenleri, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi konusunda yetersiz olduklarını belirtmişlerdir. Başal vd. (2017) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre öğretmen adaylarının sınıf yönetimi stratejilerini bilmemeleri ve çocuklarla iletişim kuramamaları uygulama öğretmenlerinin uygulama sürecinde öğretmen adaylarında en fazla karşılaştıkları sorunlardan bazılarıdır. Yılmaz ve Namlı (2017) tarafından yapılan araştırmanın bulgularında uygulama öğretmenlerine göre öğretmen adaylarının sınıf yönetiminde problem yaşadıkları belirtilmiştir. BÖTE akademisyenlerinin ve BT uygulama öğretmenlerinin bazılarının OD ve ÖU derslerinde

öğretmen adaylarının sınıf yönetimi ve öğrenciyle iletişimde eksik oldukları konusunda hemfikir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi ile ilgili BÖTE akademisyenleri uygulama okullarında nitelikli BT öğretmeni olmasını, uygulama öğretmenin bilgilendirilmesini, uygulama okulunda robotik sınıfı olması ve uygulama okullarında kodlamayla ilgili çalışmalar yapıyor olmasını önermişlerdir. Ayrıca BÖTE akademisyenleri bu derslerin daha verimli geçmesi ile ilgili uygulama öğretmeni, öğretmen adayı ve uygulama öğretim elemanı arasındaki iletişimin en iyi şekilde sağlanması, teknoloji destekli platform kurulması ,öğretmen adaylarını motive edecek sistemlerin oluşturulması ve öğretmen adaylarına uygulamaya gitmeden önce farklı örnekleri görebilecekleri sistemler sunulmasını önermişlerdir. Dursun ve Kuzu (2008) tarafından araştırmanın bulgularına göre öğretim elemanları, öğretmenlik uygulaması dersinde karşılaştıkları sorunların çözümüne ilişkin olarak öğretmen adayı, uygulama öğretmeni ve öğretim elemanı sürekli iletişim halinde olmasını ifade etmişlerdir. Benzer olarak Arslantaş ve Yıldız (2013) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre uygulama öğretim elemanları, öğretmenlik uygulaması dersinin daha başarılı geçmesi ile ilgili uygulama öğretmenlerine uygulamalar öncesinde seminerler verilmesini önermişlerdir. OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi ile ilgili BT uygulama öğretmenlerinin görüşlerine göre ise öğretmen adayının kendini geliştirmeye istekli olması, dönem başında uygulama öğretim elemanlarının ve uygulama öğretmenlerinin toplantı yapmasını ve sürecin nasıl gittiği ve nasıl geliştirilmesi gerektiğine dair uygulama öğretmenlerinden ara ara online yada yazılı değerlendirmeler alınmasını önermişlerdir. Yeşilyurt (2010) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre uygulama öğretmenleri, öğretmen adaylarının derse karşı daha istekli olmalarını uygulama öğretim elemanları ile ilgili de kendileriyle daha fazla işbirliği yapmalarını ve fikir alışverişinde bulunmaları gerektiğini önermişlerdir. Benzer olarak Başal vd. (2017) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre uygulama öğretmenlerinin, öğretmen adaylarından mesleki gelişimlerini sağlamalarını ve araştırmacı olmalarını beklediklerine ulaşılmıştır.

BÖTE akademisyenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU dersleri boyunca öğretmen adaylarının başka bir BT öğretmeninden de destek almalarının öğretmen adaylarını farklı öğretim yaklaşımları hakkında bilgi edinme, farklı okul iklimleri hakkında bilgi edinme, meslek hayatlarına farklı açılardan bakabilme becerisini kazandırma, motivasyonunu artırma, mesleki gelişim sağlama ve tecrübe kazandırma konusunda olumlu yönde

etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuda BT uygulama öğretmenleri ise öğretmen adaylarını farklı sınıf seviyelerini görme imkânı ve mesleki gelişimlerine katkı sağlama konusunda olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Arslantaş ve Yıldız (2013) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre uygulama öğretmenleri, öğretmen adaylarının farklı sosyo-ekonomik özellikteki okullarda ve farklı sınıf düzeylerinde uygulamalar yapmasını önermişlerdir. Başal vd. (2017) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre uygulamanın zenginleşmesine yönelik olarak uygulama öğretmenlerinin görüşlerinden biri de uygulamaların farklı okullarda, farklı öğretmenlerle yapılmalı şeklindedir. Aslan (2015) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre ise öğretmenlik uygulaması dersi paydaşları öğretmenlik uygulamasının yapılması gereken okulları; farklı, iyi, kötü, ortalama koşullara sahip okullar, nitelikli öğretmene sahip okullar ve fakülte uygulama okulları olarak belirtmişlerdir. Ancak burada uygulamaların farklı koşullara sahip olan okullarda yapılması gerektiği görüşünün ön plana çıktığı görülmüştür. Farklı okullarda uygulama yapılmasının gerekliliği ile ilgili katılımcılar fiziki alt yapı, okulun bulunduğu bölge ve başka çevresel ve sosyal faktörler durumları belirtmişlerdir. Gümüş vd. (2018) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarına göre uygulama öğretmenlerinin bir kısmı öğretmen adaylarının her tür öğrenci ve öğretmen davranışını gözlemlemesi için farklı öğretmenlerle farklı yaş ve sınıf gruplarında uygulama yapmasını önemsemektedirler. Yeşilyurt (2010) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre uygulama öğretmenleri, öğretmenlik uygulaması dersinin farklı okullarda ve farklı öğretmenler rehberliğinde verilmesini önermişlerdir. Bu sayede öğretmen adaylarının mesleklerinin ortam ve şartlarını tanımlarına katkı sağlayacağını ve daha fazla deneyim kazanacaklarını vurgulamışlardır.

BÖTE akademisyenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU dersleri boyunca akranlarıyla ve başka bir BT öğretmeniyle teknoloji kullanarak etkileşimde bulunmalarının öğretmen adaylarını duyuşsal açıdan güdülenmelerinin artmasına olanak sağlama, mesleki gelişimlerine katkı, akran öğrenme fırsatı sağlama, mesleklerine hazırlanmalarının kolaylaşması, maliyet, zamandan kazanma ve mekândan bağımsızlık konusunda olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuda BT uygulama öğretmenleri ise öğretmen adaylarını daha fazla gözlem alanı, anlık geri bildirim alma, süreci çok hızlı takip etme, zamandan kazanma ve mekândan bağımsızlık konusunda olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. OD ve ÖU dersleri boyunca akranlarıyla ve başka bir BT öğretmeniyle teknoloji kullanarak etkileşimde bulunmalarının öğretmen adaylarına

zamandan kazandırması ve mekândan bağımsızlık sağlaması konusunda BÖTE akademisyenleri ve BT uygulama öğretmenlerinin hemfikir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

BT öğretmenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU derslerinin öğrenciyle iletişimi görme imkânı, ders sırasında karşılaşılabilen problemleri görme ve mesleki gelişim sağlama açısından mesleki yaşantılarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca benzer olarak Saka (2019) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre fen bilgisi öğretmenleri, okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin özellikle öğrenciyi tanımaya yardımcı olması açısından mesleğe katkısı olduğunu belirtmişler. OD ve ÖU derslerinin mesleki yaşantıya etkileri konusunda BT öğretmenlerinden biri mesleki yaşantısını etkilemediğini belirtmiştir. Mesleki yaşantısını etkilemediğini belirten bir BT öğretmeni bu durumun uygulama öğretmenin ilgilanmemesi ve o süreçte öğretmen adayının KPSS sınavına hazırlanması nedenlerinden kaynaklandığını ifade etmiştir.

BT öğretmenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU derslerinde uygulama okullarındaki sınıfların kalabalık olması, bilgisayar sayısının yetersiz olması ve uygulama öğretmenin yeterince destek sağlamaması konusunda sorunlarla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yine BT öğretmenlerinin OD ve ÖU derslerinde kendilerinden istenilen evrak işleri ile ilgili de sorunla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Saka (2019) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde uygulama öğretmenlerinin rehberlik yapma konusunda çoğunlukla yetersiz oldukları belirtilmiştir.

BT öğretmenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU derslerinin daha verimli geçmesi ile ilgili uygulama okulunun iyi bir laboratuvara sahip olmasını, uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanın bu konularda deneyimli olmasını, öğretmen adayına geri bildirim verilmesini ve bir dersin bütün süreçlerinin öğretmen adayına verilmesini önerdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca BT öğretmenleri bu derslerin daha verimli geçmesi ilgili olarak derslerin süresinin uzatılmasını, öğretmen adayının okuldaki tüm işleyiş hakkında bilgi sahibi olmasını, denetimlerin arttırılmasını ve kurum kültürüyle ilgili okul deneyimi dersinde öğretmen adayına bilgi verilmesini önerdikleri sonucuna da ulaşılmıştır.

BT öğretmenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖU dersleri boyunca başka bir BT öğretmeninden de destek almalarının öğretmen adayı oldukları dönemde bakış açılarını geliştirme, mesleki gelişim sağlama ve farklı yöntemleri keşfetme imkânı sağlama konusunda kendilerini olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca benzer

olarak Saka (2019) tarafında yapılan araştırmanın bulgularına göre fen bilgisi öğretmenleri okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine yönelik olarak farklı okullarda staj yapılmasını önermişlerdir.

BT öğretmenlerinin görüşlerine göre OD ve ÖÜ dersleri boyunca akranlarıyla ve başka bir BT öğretmeniyle teknoloji kullanarak etkileşimde bulunmalarının öğretmen adayı oldukları dönemde uygulama okuluna hazırlıklı gitme, farklı bakış açısı kazandırma, deneyim paylaşımına imkân sağlama ve fırsat eşitliği sağlama konusunda kendilerini olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

5.12 Tasarlanan E-mentorluk Uygulaması İle İlgili Sonuçlar ve Tartışma

Tasarlanan e-mentorluk uygulamasıyla ilgili üç BT öğretmeni adayının eksik nokta göremediği sonucuna ulaşılmıştır. BT öğretmeni adaylarının görüşlerine göre tasarlanan e-mentorluk uygulamasının görsel ve sayfa tasarımı, tasarımda kullanılan renkler, kapsam olarak diğer bölüm öğrencilerini içinde yapılması ve mentor-mente eşleşme alanındaki konu başlığı konusunda eksik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

BT öğretmeni adaylarının görüşlerine göre tasarlanan e-mentorluk uygulamasına, mentelerin ihtiyaç duyabileceği web site adreslerinin eklenmesi, dosya paylaşımı yapılırken dosya ile ilgili olarak "açıklama", "not" veya "mesaj" ekleme özelliğinin olması, kayıt olan her kişiye özgü profil bilgileri olması ve emojilerinde kullanılabildiği online mesajlaşma sistemi özelliklerinin eklenmesi sonucuna ulaşılmıştır.

Tasarlanan e-mentorluk uygulamasıyla ilgili bir BT öğretmeni adayı kullanım alanı dar olduğu için OD ve ÖÜ derslerinde ihtiyaç olmadığını belirtmiştir. BT öğretmeni adaylarının görüşlerine göre tasarlanan e-mentorluk uygulamasının farklı mentorlarla, uygulama okulunda yaşanan sorunlarla ve derslerin süreci ile ilgili bilgi alışverişi sağlamasından dolayı ihtiyaç olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca BT öğretmeni adayları tasarlanan e-mentorluk uygulamasının uygulama öğretmenleri ile yaşanan iletişim sorununa çözüm sağlama, öğretmen adayının soru sorma ihtiyacı ve kullanım amacının alana yönelik olmasından dolayı ihtiyaç olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Tasarlanan e-mentorluk uygulamasıyla ilgili BT öğretmeni adaylarından biri sistemi kullanmanın zorunlu kılınır ve kullanılırsa destek olabileceğini vurgulamıştır. BT öğretmeni adaylarının görüşlerine göre tasarlanan e-mentorluk uygulamasının derslerin süreci verimli

kılma, okuldan yaşanan sorunların çözümü, dersler kapsamında öğrenilenlerin niteliğini artırma ve kendi okulları dışındaki işleyişler hakkında bilgi edinme konusunda kendilerine destek olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca BT öğretmeni adaylarının görüşlerine göre tasarlanan e-mentorluk uygulamasının mesleki gelişime katkı, ders planı hazırlama, ders öncesi materyal hazırlama ve öğretmenlerin deneyimleri hakkında bilgi edinme konusunda kendilerine destek olabileceği sonucuna da ulaşılmıştır.

Tasarlanan e-mentorluk uygulamasıyla ilgili BT öğretmeni adaylarından biri var olan sistemlere entegre edilmesi ve kullanım alanının genişletilmesi halinde kullanabileceğini vurgulamıştır. BT öğretmeni adaylarının görüşlerine göre sadece öğretmen ve öğretmen adaylarını kapsamayı, bu amaçla kullanılan başka uygulamanın olmaması, dersler sürecinde karşılaşılan sorunlara kısa sürede çözüm sağlaması ve dersler sürecinde destek sağlamasından dolayı e-mentorluk uygulamasını geliştirildikten sonra kullanmayı düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca BT öğretmeni adaylarının görüşlerine göre öğretmen adayları ve öğretmenler arasında etkileşim imkânı sağlaması, öğretmenlerin bilgi birikiminden faydalanma fırsatı sağlaması ve diğer öğretmen adaylarıyla bilgi alışverişi sağlamasından dolayı e-mentorluk uygulamasını geliştirildikten sonra kullanmayı düşündükleri sonucuna da ulaşılmıştır.

5.13. Araştırma Sonuçlarının Özeti

BÖTE akademisyenlerinden elde edilen verilere göre öğretmen adaylarının ders planı hazırlamada eksik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. BT öğretmeni adaylarından elde edilen verilere göre arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasının ders planı hazırlama konusunda destek olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

BT öğretmenlerinden elde edilen verilere göre OD ve ÖU derslerinde uygulama öğretmenin yeterince destek sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır. BT öğretmeni adaylarından elde edilen verilere göre arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasının uygulama öğretmenleri ile yaşanan iletişim sorununa çözüm sağlaması konusunda OD ve ÖU derslerindeki ihtiyacı karşılayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Burada çözüm olarak e-mentorluk uygulamasında başka bir öğretmenden destek alınabilmesi belirtilmiştir.

BÖTE akademisyenlerinden elde edilen verilere göre öğretmen adaylarının OD ve ÖU dersleri boyunca akranlarıyla (diğer BT öğretmeni adayları) ve başka bir BT öğretmeniyle teknoloji kullanarak etkileşimde bulunmalarının akran öğrenme fırsatı sağlayacağı sonucuna

ulaşılmıştır. BT öğretmen adaylarından elde edilen verilere göre arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulaması ile farklı öğretmen adayları ve öğretmenlerle iletişimde olmanın süreci daha verimli hale getireceği sonucuna ulaşılmıştır. E-mentorluk uygulamasının diğer öğretmen adaylarıyla bilgi alışverişi sağlaması, öğretmen adayları ve öğretmenler arasında etkileşim imkânı sağlamasından dolayı geliştirildikten sonra kullanılabileceği de BT öğretmen adaylarından elde edilen verilerden birisidir.

BT uygulama öğretmenlerinden elde edilen verilere göre öğretmen adaylarının OD ve ÖU dersleri boyunca akranlarıyla (diğer BT öğretmen adayları) ve başka bir BT öğretmenle teknoloji kullanarak etkileşimde bulunmalarının anlık geri bildirim almalarını sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır. BT öğretmen adayları arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasının dersler sürecinde karşılaşılan sorunlara kısa sürede çözüm sağlamasından dolayı geliştirdikten sonra kullanabileceklerini ifade etmişlerdir.

BT öğretmenlerinden elde edilen verilere göre OD ve ÖU derslerinde başka bir BT öğretmenle ve akranlarıyla (diğer BT öğretmen adayları) teknoloji yoluyla etkileşimde bulunmanın öğretmen adayı oldukları dönemde kendilerini uygulama okuluna hazırlıklı gitme açısından etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. BT öğretmen adaylarından elde edilen verilere göre arayüzü tasarlanan e-mentorluk uygulamasının ders öncesi materyal hazırlama konusunda destek olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

521. YÖK ve MEB İçin Öneriler

- Eğitim fakültelerindeki bütün bölümlerde öğretmenlik uygulaması dersleri için bir e-mentorluk uygulaması oluşturulması önerilmektedir. Bu e-mentorluk uygulaması eğitim fakültesindeki her bölüm için standart ancak ayrı ayrı kendi aralarında etkileşim kurabilecekleri bir uygulama olmalıdır. E-mentorluk uygulaması ile Türkiye’deki eğitim fakültelerinde uygulama derslerini alan öğretmen adaylarının birbirleriyle etkileşimi sağlanabilir. Bu etkileşim sağlanabilirse özellikle uygulama dersleri öncesindeki hazırlık aşamasında öğretmen adayları arasında bilgi alışverişi kolaylaşacak ve bu aşamada karşılaşılan sorunlar için çözüm olacaktır. Türkiye’deki bütün bu dersleri alan öğretmen adayları arasında yapılıyor olması ve uygulama okullarının da farklılaşabiliyor olması öğretmen adaylarının farklı koşullara sahip okullarla ilgili bilgi sahibi olmasını sağlayacak ve atandıklarında karşılaşılabilecekleri

durumları görmüş olacaklardır. Yine bu uygulama ile öğretmen adaylarının farklı bir öğretmenden (mentor) destek alabilecek olması uygulama öğretmenlerinin yükünü hafifletecek ve öğretmen adaylarının farklı yöntem ve tekniklerinin kullanımıyla ilgili bakış açılarını genişletecektir. Ayrıca buradaki farklı bir öğretmenin o üniversiteden mezun bir öğretmen olması durumunda mezunlarla iş birliği sağlanmış olacaktır. Sistemin gönüllülük esasına dayalı olması karşılıklı katkı açısından daha faydalı olacaktır.

- Eğitim fakültelerindeki sınıf yönetimi ve öğretim ilke ve yöntemleri dersleri için bir e-mentorluk uygulaması oluşturulabilir. Bu sistemle öğretmen adayları bu derslerde öğrendikleri teorik bilgilerin okullarda nasıl uygulandığı ile ilgili bir mentor öğretmenle paylaşımlar yaparak bilgi sahibi olabilirler.
- Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK iş birliği ile bir e-mentorluk uygulaması düzenlenebilir. Bu e-mentorluk uygulamasının düzenlenmesi için yine iş birliği ile ya özel bir uygulama ya da MEB ya da YÖK'te var olan bir sisteme entegre bir platform oluşturulabilir. Burada MEB düzenlenecek olan e-mentorluk uygulamasına gönüllü katılım ve süreç ile ilgili öğretmenleri bilgilendirebilir. YÖK ise benzer olarak e-mentorluk uygulamasına gönüllü olarak katılım ve süreç ile ilgili öğretmen adaylarını bilgilendirebilir. Yine bu e-mentorluk uygulamasında öğretmenler arasında etkileşim sağlanılarak öğretmenlerin mesleki gelişimi de sağlanabilir. Benzer şekilde öğretmen adayları arasında etkileşim sağlanılarak öğretmen adaylarının mesleki gelişimi de sağlanabilir. Bu süreçte yer alan katılımcıları motive etmek amacıyla süreç sonunda katılımcılara MEB ve YÖK tarafından sertifika verilebilir.

522 Araştırmacılar İçin Öneriler

- Bu araştırmanın ilk kısmında öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri, öğretmenler ve akademisyenlerin görüşleri alınmıştır. Gelecekteki araştırmalarda daha derinlemesine çalışabilmek amacıyla e-mentorluğun öğretmen yetiştirme sürecinde kullanımıyla ilgili diğer paydaşlarının (okul müdürü, müdür yardımcısı vb.) düşünceleri araştırılabilir.

- Eğitim fakültelerinin farklı bölümlerindeki uygulama öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının ve akademisyenlerin e-mentorluğun uygulama derslerinde kullanılmasına yönelik görüşleri araştırabilir.
- Bu araştırmada öğretmen adaylarının e-mentorluk uygulamasının tasarımına ve olası etkilerine yönelik görüşleri incelenmiştir. Gelecekteki araştırmalarda tasarım yapıldıktan sonra uygulanıp e-mentorluğun etkililiğine bakılabilir.

KAYNAKÇA

- Akay, E. (2016). *Kaynaştırma Ortamında Eğitim Alan İşitme Engelli Öğrencilere Destek Özel Eğitim Hizmeti Sunan Eğitimciye Yönelik Mentörlük Sürecinin İncelenmesi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Akçamete, G., Aslan, B. ve Dinçer, Ç. (2010). Uygulama öğretmenlerinin mentörlük becerilerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II*, 16-18.
- Akpınar, M., Çolak, K., ve Yiğit, E. Ö. (2012). Öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yeterliklerine yönelik uygulama öğretmenlerinin görüşleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 36, 41-67.
- Alemdağ, E. (2015). *Bilişim Teknolojileri Öğretmenleri İçin Bir E-Mentorluk Uygulamasının Tasarımı ve Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Anoop I., Patil R., Godambe P. & Vast, A. (2019). Implementation of E-Mentoring System. *International Journal of Research in Engineering, Science and Management*, 2(4), 299-301.
- Arkün Kocadere, S. ve Kızılkaya Cumaoglu, G. (2015). Mentörlükten e-mentörlüğe. In B.Akkoyunlu, A. İşman & H. F. Odabaşı (Eds.). *Eğitim teknolojileri okumaları 2015*, 493-513. TOJET-The Turkish Online Journal of Educational Technology.
- Arslantaş, H. İ. ve Yıldız M. A. (2013). “Öğretmenlik uygulaması” dersinin, uygulama öğretim elemanları ve uygulama öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 58-84.
- Aslan, M. (2015). *Eğitim Fakültelerindeki Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Değerlendirilmesi Ve Öğretim Programının Hazırlanması*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Aslan, M. ve Sağlam, M. (2018). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 144-162.

- Atal, D. (2019). Öğretmen eğitimi sürecinin bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının mesleki kimlikleri üzerindeki etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 52(2), 435-467.
- Aydın, F. ve Akgün, Ö. E. (2014). Eğitim fakültesi BÖTE son sınıf öğrencilerinin okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde karşılaştıkları sorunlar. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-14.
- Aydın, İ. (2016). *Öğretimde denetim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Aydın, T. (2015). *Okul Müdürlerinin Mentor Müdür Olarak Yetiştirilmesine Yönelik Deneysel Bir Çalışma*. Doktora Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Balcı, M. (2012). *Otel İşletmelerinde Mentorluk Uygulamaları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Başal, H. A., Bağçeli Kahraman, P., Özen Uyar, R., Tabak, D. ve Turan, N. (2017). Okul öncesi eğitimi öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri, öğretim elemanları ve uygulama okulu yöneticilerinin öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 389-417.
- Bektaş, M. ve Ayvaz, A. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinden beklentileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 209-232.
- Bierema, L. L., & Hill, J. R. (2005). Virtual mentoring and HRD. *Advances in Developing Human Resources*, 7(4), 556-568.
- Bierema, L. L., & Merriam, S. (2002). E-mentoring: Using computer mediated communication to enhance the mentoring process. *Innovative Higher Education*, 26(3), 211-227.
- Binbaşıoğlu, C. (1995). *Türkiye’de Eğitim Bilimleri Tarihi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Burgstahler, S. (2006). Creating an e-mentoring community. *Information Brief- Addressing Trends and Developments in Secondary Education and Transition*. 5(4), August 2006.

- Büyüköztürk, Œ., Kılıç Çakmak, E., Akgün, .E, Karadeniz, Œ. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (7. baskı). Ankara: Pegem Akademi .
- Büyüköztürk, Œ., Kılıç Çakmak, E., Akgün, .E, Karadeniz, Œ. ve Demirel, F. (2019). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (27. baskı). Ankara: Pegem Akademi .
- Creswell, J.W.(2013). *Beş Yaklaşıma Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*, 3. Baskıdan Çeviri, Creswell, J.W., Qualitative Inquiry & Research Design Choosing Among Five Approaches, Bütün, M. ve Demir, S. B. (Ed), Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çelik, Ç. (2019). *ğretmenler Arasındaki Kuşaklararası Bilgi Paylaşımı Düzeyleri İle Kuşaklararası ğrenme Düzeyleri Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, T.C. Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Çelik, Y. ve Gl, İ.(2018) ğretmen adaylarının görüşlerine göre öğretmenlik uygulaması dersinin değerlendirilmesi. *Asya ğretim Dergisi*, 6(2), 81-103.
- Çetin, M. (2013). *An Action Research On E-Mentoring: A Supplemental Tool For Professional Development Of Efl Teachers Working At Mne Schools*. Yüksek Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi, Mersin.
- Çınar, Z. (2007). Coaching ve mentoring. PARADOKS, Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi (e-dergi) <http://paradoks.org> , 3(1).
- Değirmençay, Œ. A. ve Kasap, G. (2013). Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine ilişkin ğretmen adaylarının görüşleri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 47-57.
- Duman, S.N. (2019). *Hizmet ncesi ğretmen Eğitiminde ğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Dursun, .. ve Kuzu, A. (2008). Öğretmenlik uygulaması dersinde yaşanan sorunlara yönelik ğretmen adayı ve ğretim elemanı görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 159-178.
- Eby, L. T., McManus, S. E., Simon, S. A., & Russell, J. E. A. (2000). The protégé's perspective regarding negative mentoring experiences: The development of a taxonomy. *Journal of Vocational Behavior*, 57, 1–21.

- Erol, Y. C. ve Özdemir, T. Y. (2018). Öğretmen adaylarının okul tabanlı mentorluk ve özyeterlik algılarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 874-894.
- Güler, M. (2019). *Az Deneyimli Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Alanı Öğretme Bilgilerini Geliştirmeye Yönelik Bir Model Önerisi: Mentorluk Uygulaması*. Doktora Tezi, Trabzon Üniversitesi, Trabzon.
- Güneş, F. (2016). Öğretmen yetiştirme yaklaşım ve modelleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 17(3), 413-435.
- Gümüş, N., Çulha Özbaş, B., Gülersoy, A.E., Duman, D., Türker, H., Avcı, G. vd.(2018). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin “öğretmenlik uygulaması” dersine ilişkin görüş ve önerileri. *Electronic Turkish Studies*, 13(11), 593-613.
- İbrahimoglu, N. (2008). Kişilik Özellikleri Açısından Örgüt-Kariyer Bağlılık Düzeyini Artırmada Sosyalizasyon ve Mentor Etkisi: Bir Örgüt Geliştirme Modeli. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- İpek, M. (2015). *Üniversite Web Sayfalarındaki Arayüz Tasarımlarının İncelenmesi (sanaluniversite.org Uygulama Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Kahraman, M. (2012). *Bilişim Teknolojileri Öğretmen Adaylarının Mesleki Gelişiminde E-Mentörlük*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2008). Öğretmenlerin yeterlilik algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, V(I), 70–97.
- Karadağ, S. (2015). *Eğitim Kurumlarında Mentorluk Uygulamaları: Durum Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Kocabaş, İ. ve Yirci, R. (2011). *Öğretmen Ve Yönetici Yetiştirmede Mentorluk: Mentorluğun Eğitimde Kullanılması*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kuzu, A., Kahraman, M. ve Odabaşı, H. F. (2012). Mentörlükte yeni bir yaklaşım: E-mentörlük. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(4), 173-183.

- Milli Eğitim Bakanlığı. (1998). *Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge*. Erişim Adresi: <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/263.pdf>
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2010). *18. Millî Eğitim Şûrası Kararları*. Erişim Adresi: http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29170222_18_sura.pdf
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2014). *19. Millî Eğitim Şûrası Kararları*. Erişim Adresi: http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/10095332_19_sura.pdf
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). *Öğretmen Strateji Belgesi 2017-2023*. Erişim Adresi: https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/26174415_Strateji_Belgesi_R_G-Ylan-26.07.2017.pdf
- Milli Eğitim Temel Kanunu. (1739). Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>
- Naillioğlu Kaymak, M. (2017). *Aday Öğretmenlerin Yetiştirme Sürecinin Değerlendirilmesi ve Mentorluk Önerilerinin Uygulanmasına İlişkin Görüşler*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Öner, G. ve Aydın, E. (2016). Öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinden ve bu derslerin paydaşlarından beklentileri. *ERPA International Congresses on Education 2016 bildiriler kitabı*, 283-298.
- Öngöz, S. (2019). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi alanında bir elektronik mentorluk programının planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 334-351.
- Özcan, K. ve Çağlar, Ç. (2013). İl eğitim denetmenlerinin mesleki gelişiminde mentorluk. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(13), 177-204.
- Özdemir, T.Y. (2012). *İl Eğitim Denetmen Ve Yardımcılarının Mesleki Gelişimlerini Devam Ettirmede E-Mentorluk Modeli*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Özkan, H. H., Albayrak, M. ve Berber, K. (2005). Öğretmen adaylarının ilköğretim okullarında yaptıkları öğretmenlik uygulamasının yetiştirmelerindeki rolü. *Milli Eğitim Dergisi*, 33(168).

- Sağlam, S. (2019). *Web Tasarımında Hareketli Öğeler ve Arayüz Kullanılabilirliği*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Saka, M. (2019). Fen bilgisi öğretmenlerinin okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine yönelik değerlendirmeleri. *İlköğretim Online*, 18(1), 127-148.
- Şahin, M., Keskin, S. ve Yurdugül, H. (2018). BÖTE bölümü öğrencilerinin kariyer tercihlerine dayalı öğrenme önceliklerinin belirlenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(3), 745-764.
- Şahinoğlu, A. ve Sağlam Arslan, A. (2019). Eğitimde mentörlük uygulamaları. *Online Fen Eğitimi Dergisi*, 4(2), 183-195.
- Single, P.B. & Single, R.M. (2005). E-mentoring for social equity: Review of research to inform program development. *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*, 13(2), 301-320.
- Süral, S. (2017). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersindeki uygulama öğretmenleri hakkındaki düşüncelerinin incelenmesi. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 277-299.
- Tisdell, C. C., & Shekhawat, G. S. (2019). An applied e-mentoring model for academic development, reflection, and growth. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 13(2), 1-7.
- Tolbert, D. (2008). Online mentoring and pre-service elementary teachers' confidence to teach mathematics and science. *Tcnj Journal of Student Scholarship*, 10, 1-7.
- Yeşilfidan, S.(2019). *Web Tabanlı Uzaktan Eğitimde Ders Vermekte Olan Öğretim Elemanlarının Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Alternatif Bir Çözüm Olarak E-Mentorluk*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Yeşilyurt, E. (2010). *Öğretmenlik Uygulaması Öğretim Programının Standart Temelli Ve İhtiyaca Cevap Verici Modeller Işığında Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, B. ve Şerefhanoglu, O. (2014). Okul müdürlerinin mentorluk fonksiyonları ile öğretmenlerin örgütsel uyum düzeyleri arasındaki ilişki. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 9(4), 419-432.
- Yılmaz, A. ve Namlı, S. (2017). Öğretmenlik uygulaması dersine katılan uygulama öğretmeni ve öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 14(3), 3061-3077.
- Yirci, R. (2009). *Mentorluğun Eğitimde Kullanılması Ve Okul Yöneticisi Yetiştirmede Yeni Bir Model Önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Yücesoy Özkan, Ş., Öncül, N., Çolak, A., Acar, Ç., Aksoy, F., Bozkuş Genç, G. vd. (2019). Zihin engelliler öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine ve uygulama okullarına ilişkin beklentilerinin belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 18(2), 808-836.
- Yükseköğretim Kurulu. (2007). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*. Erişim Adresi : <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari.pdf>
- Yükseköğretim Kurulu. (2018a). *Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Lisans Programı*. Erişim Adresi: [https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Bilgisayar ve Ogretim Teknolojileri Ogretmenligi Lisans Programi.pdf](https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Bilgisayar_ve_Ogretim_Teknolojileri_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf)
- Yükseköğretim Kurulu. (2018b). *Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*. Erişim Adresi: https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/AA_Sunus_%20Onsoz_Uygulama_Yonergesi.pdf
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı. (1998). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*. Erişim Adresi: <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari-mart-1998.pdf>

Zehir Topkaya, E. ve Yalın, M. (2005). Uygulama öğretmenliğine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 1(1-2), 14-24.

EKLER

EK-1

BÖTE AKADEMİSYENLERİ VE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ UYGULAMA ÖĞRETMENLERİ GÖRÜŞME FORMU

Merhaba, adım Tuğba Sepet. Marmara Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi bölümünde “**Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Adayları İçin Bir E-mentorluk Uygulamasının Tasarlanması**” isimli yüksek lisans tezimi Dr. Öğr. Üyesi Ali ÖZDEMİR danışmanlığında hazırlamaktayım. Araştırmamın amacı okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri boyunca uygulanabilir bir e-mentorluk uygulamasının arayüzünün tasarlanması ve tasarlanan e-mentorluk uygulamasının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki ihtiyacı karşılamaının öğretmen adayları tarafından değerlendirilmesidir. Mentorluk kavramı deneyimli bir kişinin (Mentor) kendisinden daha az deneyime sahip olan bir kişiye (Mente) destek olma süreci olarak tanımlanabilir. E-mentorluk ise zaman ve mekâna bağlı kalınmadan bilgi ve tecrübe paylaşımının çevrimiçi ortamlarda gerçekleşmesine olanak sağlayan bir mentorluk türüdür.

Araştırmada kişisel bilgileriniz gizli tutulacak ve araştırmanın bulguları yazılırken verdiğiniz bilgileri kullanırken isminiz yerine bir kod isim kullanılacaktır. Elde edilecek veriler tez süreçlerine katılacak öğretim üyeleri dışında yazılı izniniz olmaksızın hiç kimseyle kesinlikle paylaşılmayacaktır. Araştırmanın sonuçlarının sonraki çalışmalarda yayımlanması durumunda hazırlanan araştırma önceden sizinle paylaşılacaktır. Görüşmenin yaklaşık 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum. Görüşme esnasında zamanı daha iyi kullanabilmek ve sorulara verilen yanıtların kaydını daha ayrıntılı tutabilmek için izniniz doğrultusunda ses kaydı alınacaktır.

Bu araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz için şimdiden teşekkür ederim. Eğer sizin görüşmeye başlamadan önce bana sormak istediğiniz bir soru varsa önce bunu yanıtlamak istiyorum.

Kişisel Bilgiler

Mesleki Kıdem Yılıınız:

Unvanınız:

Sorular

1. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin öğretmen adaylarına katkıları nelerdir?
2. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri kapsamında yapılan gözlemlerde öğretmen adaylarında gözlemlediğiniz eksik noktalar nelerdir?
3. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin daha verimli geçmesi adına sizce neler yapılmalıdır?
4. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri boyunca öğretmen adaylarının mevcut uygulama öğretmeni dışında başka bir öğretmenin bilgi ve tecrübelerinden destek alması öğretmen adaylarını nasıl etkiler?
5. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri boyunca öğretmen adaylarının diğer öğretmen adayları ve başka bir öğretmenle teknoloji kullanarak etkileşim ve iletişimde olması öğretmen adaylarını nasıl etkiler?

EK-2

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENLERİ GÖRÜŞME FORMU

Merhaba, adım Tuğba Sepet. Marmara Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi bölümünde “**Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Adayları İçin Bir E-mentorluk Uygulamasının Tasarlanması**” isimli yüksek lisans tezimi Dr. Öğr. Üyesi Ali ÖZDEMİR danışmanlığında hazırlamaktayım. Araştırmamın amacı okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri boyunca uygulanabilir bir e-mentorluk uygulamasının arayüzünün tasarlanması ve tasarlanan e-mentorluk uygulamasının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki ihtiyacı karşılama sürecinin öğretmen adayları tarafından değerlendirilmesidir. Mentorluk kavramı deneyimli bir kişinin (Mentor) kendisinden daha az deneyime sahip olan bir kişiye (Mente) destek olma süreci olarak tanımlanabilir. E-mentorluk ise zaman ve mekân bağılı kalınmadan bilgi ve tecrübe paylaşımının çevrimiçi ortamlarda gerçekleşmesine olanak sağlayan bir mentorluk türüdür.

Araştırmada kişisel bilgileriniz gizli tutulacak ve araştırmanın bulguları yazılırken verdiğiniz bilgileri kullanırken isminiz yerine bir kod isim kullanılacaktır. Elde edilecek veriler tez süreçlerine katılacak öğretim üyeleri dışında yazılı izniniz olmaksızın hiç kimseyle kesinlikle paylaşılmayacaktır. Araştırmanın sonuçlarının sonraki çalışmalarda yayımlanması durumunda hazırlanan araştırma önceden sizinle paylaşılacaktır. Görüşmenin yaklaşık 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum. Görüşme esnasında zamanı daha iyi kullanabilmek ve sorulara verilen yanıtların kaydını daha ayrıntılı tutabilmek için izniniz doğrultusunda ses kaydı alınacaktır.

Bu araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz için şimdiden teşekkür ederim. Eğer sizin görüşmeye başlamadan önce bana sormak istediğiniz bir soru varsa önce bunu yanıtlamak istiyorum.

Kişisel Bilgiler

Mesleki Kıdem Yılıınız:

Cinsiyetiniz:

Sorular

1. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin mesleki yaşantınızda size etkisi oldu mu?

2. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde karşılaştığınız sorunlar var mı? Varsa neler?
3. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin daha verimli geçmesi adına sizce neler yapılmalıdır?
4. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerini aldığınız zamanları göz önünde bulundurduğunuzda bu dersler boyunca mevcut uygulama öğretmeniniz dışında başka bir öğretmenin bilgi ve tecrübelerinden destek almak o dönemde sizi nasıl etkilerdi?
5. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerini aldığınız zamanları göz önünde bulundurduğunuzda diğer öğretmen adayları ve başka bir öğretmenle teknoloji kullanarak etkileşim ve iletişimde olsaydınız o dönemde sizi nasıl etkilerdi?

EK-3

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ ADAYLARI GÖRÜŞME FORMU

Kişisel Bilgiler

Mail adresiniz:

Cinsiyetiniz:

Sorular

1. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasında eksik gördüğünüz noktalar var mı? Varsa neler?
2. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasına eklenmesini istediğiniz özellikler var mı? Varsa neler?
3. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması dersleri için bir ihtiyaç olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?
4. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması boyunca kullanmanız durumunda size destek olabileceğini düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız sizi ne açıdan destekleyebilir?
5. Tasarlanan e-mentorluk uygulamasının geliştirildikten sonra uygulamaya geçirilmesi halinde kullanmak ister misiniz? Neden?

EK-4

UZMAN DEĞERLENDİRME FORMU

Kişisel Bilgiler

Cinsiyetiniz:

Hizmet Yılıınız:

Alanınız:

Eğitim Durumunuz:

Sorular

1. E-mentorluk uygulamasındaki “Anasayfa” sekmesi uygundur.
 - Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
2. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
3. E-mentorluk uygulamasındaki “Anasayfa” sekmesinde yer alan bilgiler uygundur.
 - Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
4. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
5. E-mentorluk uygulamasındaki “Hakkımızda” sekmesi uygundur.
 - Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
6. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
7. E-mentorluk uygulamasındaki “Hakkımızda” sekmesinde yer alan bilgiler uygundur.
 - Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz

- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
8. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
9. E-mentorluk uygulamasındaki “Kayıt Ol” sekmesi uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
10. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
11. E-mentorluk uygulamasındaki “Kayıt Ol” sekmesinde yer alan işlevler uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
12. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
13. E-mentorluk uygulamasındaki “Sisteme Giriş” sekmesi uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
14. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
15. E-mentorluk uygulamasındaki “Sisteme Giriş” sekmesinde yer alan işlevler uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
16. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
17. E-mentorluk sisteminde yer alan “Menteler ve Mentorlar” sekmesi (Mentor-Mente-Koordinatörün eriştiği) uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
18. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

19. E-mentorluk sisteminde yer alan “Menteler ve Mentorlar” sekmesinde (Mentor-Mente-Koordinatörün eriştiği) yer alan işlevler uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

20. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

21. E-mentorluk sisteminde “Mentorlar” sekmesi (Mentor-Koordinatörün eriştiği) uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

22. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

23. E-mentorluk sisteminde “Mentorlar” sekmesinde yer alan (Mentor-Koordinatörün eriştiği) işlevler uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

24. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

25. E-mentorluk sisteminde “Menteler” sekmesi (Mente-Koordinatörün eriştiği) uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

26. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

27. E-mentorluk sisteminde “Menteler” sekmesinde (Mente-Koordinatörün eriştiği) yer alan işlevler uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

28. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
29. E-mentorluk sisteminde “Mentor-Mente Eşleşme” sekmesi (Eşleşen mentor/lar ve mente/lerin eriştiği) uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
30. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
31. E-mentorluk sisteminde “Mentor-Mente Eşleşme” sekmesinde (Eşleşen mentor/lar ve mente/lerin eriştiği) yer alan işlevler uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
32. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
33. E-mentorluk sisteminde “İletişim” sekmesi (Sistem yönetici ile iletişimin kurulduğu) uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
34. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
35. E-mentorluk sisteminde “İletişim” sekmesinde yer alan (Sistem yönetici ile iletişimin kurulduğu) işlevler uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli
 - Yetersiz
 - Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil
36. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:
37. E-mentorluk sisteminde “Mentor Profilleri” sekmesi (Mentelerin eşleşmek istediği mentorların bilgilerini gördüğü alan) uygundur.
- Yeterli
 - Kısmen Yeterli

- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

38. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

39. E-mentorluk sisteminde “Mentor Profilleri” sekmesinde (Mentelerin eşleşmek istediği mentorların bilgilerini gördüğü alan) yer alan işlevler uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

40. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

41. E-mentorluk uygulamasındaki “Bilgilendirme” sekmesi uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

42. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

43. E-mentorluk uygulamasındaki mentorlar için “Bilgilendirme” sekmesinde yer alan bilgiler uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

44. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

45. E-mentorluk uygulamasındaki menteler için “Bilgilendirme” sekmesinde yer alan bilgiler uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

46. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

47. E-mentorluk uygulamasındaki “Bilgilerimi Güncelle” sekmesi uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli

- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

48. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

49. E-mentorluk uygulamasındaki mentorlar için “Bilgilerimi Güncelle” sekmesinde yer alan işlevler uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

50. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

51. E-mentorluk uygulamasındaki menteler için “Bilgilerimi Güncelle” sekmesinde yer alan işlevler uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

52. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama:

53. E-mentorluk uygulamasındaki “Çıkış” sekmesi uygundur.

- Yeterli
- Kısmen Yeterli
- Yetersiz
- Fikrim Yok / Uzmanlık Alanım Değil

54. Önceki soru için belirtmek istediğiniz açıklama: